

א) בה' בשבת שני ימים לירח אלול ש' הת"ץ ושבוע (דע שמנהג עה"ק צפת טוב"ב שאין מוסיפין ב' לא במספר הימים ולא במנין השנים ועי' לקמן סי' י"ב באורף) מסר יעקב בן שמעיה גט על תנאי לזמן כ"ד חדשים לאשתו אורוידו דמתקריא אורו וידא בת יצחק (אמר המוציא לאור בשם זה דבריו באו סתומים אף ממ"ש אורו וידא בדמתקרי' ואורוידו בתחילתה היא ודאי כי הוא השם מהעריס' והגוי עיקר השם ובספרים אשר אתנו לא נמצא זה השם זולת בדומה לו להרב מוהר"א מוטל ז"ל והוא שם אורויליידו (ועי' הלק"ט בקו' לגטין סי' ט"ו).

ב) בב' בשבת כ"ב יום לירח מרחשון ש' הת"ק מסר מרדכי בן משה גט פרישות לאשתו מרים בת אברהם, במשפט פתיבת חדש זה עי' להר"ג פ"ד דנ"ח ובס' דבר משה סי' ע"ב ס"ו שפכת שבשלוניקי נהגו לכתוב חשון יע"ש אמנם מנהג עיה"ק צפת"ו וקושטא ואזמיר לכתוב מרחשון (אמר המוציא לאור עי' להרב ג"פ בסי' קכ"ו סקל"ו דמסקא ליה היכא שפכתו בשני שיטין אם יהיה פשר ומאי דמסק"ל להרב ז"ל הרב לח"ש בולח ז"ל בקו' ס' תרוכין הביא משם הב"ש והפר"ח בפשיטות דפסול.

ואנא עבדא חפשי בדבריהם ולא מצאתי. ועי' להרב גנזי חיים ז"ל במערכת גימ' ל גט ג', ומ"ש שלא היה צריך הכתוב לאמרו שהרי בשיט' ראשונה של גט הוא מתחיל בכף וכו' וכן וכן הנמנע שיבא פתיבת שם החדש בשני שיטין אנא עבדא אמיןא שאפשר שהוצרכו לזהר אותנו בזה בעבור פתיבת ההרשאה שידוע כי צריך לכתוב בהרשאה הפל פאשר לפל כמו בגט ועמיתנו בתורה הרב כמוהר"ם טאראגאנו יצ"ו שהוא אמר שצריך הדבר ליאמר פאשר יהיה האופן ליתן גט בשלשים יום לירח תשרי שאזי ניתוספות כמה תיבות).

ג) בה' בשבת כ"ב יום לירח תמוז ש' התק"א מסר השליח פליפה בן יעקב גט פרישות שמסר לו הבעל ישועה בן יוסף ליתנו לאשתו שרה בת שכנא וזכורני שפשא השליח הזה לפנינו והוציא ההרשאה שבידו ראינו בה טעות הסופר שפשא לכתוב סימני הגט כתב ראש שיטה ראשונה ימא וסופה העומד וזה טעות מפני שפשא שלישיית כתב ראשונה ויהי מאז לא חששנו לזה פלל וכעת ראיתי למהריט"ץ ז"ל סי' רס"ט שהאריך הרבה בכיוצא בזה עיין שם האומנם הדוגנים שנינו דא מן דא דהתם במקום תשיעית כ' עשירית ושייף שפיר למיחש שפא זה הוא גט אחר שתיבת למקה היא בשיט' תשיעית ובאותו שמסר לו הבעל היה בשיטה עשירית פנין דהא משפחת לה שתהיה בשיטה עשירית ברם הקא אין לתלות בגט אחרדלא ימצא שום גט שתחילת שיטה ראשונה יהיה תיבת ימא ומוכיח מתוכו שפנדאי שטפא דקולמסא וטעות הסופר הוא וברור, אחר שנים רבות נדפס ס' דברי אמת ועי' לו שם סי' ד' שהעמיק הרחיב בענין טעות בהרשאה ואסף איש טהור פל המדברים בזה.

ועיין מחנה אפרים הלכות גירושין די"ג סוף ע"א (אמר המ"ל עי' להרב זכו"ל ח"ג באות ג' בסדר הגט אות ה' ואות ש' שהביא תשו' הרב פרום שלמה ז"ל סי' ב"ן ומדבריו נראה שלא עמד בדברי הרב וגם אישתמיט מיניה תשובת הרב דברי אמת): ד) בד' בשבת שבועה ימים לירח כסלו ש' התק"ב מסר יוסף בן יצחק גט פרישות לשלוחו יוסף בן יעקב להוליכו לאשתו ללאהום בת משה.

נדע כי אשה זו היתה מבנות המערב והיא יושבת בעה"ק ירושת"ו ונשאלנו לאנשי המערב אשר ישנם פה למען דעת פי' שם זה והם אמרו שפירושו 'בל' לעז סניגוריה די אילייוס דהיינו ללא פי' סניגוריה והנם פי' די אילייוס ונמצא פנה בלה"ק מלכיהם שריהם בתיהם ודומיהם אלא שנפל הפרש בקריאתו בין אנשי מערב הפנימי לאנשי מערב החיצון שאלו היו קורין הלמ"ד הא' בפתח ואלו קורין אותם בצירי ועמדנו על הדבר ימים מספר לבעבור פטור אותה בגט אחד פי' אין מנהג אר"י לכתוב כלל שני גטין ועלתה ההסכמה לכותבו כנז' לעיל וטעמן של דברים בדרך ארוכה נכתב בספר ושוב נדפס ס' דבר משה ח"ב וראיתי שם בדקמ"ד שנשא ונתן בדין זה עם חד מינן הי"ו יע"ש באנרף (אמר המ"ל עי' להרב טל אורות והוא הוא חד מינייהו בסי' ב' ועי' להרב מחנה ישר' סי' פ"ז סי"ג ועי' לה' דבית דין יצ"ו בשם יאקוטה) ואגב אורחאי ראיתיו שכתב בתו"ד על מ"ש הרב מהר"י ו' גנייא והד"מ במה שפסל הרשב"ץ ז"ל תונס שכתב תנס בלא וי"ו דה"ט הוא מפני שיש עיר אחרת ששמה תנס ואתי למיחלף שלא צדקו בזה דאין לומר זה בנבואה והא קמן שפבר נחקר הרבה ולא נמצא עיר ששמה תנס ושגם הר' ג"פ ד' ע"ח ע"ג עמד בזה וכת' דלא נמצא אחרת ששמה תנס עי"ש ואנא עבדא אמינא פי' הר' טל אורות ז"ל לא דיבר בנבואה והוא הביא ראיה לדבריו מהתשב"ץ עצמו עי"ש בד' י"ו תחי' ע"ב ועוד ראיה זה חדש מ"ש הר' כמוהר"א מונסון האחרון ז"ל בתשו' כת"י הנקרא פרי עץ הדר בסי' י"ח שהביא דברי הרב ג"פ וכו' עליהם וז"ל ואחר המחילה לא ימלט מחדא מתרתי או שהרב ז"ל שאל למי שלא ראה או לא הבינו דבריו ואני מן המערבא באתי וידענא בודאי שיש עיר קטנה קרובה לארגיל ושמה תנס ובציד' עיר קטנה אחרת ששמה שושל ומשם לוקחים הנוצרים חטים להוליך לעירם ע"פ הורמנות השררה של ארגיל ע"כ וכמה גדולים דברי רז"ל האומרים אין לא ראינו ראיה) ודע שמונה עיה"ק צפת"ו לכתוב בגט הנשלח ע"י שליח אחר שם האשה ואביה בכל מקו' שאת עומדת עפ"י ס' מהריק"ש ז"ל ואין פן מנהג קושטא אלא פ' בת פ' וכל שום אחרון וכו' ומ"מ אין פותבין בעיה"ק תיבת ולא תריכי וכמ"ש הרב ג"פ סי' קכ"ו סקל"ה וע"ט וסי' קכ"ח סקט"ו יענין שם ועי' לקמן סי'.

ה) בא' בשבת שני ימים לירח שבט ש' התק"ב מסר ישראל בן יואל גט פרישות לאשתו פאלומבא ולומבא במשפט פתיבת שם זה באלף לבסוף פן הספים הרב ס' שמות ז"ל בשם פלומא והאלף שבין פ"א ללמ"ד פן משפט שמות הלע"ז פנודע (אמר המ"ל אין לתמונה על הרב ז"ל דלמה לא ציין מ"ש הרב ס' שמות בשם פאלומבא בעצמו דכוננתו הוא לרמז מ"ש בשם פאלומבא על שם פאלומבא והארי' דצריף לכותבו באלף בין פ"ה ללמ"ד וכן בסופו באלף) ונכתב בלי שם אביה יען לא הוברר שמו כי הפעל לא הנה יודע והיא אמרה פעם שם אחד ופעם שם אחר לכן הספמנו שלא לכתוב שם אביה פמבואר בתשוב' הרא"ש שהביא הטור בסי' קכ"ט ובתשו' הרשב"א ז"ל שהביא מרן ז"ל שם ופסקה בסה"ק סעי' ט' ועי' להרב ג"פ שם ועי' לקמן סי' ט"ו ולה' פנסת הגדולה סי' קכ"ט בהגהות ב"י אות נ"ד וכן עשה מעשה מוהר"ם מלובלין ז"ל בתשו' דע"ה ועי' לקמן בזכרונותי סי' נ"א שכתבתי פן משם הגאונים ז"ל (אמר המ"ל מה שכתוב בזכרונותיו הנה נדפס בספר עבודת משא דע"ג ע"ד סי' י"ז).

ו) בב' בְּשֵׁבֶת עֶשְׂרִים יוֹם לִירַח אֲדָר הַשְּׁנִי ש' הַנּוֹ' מְסַר מְשֵׁה מְרַדְכִי בֶּן מְרַדְכִי שְׁמוּאֵל גֵּט פְּרִיתוֹת לְאִשְׁתּוֹ זַיִנִי הַמְכַנֶּיֶת זְנוּהוּ בַת עֶבֶד אֱלֵלָה דְּמִתְקַרֵּי עֶבְדֶּיהָ. מִשְׁפֵּט פְּתִיבַת שֵׁם הַמְּגַרֵּשׁ בְּאֵן פֶּן זֶה נִכְתָּב עַפְ"י דְּבָרֵי הָרַב ג"פ בְּסִי' קכ"ט סקס"ג יע"ש.

(וּמְקָרוֹב רְאִיתִי בְּס' פֶּרַח שׁוֹשֵׁן דַּנ"א שְׁחָלַק עָלָיו וְע' בְּס' דְּבַר מְשֵׁה ח"ג דַּמ"ה ע"ד וְשׁוֹב גְּדַפְס ס' בְּתֵי פְּהִנְיָה ח"ב וּבַדַּע"ה חָלַק גַּם הוּא עַל הָרַב ג"פ ז"ל יע"ש וּמְנַהֵג קוּשְׁטָא שְׁלֵא לְכַתּוֹב כ"א פ' בֶּן פ' וְתוֹ לָא) (אָמַר הַמ"ל עִי' לְהָרַב ג"מ נְבוֹן בַּדַּצ"ט ע"ד שְׂאָרָה שֶׁהוּא אֵינִישׁר וְחִיּוּק ס' הָרַב ג"פ ז"ל מ"מ בַּעַה"ק יְרוּשָׁת"ו עָשׂוּ מַעֲשֵׂה לְכַתּוֹב פ' ו' פ' כְּמִנְהַג עוֹב"י אֲזַמִּיר יע"א וְעִי' ג"מ בּוֹלָה דַּקל"א ע"א) שֵׁם הָאִשָּׁה כְּפֶה מְצִאתִיו פְּתוּב אֲצִלִי מְאוֹתָן הַיָּמִים וְעַכְשָׁיו רְאִיתִי לְהָרַב עֲזַרְתָּ נְשִׁים שְׁכַתְּבוּ בַה' לְבִסּוֹף וְאִתְּנָה לְבִי לְדַעַת וְרְאִיתִי שְׁבִזָּה חֲלוּקִים בְּנֵי עָרַב הַשׁוֹכְנִים בְּא"י וְדַמְשֵׁק וְסוּרִיָּא לְבָנֵי עָרַב הַשׁוֹכְנִים בְּמִצְרַיִם וּמַעְרַב בְּמִילוֹת רַבּוֹת כְּגוֹן וְאֶרְדִי שְׁפִי שׁוֹשְׁנָה שְׁכַנִּי אַר"י קוֹרְאִין הַדְּלִית בְּצִירֵי וּבְנֵי מְצִרַיִם קוֹרְאִין בְּפֶתַח וְכֵן בְּשִׁמּוֹת חֲנֻנִי חֲבִיבֵי וְרַבִּים כְּמוֹהֶם כְּאֲשֶׁרִידוּעַ לְמִי שִׁידַע בְּטִיב הַלְשׁוֹן וְעָמַד בְּשִׁנֵי הַמְּקוֹמוֹת וְזֶהוּ שְׁמוֹהֵרִיק"ש ז"ל כְּתַב כֹּל הַשְּׁמוֹת הַלְלוּ בְּהָא לְבִסּוֹף לְהוֹרוֹת עַל הַפֶּתַח כִּי כֵן מְבִטָא שְׁמוֹת הַלְלוּ בְּמִצְרַיִם וּבַעֲבוּר זֶה כְּתַב גְּבִי זַיִנְיָה בְּה"א וְע' בְּס' הַלַּק"ט ז"ל דַּנ"ה ע"ג שְׁפֶתַח חֲנֻנִי חֲבִיבֵי בִי"ד לְבִסּוֹף כִּי כֵן מְבִטָא אֲנִישֵׁי יְרוּשָׁלַם בְּשִׁמּוֹת הַלְלוּ הַנּוֹ"ן בְּצִירֵי וְאִיהוּ גּוֹפִיָה בְּשֵׁם זַיִנִי שְׁמִבְטָא שֵׁם זֶה בַּעַה"ק צַפְת"ו הַנּוֹ"ן בְּצִירֵי בַּעֲבוּר זֶה כְּתַבוּהוּ בִי"ד לְבִסּוֹף וְעִינֵן לְהָרַב דְּרַכִּי נִוְעַם שְׁהִבִיא חֲנֻנָא בְּסִי' מ"ה וְעִי' לְהָרַב ע"ן בְּשֵׁם וְאֶרְדָּה וְסִלַּח נָא אֲנֹכִי מִבְּקִשׁ עִם כִּי מִי לָנוּ בְּקִי בַל' עָרַבִי כְּמוֹהוּ שׁוֹב רְאִיתִי לוֹ בְּשֵׁם שְׂאוּל וְסִלְאָמָה וְסַעֲדָה דְּבָרִים קְרוּבִים לְמָה שְׁפֶתַחְתִּי וְעִי' בְּס' ד"מ סִי' ע"א סְקִי"ח וְסַקכ"ב וְעִי' לְהָרַב ג"פ דַּפ"ז בְּשֵׁם הָעִיר רְמֵלָה שְׁנַתָּן טַעַם שְׂאֵעַפ"י שְׁקוֹרִין אוֹתָהּ רְמֵלִי נִכְתָּב בְּה"א מְשׁוּם דְּרַבָּא קָרוּ לָהּ רְמֵלָה וּלְפִי שִׁיטְתוֹ לֹא הִיָּה צָרִיף לְטַעַם זֶה וְדוּק וְעִינֵן לְהָרַב פַּה"א הַנְּד"מ בַּה' גְּיֻרוּשֵׁין דַּס"ח ע"ד וְהַנְּלַע"ד כְּתַבְתִּי וְהַמְעֵינִין יְבַחֵר, שֵׁם אֲבִי הָאִשָּׁה כֵּן הִסְפִּים הָרַב הַנּוֹ' בְּדִי"ו וְהָאֶרְכָּתִי בְּזֶה בְּתַשׁוּבוֹתַי עַל גֵּט שְׁסִידָר הַחֲדָ"ש הַלְלוּ בְּאֵי גְרַפּוֹן.

ז) בַּא' בְּשֵׁבֶת ט"ו יוֹם לִירַח סִינּוֹן ש' הַתַּק"ב מְסַר חַיִּים בֶּן שְׁבֵתִי גֵּט פְּרִיתוֹת לְאִשְׁתּוֹ קַדִּין דְּמִתְקַרֵּי גִימְבוּלָה בַת חַיִּים. שֵׁם הָאִשָּׁה הַלְלוּ כֵּן מְצִאתִיהוּ פְּתוּב אֲצִלִי מְאוֹתָן הַיָּמִים וְכַעַת לֹא מְצִאתִיהוּ שְׁהוֹןֶכֶר בְּשׁוּם סֶפֶר הָאֲמָנָם אִם לְעַנְיָן אִם נִכְתָּב בְּמַ'ם אוֹ בְּנוֹן רְאִיתִי בְּס' הַלַּק"ט בְּקוֹ' הַגִּטִּין סִי' מ"ה שְׁפֶתַח כִּי קוֹדֵם הַפִּית וְהַפָּה לְעוֹלָם הוּא מַ'ם יע"ש וְעִי' בְּסִי' ט' בְּשֵׁם קוֹנְפְּרָאדָא וַא"כ הָכָא נְמִי נִכְתָּב בְּמַ'ם מְהַאי טַעֲמָא וְצָרִיף לְהַתִּישְׁב בְּשֵׁם זִינְבוּל שְׁהוּבָא בְּשִׁמּוֹת בְּסו"ס מ"מ סִי' ה' וְל"ז וּבְסו"ס ג"פ סִי' נ"א (אָמַר הַמ"ל עִי' לְהַלַּק"ט בְּקוֹ' הַגִּטִּין בְּסִי' ע"ב בְּשֵׁם זִינְבוּל שְׁעָמַד בְּזֶה וְעִי' יַא"ה בְּשֵׁם זִינְבוּל מַה שְׁיִשְׁב) וְלְעַנְיָן הָאֱלָף לְבִסּוֹף נַר' שְׁפִינּוֹן שֶׁהוּא מְשִׁמוֹת הַלְעֵז כֵּן מְשַׁפְּטוֹ אֱלָא שְׁאֲנִי מְסַתְּפָא אֲעִיקְרָא אִם הוּא נְגִזָר מְשֵׁם לְעֵז וְשׁוֹב מְצִאתִי בְּכַת"י לֹא אֲדַע אֵל מִי מְקוֹדוּשִׁים שְׁכ' ז"ל גִּימְבוּלָה נְגִזָר מְשֵׁם שְׁמֻחָה וְכֵן רְאִיתִי פֶּה אֲזַמִּיר בְּגֵט יִשָּׁן וְכֵן עָשִׂינוּ מַעֲשֵׂה, וּבְשִׁמּוֹת הַגִּטִּין לְמַהֲרָ"ש הַלְלוּ מְאוֹמִיר כְּתַב גִּימְבוּלָה שְׁנַגְזָר מְשֵׁם שְׁמֻחָה עַכ"ל וְשׁוֹב גְּדַפְס סֶפֶר יַא"ה וְכ"כ מְשֵׁם הָרַב הַנּוֹ' וְשֵׁם נְאָמַר עַל סוּף הַשֵּׁם אִם בְּאֱלָף אוֹ בְּה"א וְשֵׁם קַדִּין כְּפֶה מְצִאתִיהוּ בְּלֹא אֱלָף וְנַר' שְׁכֵן מְשַׁפֵּט פְּתִיבַתּוֹ כְּכַתְּב' וְע' ד"מ ח"א סִי' ע"ב אוֹת י"ט וְלְקַמְּן סִי' ט' בְּשֵׁם שְׂאֵהֲנֵן וּבְשֵׁם קְאֲדִין שְׁנַכְתָּב קְאֲדִין בְּאֱלָף כִּי כֵן רְאִיתִי לְרַבְּנָן קַמְּאֵי מְאוֹמִיר

ועי' עוד בְּשֵׁם קאדון וְלֹא נִכְתַּב גְּקוּדָה לְסִיפֵת הַרְפָּה שְׁעַל הַגִּימָל' כִּי כֵן מְנַהֵג אר"י תוב"ב כַּנּוֹדֵעַ שְׁלֹא לְחַוֵּשׁ לְסִבְרַת מֵהֶרְשֵׁד"ם ז"ל:ח) בְּב' בְּשִׁבְת' ט' יָמִים לִירַח תַּמּוּז ש' הַתַּק"ב מְסַר מִסְעוּד בֶּן יְהוּדָה גֵּט פְּרִיתוֹת בְּיַד אִשְׁתּוֹ מְזֻלָּה בֵּת סַעְדָּאן ט) בַּה' בְּשִׁבְת' כ"ב יוֹם לִירַח אֵייר ש' הַתַּק"ג בְּמִתָּא צִיָּדוֹן: עֲנָנָן כַּתִּי שֵׁם הָעִיר צִיָּדוֹן פֶּן נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה בְּאוֹתוֹ פֶּרֶק לְכוֹתְבוֹ חֶסֶר וְהַדְּבָר מְבוֹנָאָר שְׁכֵן הוּא בַּתּוֹרָה בִּפ' נַח שְׁנֵי פְעָמִים וּבִפ' וַיְחִי וּבִפ' דְּבָרִים וּבִיהוֹשֻׁעַ י"ג וּבִשְׁוֹפְטִים ג' וַי"ח שְׁנֵי פְעָמִים וְכָעֵת רוּאָה אֲנֹכִי שְׁנִמְצָאוּ רַבִּים מְלֵאִים בַּנְּבִיאִים הִנֵּה הֵנָּם בִּיהוֹשֻׁעַ סִי י"ט וּבִשְׁוֹפְטִים סִי א' וַי"ח וּבְמִלְכִים י"ז וּבִישְׁעֵי כ"ג וּבִירְמִיָּה וּבִיחֻזְקָאֵל כ"ז וּכ"ח וּבִזְכָּרְיָה ט' וּבַד"ה א' יע"ש: וְאוּלָּם דְּבַתֵּר הַכְּתוּבָי' בַּתּוֹרָ' אֲזִלְיָנָן וּכְמ"ש הַר' כְּנַה"ג דְּקַנ"ד ע"ב דְּבַתֵּר חֲמִשָּׁה חֲנֻמְשֵׁי תּוֹרָה אֲזִלְי' יע"ש ועי' לְהַרְבּ ג"פ ס' קכ"ט סַקְכ"ט.

דְּעַל פִּיף יִמָּא מוֹתְבָא פֶּה מְצִאתִיהוּ כְּתוּב אֲצִלֵי בְּאַלְף לְבִסּוֹף וְעִי' בְּסִי יו"ד שְׁנִכְתַּב בְּה'א לְבִסּוֹף וְתַרְנוּיָהוּ אִיתְנָהוּ בְּסַפְרָן ש"ץ. וּמְנַהֵג קוּשְׁטָא לְכוֹתְבוֹ בְּה'א לְבִסּוֹף וְכֵן הוּא מְנַהֵג אֲזַמִּיר וְנִלְע"ד דְּטַעַם הַכּוֹתְבִים בְּה'א דַּס"ל שְׁהַפְּירוּשׁ הִיא יוֹשְׁבַת וּבָא הַה'א בְּכִינוּי לְנִקְבָה שֶׁר"ל יְשִׁיבְתָהּ וְהַכּוֹתְבִי בְּאַלְף ס"ל שְׁהַפְּי' הוּא דְּעַל פִּיף יִמָּא יוֹשְׁבַת כְּמוֹ יִתְבָּא אֲלָא דְּבַמְאָמֵר יִתְבָּא נְכָלָל בּוֹ גַּם הַסְּפִיפּוֹק וּכְמ"ש הַפֶּר"ח ז"ל ס' קכ"ח סַק"ן מְשֵׁם מוֹהַרְד"ך ז"ל.

מְסַר מִיכָאֵל הַמְּכַוְנָה שְׁאֵהֵן בֶּן שְׁלֵמָה גֵּט פְּרִיתוֹת בְּיַד שְׁלִיחוֹ יַעֲקֹב בֶּן אַנְגֵּיל לְהוֹלִיכּוֹ לְאַרוּסוֹתוֹ פְּרָאנְקָא הַמְּכַוְנִית קוֹנִפְרָאדָא בֵּת יֶצְחָק. שֵׁם שְׁאֵהֵן נִכְתַּב בְּאַלְף אַחַר הַשִּׁין בְּיַעֲזֵן נִשְׂאֵל לְחֻכְמֵי הַגּוֹיִם וְסוֹפְרֵיהֶם וְהֵם אָמְרוּ כִּי זֶה דְּרַפְּס לְכוֹתְבוֹ בְּאַלְף וְעִיָּן בְּס' יֵאִיר נְתִיב ס' מ' בְּשֵׁם סוּלְטָאָנָה יע"ש וְאַף שְׁבַל' עֲרַבִי פֶּלְלָא פֶּיִל מֶרֶן מוֹהֵרִימ"ט ז"ל הוֹב"ד בְּס' שְׁמוֹת בְּכַמָּה דְּוֹכְתֵי שְׁאִין כּוֹתְבִין אֲלָף אַחַר תְּנוּעַת הַפְּתִיחַ עִי' לְהַר' ע"ן בְּשֵׁם בִּאֵרָאכָא וְנִצָּר וְסִלְאָמָה וְסִלְיָמָן וְסִלְאָמוֹן וּבְשֵׁם פְּרָאָג וּפְאַרְגוֹן וּפְרָחָאָט וּבְשְׁמוֹת הַנְּשִׂימ בְּשֵׁם אַמְבֵּאֵרְכָה שְׁהַאֲרִיף בְּזָה וְתִי' תִּירוּצִים שׁוֹנִים אִישׁ לְמִקּוּמוֹ וְכָעֵת מְצִאתִי לְהַרְבּ דְּרַכִּי נִוְעַם ז"ל אַה"ע ס' מ"ה שְׁפִתְבוֹ מְלֵא אֲלָף וַיַּעֲזִין מ"ש בְּס' דְּב"מ ס' ע"ב אוֹת י"ט שְׁעַפ"י הַדְּבָרִים הַנְּאָמְרִים הַרוּאָה יִרְאָה כִּי בָּאוּ בְּדִקְדוּקָה דְּבָרֵי הַרְבּ דְּרַכִּי נִוְעַם ז"ל וְאַף שְׁמֵן הַרְאוּי הִנֵּה לְחַוֵּשׁ לְס' מֵהֶרְשֵׁד"ם ז"ל בְּעֲנָנָן הַרְפָּה שְׁעַל הַשִּׁין וְעַל הַפֶּה' מֵאַחַר דְּהִכִּי נִהְיִי בְּמִקּוּם הַנְּתִיבָה קוּשְׁטָא יע"א מ"מ זֹאת מְצָאנוּ לַה' כְּנַה"ג ז"ל בְּסִי קכ"ט בַּהֲגַב"י אוֹת מ' שְׁכ' מְשֵׁם מוֹהַר"א מוּטָל ז"ל שְׁלֹא נֶאֱמַר דִּין זֶה בְּפֶה' וְשִׁין יע"ש וְכֵן נִמְצָא אִתִּי כְּתִב יְדוֹ שֶׁל הַר' הַחֲבִי"ב ז"ל שְׁפִתְבוֹ לְמַהֲרָ"ש אֶלְגָּאזִי ז"ל בְּעֲנָנָן שֵׁם שְׁיִקְיָאָר שְׁתַּפְּס ס' זוֹ לְהַלְכָה וְלִמְעֵשֶׂה הֵלֵא הוּא פְּמֹס עַמְדִי, וְעִי' בְּס' שְׁמוֹת בְּשֵׁם רוּשָׁא וְעִיָּן לְקַמֵּן ס' כ"ג שְׁאִין פֶּן מְנַהֵג קוּשְׁטָא יע"א (אֲמַר הַמ"ל מ"ש הַכְּנַה"ג ז"ל מְשֵׁם מוֹהַר"א מוּטָל ז"ל שְׁלֹא נֶאֱמַר דִּין זֶה בְּפֶה' וְשִׁין פְּאַטָה וּפִירְמוּזָא וּפִאקִימָא וּפִאֶלְקוּנָא וּפְרָחָה וּבְשֵׁם רוּשָׁא שְׁפִתְבוֹ שְׁצָרִיף שְׁנֵי גִטִּין בְּעַבּוּר הַרְפָּה זוֹלַת זֹאת רְאוּנוּ בְּשֵׁם פְּלוֹר וּפְרִישְׁקָה וְהַדּוּמָה שְׁכ' שְׁנַרְאָה לוֹ שְׁדִי בְּגִט אֶחָד לְהִיּוֹת שְׁאִין נְרַגְשׁ הַרְפִּיּוֹן כְּמוֹ גּוּיָא וְגַאֲמִילָה וּמִזָּה יָמִים כְּבָר עַמְדָּתִי עַל דְּבָרֵי דְּמֵאִי שְׁנָא שֵׁם פְּאַטָה וְהַדּוּמָה לוֹ מְשֵׁם פְּלוֹר וְהַדּוּמָה וּבִינּוֹתֵי וְנִדְעָתֵי דְּעִי' חִילּוּקוֹ הוּא דְּהִיכָא דְּהוּי אוֹת הַפֶּה' בְּשׁוּאָ נַעֲה אֲזַ צָרִיף שְׁנֵי גִטִּין וְהִיכָא דְּהוּי בְּשׁוּאָ נָחָה אֲזַי אִין נְרַגְשׁ הַרְפִּיּוֹן וְדִי בְּגִט אֶחָד וְעִי' בְּס' עַבּוּדַת מְשָׂא בְּשְׁמוֹת הַגִּטִּין בְּשֵׁם פְּלוֹר.

ומהתימא שגם במכתב הר' החבי"ב ז"ל השלוחה להרב מהר"ש אלגאזי ז"ל אשר היתה תחת יד הרב ז"ל שפעת נדפסה בס' לב שלמה סו"ס מ"ב שהביאה לראיה הרואה יראה פי לא דייבר מרן החבי"ב ז"ל כ"א דוקא על אות הש"י) ושם קונפראדא נכתב בנון כפתוב בס' שמות וכן נמצא בגטין שניתנו לפני הרב פני משה ז"ל הלא המה בסו"ס ג"פ ובגטין שניתנו לפני הרב מ"מ ז"ל ודלא כמ"ש בס' הלק"ט סי' מ"ה וכתבתיו לעיל סי' ז': יוד) בב' בשפת שנים עשר יום לירח תמוז ש' התק"ד במתא עכו דעל פיף ימא מותבה ומימי בארת מסתפקא מסר יוסף בן יעקב גט פרייתו לאשתו אסתר בת אברהם (יא) בג' בשפת כ"ח יום לירח אדר הראשון ש' התק"ה מסר אברהם בן יעקב גט פרייתו לאשתו מסעודה בת שלמה.

המגרש הלזה היה נקרא בפי הפל איבראהים פמנהג המסתעריים וחקרנו ודרשנו מפי אנשי מקומו לדעת מנהגם בקריאת שם המילה וכולם פה אחד העידו פי קוראים בשם אברהם ומעולם לא נקרא איש בעת המילה בשם איבראהים ואף שבגדלם קורין להם בן.

וכן נודע שבבהכ"ן שאלו קוראין אותו לעלות לס"ת בשם אברהם ואמטו"ל נכתב שם אברהם לבד ולא חששנו לשם איבראהים כלל וכהספמת הר' ג"פ בדק"ו ובס' ע"ן יע"ש ועי' בס' משאת משה ח"ב סי' ח' וט' שגדון שלקהם חלוק משלנו ומדבריהם תורה יוצאה לנ"ד ודוק (אמר המ"ל הא ודאי בכותבו איברהים פסדר הזה לדיוקא נקיט דדוקא ביו"ד אחר האלף פאשר הובא בס' ע"ן וכאשר כתב הרב יא"ה ז"ל משם ה' משאת משה ז"ל בפ"א איתמר שצריך לכתוב יו"ד אחר האלף נאמת אגידה פי פה מצרים נמצא פתוב בגטין שניתנו בבתי דינין שלפנינו פעמים ביו"ד אחר האלף ופעמים חסר היו"ד ומרן אבא תפארת ישראל זלה"ה בראותו מ"ש הרב משאת משה ז"ל בס"ט דד"ל ע"ג דמעולם לא יצא מפיו לכותבו איברהים ביו"ד אחר האלף ודלא פאשר הביאה הרב י"א וגם תשו' הרב מוהר"א מונסון ז"ל הוא אברהם דשקיל וטרי עם הרב משאת משה ז"ל היא באה בקונטרס' תשובותיו כ"י הנקרא פרי עץ הדר וכמוס תחת ידינו מ"ש בארנקה בדבר זה בס' י"ו וי"ח קבע להלכה לכתוב אברהים בלא יו"ד אחר האלף): (יב) בד' בשפת חמשה ימים לירח מרחשון ש' הת"ק ושבע מסר השליח יעקב בן משה ג"כ ליד האשה שרה בת משה שמסרו לו הבעל יוסף בן יעקב במתא טבריה.

בענין פתיב' שם העיר הזאת פן כתב מרן ז"ל בתשו' סי' א' שנקתב בה'א לבסוף וכן פתב המבי"ט ז"ל ח"א סי' רט"ו יע"ש והב"ד הרב כנה"ג בסימן קכ"ח בהגב"י אות ק"ח ועי' מ"ש הוא ז"ל בסד"ה בשמות העיירות אות ה"א שפותר אותה באלף לבסוף ובנדאי משגה הוא (אמר המ"ל חפשי ולא מצאתי בתשו' המבי"ט ז"ל מה שהביא משמו וכן הכנה"ג לא ציין כ"א תשו' מרן ז"ל והא ודאי השמטת הקולמס הוא) דיתבה על פיף ימא דטבריה ומימי הים הנזכר מסתפקא וראינו בגט הנז' קצת שינויים ראשונה שכתבו בשנת חמשת וכו' וברב הסדרים פתוב שנת ולא ראינו מי שכתב בשנת במקומות אלו ועי' להר' שער אפרים בס' ק"ט שקרא ערער בזה על רב אחד יע"ש הן אמת שמדברי מרן ז"ל בסה"ק סי' קכ"ו ס"ה נר' שיש לכתוב בשנת אמנם איכא למידחי דלאו דוקא ועי' לו בסו"ד במספר הימים ועי' להרב ג"פ ז"ל סק"ו ועי' להכנה"ג בס' הנז' בהגה"ט

אות ח' דאייתי הך דמרון ז"ל וכתב הוא שאין מנהג פן אלא לכתוב שנת יע"ש הן אמת שבס' ה"ה מוהר"ש יפה ז"ל הנדפס בסו"ס ג"פ פתב שיש מוסיפין בית בימי החדש ומספר שנות דור ודור ואין בזה קפיצא כלל וכן הוא מנהג קושטא יע"א להוסיף בית במספר הימים ובמנין השנים וכמ"ש לעיל סי' א' וכן ראיתי בגט הבא ממצרים ועי' בתשו' להרב מו"ה בצלאל ז"ל סי' כ"ב וכ"ג מ"מ מנהג עיה"ק צפת"ו שלא לכותבו והי"ל לדקדק ולדעת מנהג המקומות האלו (אמר המ"ל ה"ה ודאי מ"ש הרב ז"ל וכן ראיתי בגט הבא ממצרים פונתו על בית שבמספר הימים ונקא ועי' בקונ' הגטין להלק"ט ז"ל ולהר"ב בארות המים סי' ס"ב) שנית לא פתבו אנת אנתתי פלונית כ"א אנת שרה ואף שגם בזה יש להם על מה שישמוכו פנדע ועי' להר"ג סקפ"ט מ"מ מנהג ע"ק לכותבו ועל השלשה דא עקא שפתבו בהרשאה לפנינו עדים ח"מ בר"ת וכבר נודע מ"ש בסד"ה למק"י מינץ ז"ל בסי' כ"א שמוהר"ר איסרלן ז"ל פסל הרשאה אחת הפתוב בה ח"מ בר"ת יע"ש ועי' להכנה"ג ז"ל בסי' קמ"א בהגה"ט סקנ"ו שרצה לומר שהוא חוקרה יתירה ושוב פתב דאפשר דאע"ג דאין צורך לשטר שליחות מ"מ אם לא פתבו פתקונפסול ועי' לו בסי' קכ"ו בהגה"י אות מ"ב יע"ש ועי' להרב שער אפרים בסי' הנז' שקרא גם בזה ערער על הרב שפנגדו, הן אמת שמור"ם ז"ל בס' המפ"ה סי' קמ"א פתב ונזקרים שלא לכתוב בה ר"ת ומשמע דלאו לעכובא אלא אנהרה בעלמא ועי' להר"ב בית שמואל שם סקל"ד מ"מ צריך לדעת מאחר שדברים אלו הם לקוחים מסד"ה למק"י מינץ ז"ל הרי שם פתב בהדיא שפסקה מוהר"ר איסרלן ז"ל ואחר החיפוש ראיתי למור"ם ז"ל בס' ד"מ שם בסי' קמ"א שכ' דאין לפסול בכה"ג אלא קודם שהלך השליח דטוב לכתוב אחרת אבל אם הביא השליח הרשאה שפתובה בכה"ג אין לפסול אותה עכ"ל ומעת' נתיישבו שפיר דבריו שבס' המפה פמבואר והן הם דברי הרב שע"א ז"ל שפתב שכל הדברים הללו הם לכתחילה יע"ש ועפ"י הדברים האלו הכשרנו שהרשאה האמנם הב"ד שבטבריה לא יפה עשו לשלוח הרשאה זו והי"ל לכתוב הרשאה אחרת ועוד אחרת הייתה בהרשאה זו שאותיות נ"ו שין שבמלת ושבע הם מחוקות וכתובות ביני שטיי ומקומות וגם בזה שגו פאשר תראה להרב שע"א ז"ל שם שערער בזה ועי' בס' דב"מ ח' אה"ע סי' ס"ה ובס' בארות המים סי' מ"ז והרצתי כל דברי אלה לחד מנייהו גדול שבהם ולא מצא מענה אף לאחת מהנה וה' יצילנו משגיאות יג) בג' בשבת חמשה ימים לירח פסלו ש' התק"ח מסר משה בן פנחס ג"ך לאשתו רושא דמתקריא שקרה נכתב פינחס מלא פהספמת הרב בספר שמות ושם האשה גם שניהם פתובים בס' שמות יע"ש (אמר המ"ל עי' להרב יא"ה בשם רושא שהביא תשו' הר"ג גו"ר אה"ע פלל א' סי' י"ו ומה שעמד עליו מההיא דהקונדריסין והרב פריץ ז"ל ודעת מרון ז"ל והניחו בצ"ע ועי' להגו"ר ז"ל בעצמו בכלל הנז' סי' כ"א וכ"ב וכ"ג מה שיש בו די (הותר).

יד) בד' בשבת יום אחד לירח אדר הראשון שנה נ"ז מסר יוסף בן שמואל ג"ך לאשתו שרה בת משה ונכתב יום אחד ולא יום ראשון פלשון מרון בסה"ק סי' קכ"ו ס"ה לפי שהרב ג"פ ז"ל שם בס"ק י"ג כ' שהוא ט"ס וכן נר' מדברי מרון עצמו בסעי' ו' ולא נכתב באחד ממ"ש הר"ב ז"ל שם ובסקט"ו ז"ל ולא נכתב ביום עפ"י מנהג עי"ק שאין מוסיפין בית במספר הימים וה"ן דוכותא איברא שאחר שנים רבות בעובדא דאתא קמאי ראיתי

שיש לפקפק בזה שמא יובן יום אחד ולא שהוא יום אחד מהחדש ולא שהוא למספר הימים כמו וקיה יום אחד הוא ינדע לה' בזכרני י"ד וכן כיפה ואגמון יום אחד דישעני ט' ושוב הספמתי דכיון דכתבינו בתריה לירח פ' אין לטעות בזה ובנדאי שהוא אחד למספר וכמוהו בעזרא יוד' ובסימן ג' בתוספת מ'ם ועכ"פ נלע"ד מהיות טוב לכתוב ביום אחד אף במקומות שאין נוהגין לכתוב בית במספר הימים וצריף למיעבד הכי לצאת מפל פקפוק (אמר המ"ל עי' במנהגי מצרים אה"ע אות ל').

ואפשר דמהאי טעמא הוא מה שנהגנו פה מצרים לכתוב בית במספר ימי החדש ולא במספר השנים ועי' להרב בארות המים סי' ס"ב) ונכתב הראשון פהספמת הרב ג"פ בסקל"ד ועי' לקמן סי' כ"ט שאין פן מנהג קושטא ואף שכתבו שאין ליתן גט בר"ח בזה קיה הבעל נחפוז ללכת בו ביום וקיה חשש עיגון בדבר: טו) בה' בשבת י"ו לירח אדר הראשון ש' התק"ח מסר חלפון דמתק' פליפה בן שמואל ג"ך לאשתו פאלומבא המגרש הלזה קיה עולה לס"ת וחותרם בשם חלפון האמנם כ"ע קרו ליה פליפה ואין גם אחד שיקרא את שמו חלפון וגם לא נתברר איה שמו את שמו בעת המילה האמנם מן הסתם נר' דחלפון קרו ליה ובעבור זה נכתב כנו"ל ועי' מ"ש מור"ם סי' קכ"ט סט"ו והג"פ ו"ל שם ס"ק ק"א ולא נכתב חליפה פדעת הרב ס' שמות ו"ל לפי שהרב ע"ן ו"ל באות החית והפ"ף ובס' ג"פ ס"ק ק"א הספים לכותבו כנו"ל וכן הוא בשמות שבמהריק"ש ובס' הלק"ט יע"ש.

ועי' בס' ג"מ שנד"מ דפ"ד שוב נדפס ס' יא"ה ובקן' השמות באות החית הביא משם מהרש"ל ו"ל בחית והיא לבסוף ושכן הוא בגטי מוהר"א אלפאנדארי ו"ל ובמוהר"ש ויטאל ו"ל ובאות הפ"ה הביא משם מוהר"א מוטל ו"ל בכ"ף וא"ל לבסוף יע"ש וזה לכאורה תימא דכשנכתב בכ"ף היינו שהוא נגזר מל' ערבי וא"כ משפטו בה"א פנודע ועמה פבואי פה אזמיר יע"א ראיתי בקו' הסופר שמוהאב"ע ו"ל כתבו בגט בחית והיא לבסוף ועלתה על דעתי לחלק שכאשר אנו יודעים שעיקר שמו חלפון ונכתב בגט לעיקר השם אזי מן הראוי לכתוב דמתקרי חליפה פי משם חלפון חוצב משא"כ כשעיקר השם הוא פליפה אז ראוי לכותבו בכ"ף וכדברי מוהרמב"ח ו"ל וחוזרתי לאחורי תדא פי גם בשם חלפון מאן לימא לן דהוא בחית אף שאם הוא מענין חליפין כף היא המידה מ"מ הרי מוהר"א מוטל ו"ל כ' פלפון כמ"ש שם הרב יא"ה ו"ל גם שהוא גט דמוהראב"ע ו"ל לא קיה לו שם חלפון פי עיקר השם קיה רפאל וכעת אני נבו"ך בזה (אמר המ"ל עי' לגאון עוזינו הרב חק"ל א"ה סי' ד"ן שעלה על דעתו לחלק כחילוקו של הרב ו"ל ושוב דחה אותו ג"כ פדחיתו של הרב ו"ל ממש עי"ש ומהתימא על הרב חיים ושלום ח"ב סימן ג"ן שהביא חילוקו של ה' מר זקנו ו"ל וכו' עליו שדבר ה' בפיהו אמת וה' מר זקנו ו"ל דוחה אותו בשתי ידיו.

גם מזה סתיר' יוצאת למה שחשב פאר דורינו הרב החבי"ף ו"ל בתשובה הנז' להרב ו"ל שהוא מפלל הרבנים הסופרים שיש לכתוב חליפה בחיתפי לא כן הוא והוא נבוך בזה. ומה שהעיד העיד הרב פאת ים בדרך ס"ו ע"ג שכן נמצא כתוב במזכרת הגטין אשר ביד ח"ר יעקב יעב"ץ מזמן הרב ו"ל הא נדאי לא יספיק עדות זה על הרב ולומר עליו שהוא

מהסוברים שיש לכתוב בחי'ת שי"ל כי כן סידר שיכתבו מטעם שלא לשנות המנהג וליה לא ס"ל.

והא קמן שלא נמצא בקונטרסו זה בגטין שניתלו על ידו בעי"ת אומיר יע"א שם זה כו"ע) ונכתב בלתי אלף בין פ'ף ללמ'ד פמשפט שמות הערביים שאין פותבין אלף אחר תנועת הפתח ואף שבשמות הראשונים שבמהריק"ש ו"ל נכתב באלף אחד הרוואה בשמות השניים והשלישיים יראה שנקתב בלי אלף גם הרבנים הנז"ל פתבוהו בלא אלף (אמר המ"ל עי' להרב הוראה דב"ד יצ"ו באות הפ"ף בשם פליפה עי"ש).

ובשם האשה כבר כתבתי לעיל סי' ה' טעמן של דברים ודלא כס' מהריב"ל ו"ל והיא האשה עצמה המתגרשת שם וע"כ לא נכתב שם אביה וכדכתבנא לעיל. ולא נכתב ולא אבהתיכי בנכל שום וכמ"ש הרב ג"פ סי' כ"ו סקל"ח.

עד כאן הגיעו הגטין שבעה"ק צפת"ו: טז) בה' בשבת בעשרים יום לירח מרחשון בשנת הת"ק ואחת עשרה בפפר אאם קייואי הסמוך לקושטנדינה ואף שהשם הידוע הוא איסטאמבול עי' בס' מ"מ ד"ל ע"ג ועי' להר' כנה"ג בסדרו בשמות העיירות אות יו"ד מ"ש שאם כתב חסר אלף בין ט"ת לנו"ן אין חשש ושמשפטו באלף לבסוף האמנם שראה שפותבי בה"א יע"ש ואנא דאמרי כי מן הדין פן המשפט לכותבו חסר אלף ובה"א לבסוף פאשר המנהג עד היום פינון שהוא שם יוני שהמלך קושטנדין שפנאה יוני הנה פנדוע ועי' בס' שמות בשם אלג' ובארנונה ורבים פיוצא בו.

דעל פ"ף ימא רבה פן המנהג לכותבו בה"א ואף שמצינו בדניאל לימא רבא באלף כבר נשאל ע"ז מוהרי"ט ו' יעיש ו"ל בתשו' כ"י והאריף בטעם הדבר וכתב שמנהגן של ראשונים לכותבו בה"א תורה היא ואין לשנות ועי' להרב כנה"ג בסו"ס קכ"ט בהגב"י ולהג"פ סי' קכ"ח ססקנ"ו יע"ש (אמר המ"ל האף אמנם פי הרב כנה"ג בס' קכ"ח בהגב"י אות פ"ו כתב שהמנהג בעיר קושטא לכתוב דעל פ"ף ימא מותבא עי' בס' בירד משה בקו' זכרון לראשונים בהגהות הרב ו"ל על הכנה"ג שהשיג דהמנהג לכתוב רבה וצ"יין מ"ש הרב הפנסת עצמו בסד"ה דקפ"ז ובמה שעמד הרב ג"פ עמ"ש בפ' מסעי הים הגדול ות"א ימא רבה בה"א דלא ידע למה וגם ראה ראה שבפ' לך וכו' דברים ת"א נהר הגדול נהרא רבא באלף ומאי שנא גבי ים הגדול דתרגם רבה בה' והניחו בצ"ע ואנא עבדא אמינא דגירסא משבשמתא אנדמן ליה והא קמן אתי במחיצתי למעלה מחמשה דפוסים חדשים גם ישנים ובכולם מתורגם הים הגדול ימא רבא באלף לבסוף) מסר יצחק המכונה בכור כס' מרן ו"ל ודלא כמ"ש בס' דב"מ סימן ע"ב סעיף ז' גט פרישות לאשתו דמתקריא הנולא בת יחיאל המכונה מוריגו נכתב דמתקריא פהספמת הרב מטה יוסף ח"א אה"ע סי' א' יע"ש ועי' מה שהארבתי בזה לקמן סי' יז) בב' בשבת באחד ועשרים יום לירח סיון בש' התקי"א עיין להרב פר"ח ו"ל סי' ככ"ו ס"ק י"ב שכ' שהנכון לכתוב גם במספר הימי מנין המרוב' תחי' יע"ש ולא כן אנדא סוגיין דעלמא כ"א פדברי מרן ו"ל (אמר המ"ל עי' להרב ג"פ בס"ק כ"ד) מסר שפתי בן דניאל ג"ד לאשתו קונפראדא בת משה נכתב דניאל מלא יו"ד פהספמת רוב הפוסקים הלא בספרתם (אמר המ"ל עי' בשמו' הגטין הבאים בסו"ס ג"פ שניתנו בב"ד רבה של הרב פני משה ו"ל שסידר שני גטין אחד מלא ואחד חסר ועי' יא"ה ו"ל ועי' להרב שמן המשחה בגט שי"ח שכתב דניאל

מלא בגט אחד דוקא) ושם האשה בנוי'ן פי כו נמצא בגטין שניתנו בב"ד של הרב פני משה ז"ל ובב"ד של הר' מ"מ ז"ל דתרונייהו הוו מארי דאתרא הדין ונעו פי בכתובת האשה הלזו נמצא פתוב אסתר דמתקריא קונפראדא נשאל לאבי האשה ע"ז והוא אמר פי בעת העריסה קרא שמה קונפראדא לביד ומאז ועד עתה לא ידעה כ"א בשם קונפראדא פי כן היה שם אמו אלא שבשעת הנשואין אמר לו החזן ששם קונפראדא אינו שם העצם וענה כסיל פאלתו ואמר אל החזן שיכתוב שמה אסתר בשם חמותו אבל מעולם לא נקראת בשם אסתר כלל וגם לבעל ולכל הדרים בפנינתה נשאל נשאל ושפה אחת לכלם שמעולם לא ידעוה בשם אסתר כ"א בשם קונפראדא ועכ"ז לצאת ידי ספק נכתב גט שני בנוסח אנת אנתתי דמתקרית קונפראדא לרמזן אל שם אסתר הפתוב בכתובה וכהוראת המהרימ"ט ז"ל בשם אבגלי פנדע ועי' זרע אברהם אה"ע סי' י"ו משאת משה אה"ע סי' י"ח (אמר המ"ל נר' מדברי הרב ז"ל שסידר שני גטין אחד אנת אנתתי קונפראדא בת משה ושני אנתתי דמתקרי' קונפראדא בת משה לרמזן אל שם אסתר הפתוב בכתובה ונא עבדא אמינא פי עינינו הרואות בספרי הראשונים ואת האחרונים פי תקון שני גטין הוא לכתוב השם שיהיה בו הספק ג"כ והיא דיהיה השעה דחוקה או במקומות הנוהגים שלא ליטן שני גטין אזי הוא דמסתפקין בתקון דמתקרי דוקא): (יח) בב' בשבת בשנים עשר יום לירח שבט בש' התק"ג מסר רבה דמתקרי רבן בן לאשתו ג'נייא בת משה המגר' הלזו היה עיקר שמו בעת המילה רבה וכו' היה עולה לס"ת אלא שקול ההמון הורגלו לקרותו רבן ולכן נכתב שם רבה לעיקר ושם רבן לטפל ונכתב רבה בה'א לבסוף פהספמת כל האחרונים ז"ל ובעבור היות השעה דחוקה לכתוב גט שני לסיבת הרפ"ה של ג'נייא נמסר בשתי מסירות וכהוראת הרב מוהר"א ו' חסון ז"ל מעדותו של הרב מהרע"י ז"ל הוב"ד בכנה"ג סי' קכ"ט בהגב"י אות מ"ב ועי' לו בסי' קמ"ה בהגה"ט אות י"ב שבעת ההיא לא נגלו אליו דברי הר' מהרע"י ז"ל ועי' בתשו' מהר"ש גאון ז"ל סי' מ"ז ועי' בס' משאת משה ח"ב סימן י"ג שקרא ערער בהוראה זו ועי' בס' הלק"ט דנ"ג ועי' להג"פ ז"ל דמ"ג ע"ג: (יט) בא' בשבת בשלשה ימים לירח אלול בשנת התק"ג פה כפר אורטה קייואי הסמו' לקושטנדינ' וכו' מסר אברהם ו' משה ג"ך לאשתו שאזבונה המכונית בכורה בת יוסף.

הנה במשפט כתי' שם זה נמצא מחלוקת בין האחרונים ז"ל שהרב ס' שמות אייתי משם מהר"י קאלדירון שלפני מוהר"ר שרביט הזהב ז"ל נכתב שאזבונא וכן העתיק בס' הלק"ט וכן נמצא בשמות שניתנו לפני הר' מכתב מאליהו ז"ל בסי' קי"ב ואף שנדפס שם בה'א לבסוף דע פי טעות המדפיס הוא שפקונט' מכת"י הסופר הזקן חר"י גנדור נ"ע ששימש לפני הרב הנז' נמצא פתוב גט זה עצמו באלף לבסוף ועוד נמצא שם שבשנת התע"ה נכתב גט אחד בשם שאזבונא.

וכמשפט הזה נמצא שם בקונ' הנז"ל מכ"י הסופר הנז' שבש' התצ"ה ניתן גט לפני הרב מחנה אפרים ז"ל ונכתב שאזבונא כנז"ל ועי' להג"פ בד' ק"ך ע"ב בתוף דבריו ומ"ש שם בה'א לבסוף ט"ס הוא פמבןאר, האמנם הכנה"ג בסימן קכ"ט בהגב"י אות כ"א כ' משם הרב מוהר"ש יפה ז"ל ומוהר"א מוטל והר' אחיו ז"ל לכתוב ששבונא וכ"כ בסד"ה שלו בד' קפ"ח סי' צ' יע"ש וכ"כ בסד"ה למהר"ש יפה הנדפס בסו"ס ג"פ דקל"ז ע"ד בסי' רמ"ג והובא ג"כ בס' בני דוד ד' ל"ו יע"ש.

וּמְצֵאתִי כְּתוּב לַה"ה כְּמוֹהַר"ר יִצְחָק אֶלְפָּאנְדָּאָרִי ז"ל וְנ"ל עַל שֵׁם הָאֵשׁ שְׁאֲזוּבוּנָא הִנֵּה כְּתוּבוּ מִשֵּׁם מְהַר"י בְּנִבְנֻשֵׁת וְאֶחָיו מוֹהַר"ר ח' ז"ל וְאֲנִי מְצֵאתִי גַם כֵּן בְּמִכְתָּבֵי מוֹהַר"ש יָפֵה ז"ל לְכֹתְבוֹ בְּשֵׁנֵי שִׁנְיָן בְּלִתי אֶלְף בֵּינֵיהֶם וְהַר"א מוּטֵל הֵטִיל אֶלְף בֵּינֵיהֶם לְמַעַן לֹא יִקְרָאוּ הַשֵּׁן בְּצִירֵי נִיחָיָה שִׁנְוֵי בְּשֵׁם וּמְרִיקֵטָא דְלִישְׁנֵי מִשְׁמַע לְעִיכּוּבָא בְּאֶלְף אִפִּי בְּדִיעֵבַד מְדַמְסִיק בְּלִישְׁנֵיהָ בְּתַר הֵכִי וְאִם יִכְתְּבוּ בְּדִיעֵבַד בְּה'א לְבִסּוּף אֵין עִכּוּב גַּם בְּמִקּוֹם הַשִּׁנְיָן אִם כְּתוּבוּ סְמָךְ אֵין עִכּוּב מִשְׁמַע דְּלַעֲנָן הָאֶלְף אֶפִּילוּ בְּדִיעֵבַד קְאָמַר וְאֵלוּ הֵם דְּבָרֵי הַרְש"ךְ ז"ל בַּח"א עַל שֵׁם בְּרוּנָא דְבְּמִקּוֹ דְּאִיכָא לְמִיטְעֵי צָרִיךְ לְכַתּוּב אֶלְף בְּמִקּוֹם פְּתַח וְכָף מִטֵּיִן דְּבָרֵי מַהֲרִימ"ט ז"ל שְׁהֵבִיא מַהֲר"ר שְׁמָחָה ז"ל דָּף ע"ה בְּסוּף דְּבָרֵי שְׁכַתְבוּאוּלִי פִי הָאֲשֻׁכְנֵזִים וְכו' וְאִם יִשְׁנוּ מְנַהֵג הָאֲשֻׁכְנֵזִים יְהִיָּה ג"כ שִׁנְוֵי בְּמִכְתָּא וְכו' יַע"ש פֶּל פִּי הֵנִי מִיְלֵי מְסַפִּימִים דְּצָרִיךְ לְכַתּוּב אֶלְף בְּמִקּוֹם פְּתַח כְּמוֹ שְׁחָשַׁשׁ הַרְר"א מוּטֵל שְׁלֹא יִקְרָא בְּצִירֵי וְדוּקָא אִם הַמְגַרְשׁ וְהַמְתַּגְרֶשֶׁת סְפָרְדִים עַכ"ל וְעֵי בְּתִשׁוּ מַהֲרִימ"ט ז"ל ח"מ ס' ג' שְׁבִשְׁטֵר אֶחָד כְּתַב שְׁשׁוּבוּנָא יַע"ש וְאֵין מִשֵּׁם רְאָיָה וְכַמ"ש הֶרֶב ס' שְׁמוֹת בְּשֵׁם צְפָרָה לְעֲנָן תִּשׁוּ הַר"ם מֵינִץ יַע"ש: וְלַעֲנָן מַעֲשֵׂה רְאִינוּ לְכַתּוּב שְׁאֲזוּבוּנָא יַעֲן וּבִיעֵן נַעֲשֵׂה כֵּן מַעֲשֵׂה בְּכַנֵּי הַרְבָּנִים הִנֵּה אֲמַנָּם הַכְּנֵה"ג וְסִיעֲתוֹ לֹא מְצִינוּ שְׁעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה כְּדְבָרֵיהֶם וְיָמָּה גַם כְּמוֹהַר"א אֶלְפָּאנְדָּאָרִי וְמַהֲרַר"א נְבוֹן ז"ל הַקְּרוּבִי אֵלֵינוּ וְיָדְעוּ וְרָאוּ אֵת כָּל הַנֵּז"ל עֲבָדֵי בְּהָ עֲנוּבָד' הֵכִי וְתַרְנוּיָהוּ הָיוּ מְאָרִי דְּאֶתְרָא הַדִּין.

גַּם מְרֵאשִׁית אֲמָרֵי הֶרֶב מוֹהַר"ר יִצְחָק הִנֵּה נִר' שְׁדַעֲתוֹ לְכַתּוּב בְּזִי'ן שַׁכ"כ בְּתַחֲזִי' דְּבָרֵי עַל שֵׁם הָאֲשֵׁה שְׁאֲזוּבוּנָא וְכו' וְעוֹד דְּהִנְהוּ רַבּוּנְאֵתָא הַסּוּבְרִים לְכַתּוּב בְּשִׁי"ן לֹא הִשְׁווּ מִדּוּתֵיהֶם וְהָא אִיכָא בֵּינֵיהֶם לְעֲנָן הָאֶלְף שְׁלַדְעַת מוֹהַר"א מוּטֵל הָאֶלְף מְעַפְכַּת וְהֶרֶב כְּנֵה"ג ז"ל כְּתַב בְּפִי בְּלֹא אֶלְף יַע"ש וּמֵאַחַר עֲלוֹת כֵּן טְפִי עֲדִיף לְתַפְנוֹס כְּדְבָרֵי מַהֲר"ר שְׁרַבִּיט וְסִיעֲתוֹ ז"ל וְעוֹד אַחֲרַת הִיָּתָה בְּזָה פִי בְּכַתְּנֻבַת הָאֲשֵׁה הַלְזוּ הִיָּה כְּתוּב שְׁאֲזוּבוּנָא בְּזִי'ן וְכַבֵּר נוֹדַע מַה שְׁכַתְבוּ הָאֲחֵרוּנִים ז"ל וּמָטוּ בְּהָ מִשֵּׁם מוֹהַרִיב"ל ז"ל דְּמַסְפֵּר כְּתוּבָתָה גְּלַמּוֹד כְּנוֹדַע וְתוּ דְּלַעֲנָן דִּינָא אֵין קְפִידָא בֵּין זִי'ן לְסְמָךְ וְשִׁי'ן שְׁמֵאלִית וְכַמ"ש הֶרֶב ס' שְׁמוֹת ז"ל בְּשֵׁם אֵינְמִירְאֶלְאָדָא מִשֵּׁם מַהֲרִימ"ט ז"ל וְעֵי לֹא בְּשֵׁם זַאפִּירָה וְעֵי לְהֶרֶב עַז"ן בְּשֵׁם זַאפִּירָה שְׁהַסְפִים דְּאֲזֵלִינֵן בְּתַר מְבָטָא הַלְשׁוֹן יַע"ש.

וּבְעֲנָן מְבָטָא שֵׁם זֶה הַפְּוֹרְגָל בְּפִי הַפֶּל הוּא בְּזִי'ן כְּאֲשֶׁר נִתְבָּרַר עַל פִּי הַתְּקִירָה. אֲמֹר מַעֲתָה מְאִילִין טַעְמֵי נִכְתַּב כְּנוֹז"ל.

וּבְעֲנָן הַכְּנֵזֵי בְּכוּרָה אֶף שְׁפָה הָעִיר נִהְיָה כַּתְּהִיבֵי פִי הַשֵּׁם הַעִיקָרִי לְכַתּוּב גַּט שְׁנֵי בְּנוֹסַח אֲנָת דְּמִתְקַרְנִי בְּכוּרָה הִיָּינוּ דְּוָקָא בְּנִשְׁתַּקַּע שֵׁם הַעִיקָרִי לְגַמְרֵי אֲמַנָּם בְּנִדּוּן זֶה יְדַעְנוּ דְּהוּוּ קָרוּ לָהּ הֵכִי וְהֵכִי וְכַה"ג וְדָאֵי יִסְפִיק בְּכַתְּיבַת פ' הַמְּכֹנֵיט בְּכוּרָה וְכֵן נִמְצָא בְּקוּנְט' אֲשֶׁר בִּיד הַסּוּפֵר שְׁנַעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה מִטַּעַם זֶה בְּגַט אֶחָד בְּלַבַּד וְעֵי בְּשְׁמוֹת שְׁבִסו"ס מ"מ ס' כ"ה וְכ"ט וְל"ד וְכ"ב שׁוּב אַחַר יָמִים מְצֵאתִי פְתֻקָא אַחַת לְהֶרֶב הַמו' מַהֲר"ח אֶלְפָּאנְדָּאָרִי ז"ל בְּעֲנָן שֵׁם שְׁאֲזוּבוּנָא וְרֵאִיתִי לְהַעֲתִיקָה וְנ"ל מַהֲר"ר שְׁרַבִּיט ז"ל כְּתַב שְׁאֲזוּבוּנָא וְטַעְמוֹ מְדַמְצָא בְּכַתְּנֻבָה כֵּן וְסְמָךְ לֹא מִדְּכ' הָרִיב"ל בַּח"ג ס' ז' דְּבָאֶלְף אִיכָא דְקָפְדִי וְאִיכָא דְלֹא קָפְדִי וְיֵשׁ לְסְמָךְ בְּכַתְּנֻבוֹת וְאֲגֵרוֹת וְשִׁטְרוֹת וְהִנֵּה בְּכַתְּנֻבַת אֲשֵׁה זֶה כְּתוּב שְׁשׁוּבוּנָא בְּלֹא אֶלְף אֶף דָּא עָקָא שְׁמַהֲר"ר שְׁרַבִּיט כְּתַב שְׁאֲזוּבוּנָא בְּזִי'ן וְאֵלוּ מַהֲר"ר יַאוּשַׁע וְמַהֲר"א מוּטֵל כְּתוּבוּ בְּשִׁי'ן.

לזה אומר דאין קפיידא אם שיהיה בזיון או בשין דהנה בשם איזמיראלאדא פתב מוהריק"א סוף סי' י"ד דצריף בשין ומהרימ"ט הביאו מהר"ר שמחה ז"ל כ' שהווא בזיון. ומק"ש הנז' נתן טעם דזה תלוי במבטא הלשון וכו' ובין זין לסמך ליפא קפיידא פמו יעלון יעלון דהפל אקד וכמ"ש הר"ט בשארית יאודה דף פ"ב דהתלמוד אינו מקפיד בין זין לסמך פמו נזקרין נסקרין והנה ידוע הוא דבין סמך לשין ליפא קפיידא וא"כ יש לכתוב ששבונא כמ"ש בכתובה ועתה אלכה לי למאי דכתב הר"א מוטל דצריף לכתוב אלף בין שין לשין פדי שלא יראה פששבונא בצירי לזאת אומר דאיברא דבפארג'ון לפארג'ון נתנו שני גטין בפני מהראנ"ח והרי"ט והרח"א והטעם משום דמשפחה שמו דאי הוי בלא אלף נקרא פרגון והטעם משום דלא נמצא לא בכתובה ולא באגרות פרגון דאם הנה נמצא הרי כתב הריב"ל דאע"ג דמשפחה השם דבמקום פאלומה אומרים פלומה וכמ"ש הוא עצמו לעיל אעפ"כ כתב דהולכין אחר האגרות דלמאי ניוחיש לה אי משום שיש ובכתובה נמי יקראו פו.

עוד אני אומר פיון שאם מניחים האלף בין שין לשין אין לפסול הגט על זה וכמ"ש הרח"ש בכתובה סי' כ"ו בשם חאנוכה יע"ש עכ"ל הרב הנז', הנך רואה שפתי צדיק הם המדברים ככל אשר כתבנו דליפא קפיידא והוא ז"ל בנ"ד עשה מעשה מטעם הכתובה גם אנחנו סלקא לו שמעתין מטעם הכתובה וכמ"ש ל' וה' יצילנו משגיאות: ובהיותי באזמיר יע"א מצאתי בשמות הגטין למק"ש ו' נעים ז"ל העיד בגט שפא מברושה בימי הרב מהר"ש"ל והנה המסדר מוהר"י אלפאנדארי ז"ל וכתב שאזבונא ושלחו מתם פי כן מנהגם ומנהג קושטא.

ועי' בשמות למק"ש"ל הנז' מכ"י סי' י"ד יע"ש והאריף בזה וסיים שמנהג אזמיר לכתוב ששבונא ושוב נדפס ס' יד אהרן ועי"ש שהאריף בזה (אמר המ"ל ועי' להר' פאר דורינו כמוהר"ח ז"ל בספרו חיים ושלום ח"ב דף קכ"ג ע"ד שפעמד מתמיה במה שהר' יא"ה ז"ל מיייתי ממורינו ה' הגדול מוהר"ש הלוי ז"ל שפוטב בשני שינין ובאלף לבסוף ואילו במזכרת הגטין בס' לב שלמה אות י"ג כת' בשין ואלף וזין והיא לבסוף וזה הנה בגט שנימן על ידו והניחו בצ"ע עי"ש בדבריו.

ואנא עבדא אמינא דגברא רבא חזינא ותיובתא לא קחזינא והוא שהרב נתן טעם לדבריו להיות' שהיא עצמה המתגרשת בסי' י"א ועי' בית אהרן ז"ל: (ד) בב' בשפת בשנים ועשרים יום לירח מרחשון בשנת התקי"ד מסר יצחק בן שפתי המכונה מירקאדו ג"ד לארוסתו צפורה בת יהודה נכתב צפורה חסר יוד ויו פי כן הספיק הר' ס' שמות ז"ל אחר שהאריף בדבר העלה דלכתוב צריף לכותבו חסר וכן העתיקבס' הלק"ט ומהריק"ש ז"ל ובס' בית שמואל ודלא כמ"ש הרב כנה"ג בסי' קכ"ט אות ל"ט שאין דבריו מוכרחים דהתם לאו להכי נחית וכמ"ש הר' ס' שמות לענין תשו' מק"ש מינץ ז"ל וכן ראינו בגטין שנינו לפני הר' המנפלא כמוהר"י רוזאניס ז"ל שנקתב צפורה חסר וכן נכתב לפני מהר"ר אליעזר ו' שאנני ז"ל.

ועי' בס' נחלת שבועה דף קמ"ה ובס' דבר משה חלק א' סי' ע"א ס"ד (אמר המ"ל עיין יד אהרן ועי' מה שהאריף הר' טיב גטין והעלה להלכה דבמקום שיש נשים שנקראות בשם צפורה הצדי בחיריק והפ"ה שוא נחה שצריף לכתוב' שם צפורה שהוא הצדי בחיריק

והפ'ה חולם מלא בוניו כדי להבחין בין זה לזה עי"ש) ובענין המכונה מירקאדו פ'ה נהגו לכתוב פ'ה העירה וכמ"ש בס' הנז' סי' ע"ב סל"ב ואף שנהגו פ'ה העירה לכת'ן בכה"ג בכינוי בכורה גט שני בנסח דמתקרי וכהורא' ז"ל לרמזו אל שם המשוקע היינו בכינוי הבעל בכור או האשה בכורה אמנם בשמות האבות לא חששו לזה ועי' בגטין שניתנו לפני הרב מ"מ ז"ל וכמה גטין הדומים לזה.

האשה הלזו נתגרשה מבעלה זה מחמת שהיתה מסובלת מן קדמת דנא לאחי אמו של זה ומת וקבלה סבלונו' מבעל זה ואסרנוה לו מן הדין פפתוב אצלי ובעבור פן מסר לה גט ונתגרשה ממנו: כא) בב' בשבת באחד ועשרים יום לירח פסלו בש' התק"ד מסר המומר דניאל פן חזקה ג"ך לאשתו שקלוונה בת יעקב ועוד מסר לה גט שני בשם אישקלאבונה וטעם פתיבת שני גטין הללו הוא פי הנה ה' עז"ן בד' כ"ו הבי' שם זה באופן זה וחש' שהיא שם לעז נגזר משפחה ולכן הסכים לכת'ן אישקלאבונא עפ"י תשו' מהרשד"ם ז"ל ועי' שם אמנם הר' המובהק כמוה"ר יצחק בכר דוד ז"ל הוא הנה אומר שאין עיקר שם זה כמו שחשב הר' הנז' ז"ל ולא נגע ולא פגע לענין שפחות אלא עיקרו שם יוני הוא והובא בס' שמות שקלוונה וכן הובא בס' הלק"ט והאלף שבראש התיבה במבטא שקורין אישקלוונה היא נוספת ואין לקנותה וכמ"ש ה"ה מוהרי"ט ז"ל בתשו' אה"ע סי' י"א והוב"ד בס' שמות בשם סטרונילה ושטמטה ושראפולה ודומיהן יע"ש וגם זה פאחד מהם שיש אלף בראש תיבה נוספת במבטא ואינה נכתבת.

וגם אין לכתוב אלף אחר הלמ"ד להורו' על הפת'ח מאחר שהוא שם יוני ומהאי טעמא נכתב בה'א לבסוף ונראו דברי הרב הנז' ז"ל בענין פל המעינים וע"כ נכתב גט הראשון בשם שקלוונה פי הוא העיקר ולחוש לדברי הר' עזרת נשים ז"ל נכת' גט שני בשם אישקלאבונא (אמר המ"ל עי' י"א ה"ז ז"ל ומהתימא על הר' ז"ל שלא פירש בדבריו אם נכתב בנקודה כמו בשם בארונה מאחר פי קושטא הוא מקום שנהגו לתת שני גטין אחד בלתי נקודה ואחד בנקודה וכשהשעה דחוקה נמסר בשתי מסירות פהוראת ה' מהר"א ז"ן חסון ז"ל מעדותו של הרב מהרע"י ז"ל ובמקום שאמרו להאריף קיצר בדבריו) ונכתב בשניהם דניאל מלא יוד פהספמת רוב הפוסקים וכמ"ש ז"ל סי' י"ז ובענין שם אבי המגרש נודע בבירור פי פ'ה ה' שמו חזקה ולא חזקה ועי' בס' עזרת נשים בשם חזקה: כב) בד' בשבת פתשעה ימים לירח אייר בש' הנז' מסר המומר שמואל המכונה ג'ליבון ג"ך לאשתו דמתקרית שמחולה בת וגט שני בשם דמיתקרית סימולא.

הנה בנדון זה פ'ה הנה המעשה פי שם העריסה לאשה זו הנה ג' אמנם מעולם לא נקרא בשם זה פלל כ"א בשם סימולא וכ' הנה פתוב בכתובה ויש מקום להסתפק בכמה ספיקי ועל פל הדברים בטעמן ושרשן הארכתי בפסק מיוחד הלא הוא פמנס עמדי ואכתוב פ'ה ראשי דברים בקצרה.

הלא מראש על שם העריסה שהוא ג'מא באנו למחלוקת ראשו' ואחרונים בנשתקע שם העריסה והספמת רובא דרבנותא דאין לכותבו בגט פלל ואף שלא נשתקע כ"א מקריאה ולא מידיעה העלה הרב מ"מ ז"ל בשער ד' סי' י"ג דאין לכותבו בגט עם השם הקבוע.

ולענין אי סגי בגט אחד או בשני גטין הסכים הרב הנז' דמדינא פיון דבשעת הגרושין אינו מוחזק אלא בשם אחד בלבד והאחר נשתקע בגט אחד דשם המוחזק לבד סגי

וכנראה מדברי הר' פני משה ז"ל יע"ש ועיין בס' גו"ר א"ה כ"ל א' סי' י"ו בשם תמר יע"ש והרב ג"פ ז"ל בדרך קי"ג אחר שהאריה בענינים אלו סוף דבר העלה לענין מעשה באחד משני פנים עין עליו.

והוראה זו פשוטה פה קושטא בבתי דינים של יודעי ושל סופרי ואף למאי דשדו בה נרגא ה' ג"פ בדק"א וה' זרע אברהם א"ה סי' י"ו יע"ש אינה משלנו בנ"ד דהקא כפר ידעין בנדאי דאית לה שם אחר אלא שנסתקע.

ועי' בס' מטה יוסף חא"ה סי' א' בשם הנולא ובס' משאת משה בחא"ה סי' י"ח ובח"ב חא"ה סי' י"א והנמשך. ועי' בס' יא"ה דקי"ח מ"ש שם בארנפה וא"כ נמצא דבנ"ד זו היא דרף ישרה לכתוב אנת אנתתי דמתקרית פ' לרמז אל שם ג'ימא שנסתקע: ולענין פתיבת שם זה נסתפקנו אם הוא נגזר משמחולה אלא שבפי ההמון להקל על הלשון הפילו החית וקורין שימולה דאם הדבר כן הא נדאי צריף לכתוב השם העיקרי ולא הקיצור וכמ"ש הרב מ"מ בדרך נ"ה ועי' להג"פ בס' קכ"ט ס"ק ס"ח וס"ט יע"ש ואם ראה תראה להר' הנז' בדק"ה שכ' שנסתפקו גדולי הדור אם שם ג'ימא הוא נגזר משמחה יע"ש וא"כ הו"ל כי שם העריסה היה שמחה והשתא קרו לה שמחולה דבכה"ג שלש סברות בדבר וכמו שכ' הרב הנז' בד' קכ"א ע"ד יע"ש.

הנה אחד הוראה שם בשני המקומות הללו עיניו יחזה דלא חשו רבנן להא מלתא כלל וכתבו בגט ג' ימא לבד ואפי' לכתוב דמתקרית לא היה נכון בעיניהם משום דס"ל דלא היה שם שם שמחה כלל ומילי דספרא ניהו.

ואף שמאמר דמידי ספיקא לא נפקא הו"ל כמי שאין ידוע אם בעת העריסה נקראת שרה או חנה שהספיק הרב שמות בשם חנולה לכתוב אנת אנתתי דמתקרית חנלין יע"ש ועיין להג"פ בס"ק קל"ב.

וכ"ש הקא דבלא"ה אנו צריכין לאופן זה לרמז אל עיקר שם ג'ימא שנסתקע שהוא שם העריסה כמזכיר ובה יודה הרב הנז"ל ודוק. באופן דלפי זה צריף לכתוב אנת אנתתי דמתקרית שמחולה אמנם אפתי אית לספוקי שמא אין שם זה נגזר משמחולה אלא שם בפני עצמו או נגזר משם אחר הוא אחר החיפוש נמצא בנמוקי הרב המובהק כמוה"ר יצחק בכר דוד ז"ל שכתב שאפשר ששם זה נגזר משם סימא שהוא שם אחר הרגיל פה העירה והוא נגזר מלשון מציאה וכסף כמתבאר בערוף בע' סם ועיין בס' בארות המים סי' לו.

וכיון שכן שנגזר משם סימא צריף לכתוב סימולא בסמך ויוד ואלף לבסוף אלו דבריו בקיצור וע' בזכרונותי סי' י"א ומ"מ לא סמכנו על זה לפוטרה בגט אחד בלבד בנוסח אנת אנתתי דמתקרית סימולא ואף שהיה פתוב פן בכתובתה משום שענינו הוראות ששם זה דנ"ד הוא הנה ורגיל פה העירה בנשים הרבה מאד.

ולא נמצא פזה בשמות הגיטין שבס"ס ג"פ ובס"ס מ"מ וגם במזכרת הגיטין אשר בידי הסופר מזה חמשים שנה. ואולם נמצאו הרבה בשם שמחולה כי זה מורה באצבע שזהו עיקר השם אשר ממנו חוצב.

גם פתוב בכתובה בשין בלא חית. פי ע"כ עלתה הסכמה ליתן גט ראשון בנוסח אנת
אנתתי דמתקרת שמחולה וגט שני בנוסח סימולא.

ויותר ממה שפתבתי פאן פתוב אצלי בארונה והספים על ידי הרב המובהק ריש מתא
כמהרר"א מיוחס הי"ו (אמר המ"ל הסכמה הלזו הנה נדפס' בסוף קונט' לגיטין אשר בס'
בני אברהם עי"ש).

וע' שמן המשקה בגט רע"ד ובגט רפ"ח שסידר שני גיטין אחד בשם שמהולה ואחד בשם
סימולה ובגט של"ה שסידר כנז' לבד זה ששם סימולא הובא באלף לבסוף וע' עבודת
משא שהביא שם שמהולה בלא הא אחר המם ועיין בית אהרן): ובכינוי המגרש ג'ליבון
יען היותו מומר ושעת הדחק נמסר כל גט מהם שני פעמים ראשונה בעידי מסירה בלי
נקודה ושניה בע"ח ובנקודה וקהוראת מהר"א ו' חסון מתורתו של הרב מוהרע"י ו"ל
הוב"ד בכנה"ג סי' קכ"ט בהגב"י אות מ"ב.

וארלמאי דשדו ביה נרנא בס' הלק"ט דף נ"ג ובס' משאת משה וכמש"ל סי' ח"י מ"מ
חזינו לכולהו רבנן קמאי דעבדי ביה עובדא פמה זימני אין מספר. וכמשפט פתיבת הכינוי
הזה נמצא פזה בגיטין שנינו לפני הרב מ"מ ו"ל בס' קכ"ז ואף שנדפס שם חסר יוד
בין גימל ללמ"ט ה"ס הוא שהרי משם גיליבי נגזר.

וכן נמצא פתוב בקונט' זה מכ"י ששמנו נדפסו שמות אלו ביד פדבר האמור: כג) בג'
בשבת בתשעה ועשרים יום לירח תמוז ש' התקט"ו מסר מנחם המכונה ג'ליבון ו' דוד
ג"ד לאשתו זאפירה בת מנחם המכונה קונורטי.

ונכתב גט שני לסיבת הרפ"ה שעל גימל ג'ליבון ועל פ"ה שעל זאפירה פנודע ואף שהרב
כנה"ג ו"ל בס' קכ"ט בהגב"י אות מ פתב משם מהר"א מוטל ו"ל שלא אמרו פן אלא
בגימל אבל לא בבית ופה וגם דוקא בשמות העצם לא בכינויים יע"ש וכ"כ בכתב ידו
אשר כתב לה"ה מוהרא"ש אלגאזי ו"ל הלא הוא פמוס עמדי מ"מ סוגיין דעלמא דלא
פנותיהו זולת באות שין דנהיגי השתא בכפר פירי פאשה אשר פה קושט'א שלא לשם
נקודה על השין אבל באות הפה נהגו לשם ובקונט' הסופר חר"י גנדור נ"ע ראיתי
בגיטין שנמסרו לפני הרב מהר"א ו' שנג' ו"ל ששם נקודה בכינוי ש'עבן ובשם ש'אהין.

איברא שעוד אחרת ראיתי שכתבו גט בפפר בישיק טאשי וכתוב שם שלא כתבו רפה
על השין ואולי משום דבלא"ה הוצרכו לשני גיטין כאשר תראה בזכרונותי סי' י' ומ"מ
אין זה מספיק ועי' בית דוד סי' פ"ו וכן נמצא בקו' הגיטין שפינד הסופר מאביו החר"י
גנדור נ"ע ששימש בב"ד של הרבנים הקודמי חלקם בחיים.

ובארבעה גיטין שבא לפניהם שם זה בכלם כתבו גט שני לסיבת הרפה. ואם ראה תראה
בקו' השמות שבס"ס מ"מ שבס' ל' וק"מ בא שם זה בגט א' אפשר שהיה שעת הדחק
ונמסר בב' מסירות פנודע ובלא"ה בנ"ד הוצרכנו לזה מפני הגימל של ג'ליבון ועי' בס'
בתי פהונה ח"ב דף פ"ג ע"ג.

ובעיקר פתיבת שם זאפ' ירה אף שהרב מוהרימ"ט ו"ל הוב"ד בס' שמות בשם הנז' חילק
בין בני רומאניא ובין בני ספרד דבני רומאניא וכתבו בזיין ובני ספרד וכתבו בסמוך וכן

הספים הרב בשם זה וכתב דמבטא א"י ומצרים הוא בסמך עפ"י מה שראה בקו' מהריק"ש ז"ל ועי' בקו' השמות שבס' הלק"ט.

מ"מ באתרא הדין מלבד שהמבטא המורגלת בפה כל חי הוא זאפ' ירה בזיין ואפשר שישארה זו בפיהם מזמן הרומאניוטיס שהיה איתן מושכם בעיר הזאת. עוד בזה דחזינו לרבנו קשישי כולם כתבו שם זה בזיין הן בשני פעמים אשר באו בס' מ"מ ז"ל כנז"ל. והן בארבעה פעמים אחרים אשר הובאו בקו'כ"י כמזוהר. וכיין שפן נהגו ודאי שאין לשנות.

והוא הטעם למה שנכתב אלף בין זיין לפא כי כן כתבו בגיטין הנז' ואין לשנות את אשר כבר עשוהו. וכמו שהספים בזה הרב ע"ן ז"ל שם: ובענין פתיבת הה' בסוף השם כן הספים מוהרימ"ט ז"ל שם דכשנכתב בזיין צריך לכותבו בזה כמשפט שמות היונים פנדע.

וכן נכתב בכל הגיטין הנז' וברור הוא. והונקתי לכתוב בזה ממה שראיתי להרב כנה"ג ז"ל בסדר הגט בחלק גופו של גט אות ל"ח שהביא שם זה באלף ובסיום דבריו כתב וכתב אותו באלף לבסוף יע"ש והוא פלאי דבהדיא הספים הרב רבו ז"ל בהיפך.

ואם נאמר דלא שלטא בהו עינא מדלא הזכירו בס' קכ"ט בהגב"י אות י"ד מ"מ יש לתמוה שהרי מבואר יוצא מדברי המסנים בתשו' שבס' תומת ישירים סי' ק"ה ומדברי הרב שארית יאודה דע"ב שהביאם הוא ז"ל שם ששם זה הוא מלשון יוני כמבואר.

וכבר נודע דבשמות היונים כותבין הא בסוף השם ועיין בדברי הג"פ ז"ל דקכ"ב ובס' ע"ן בשם אפנדרה יע"ש. הן אמת שפעת לא מצאתי מונכר בדברי הכנה"ג ז"ל הך פללא דלשון יוני ועמ"ש לעיל סי' ט"ז בענין פתיבת קושטנדינה.

ולפי אומר לי דהאלף שבשם זאפ'ירה ירה טעות הדפוס היא ומ"ש וכתב אותו באלף לבסוף על שם סאפ'ירה בסמך קאי וכמו שצדד ה' ס' שמות שם. אלא שאין נר' כן מדבריו שבס' קכ"ט ע"ש ומן האמור בזה אמה תחזנה שדברי הרב בית שמואל ז"ל בקו' השמו' בשם זה הם מגומגמים שהעתיק זאפ'ירה באלף ובשם סאפ'ירה בסמך הספים לכותבו בזה הפך הספמת הרב ס' שמות ומבואר בדבריו דזנקה בסאפ'ירה בסמך נכתב בהא מפני שהוא לשון הקדש אבל לא בזאפ'ירה בזיין וכל בטר איפכא קאזיל כמזוהר.

(אמר המ"ל במה שעמד על הרב הכנה"ג כן כתוב ג"כ בהגהותיו המובאים בסו"ס בירך משה ועיין להרב חיים ושלום ח"ב דף קכ"ה ע"א ע"ש שדבריו באו מגומגמים וע' בספרו גנזי חיים גט נ"ח וע' בית אהרן ובמה שעמד על הרב בית שמואל ז"ל בטר דלחפנא עפרות רגליו אמינא כי פוננתו היא דבשם זאפ'ירה הוא פאשר כתבו הס' שמות בהא לבסוף ואם כתוב באלף הוא טעות הדפוס וסאפ'ירה גם כן נ"ל לכתן' בהא פאשר כתב בתח' דבריו הס' שמות ולא בא לומר דזנקה סאפ'ירה בהא לבסוף וזאפ'ירה באלף פאשר חשב הרב ז"ל כ"א פוננתו דגם שם סאפ'ירה הוא בהא ולא מפעיא שם זאפ'ירה דפשוט שהוא בהא וע' טיב גיטין: ועל מה ששם המגרש בשם אבי המתגרשת לא חששנו למ'ש הרב דבר משה בדקפ"ו ס"ג יע"ש חזא דאעיקרא אין הנדון דומ'לראיה ויפה השיג עליו בס' פה"א ה' גירושין דף ס"ז ע"ד ועוד דהקא אית לן פינוי קונורטי המחלק ביניהם

כמוכן: ודע שבענין פינוי קונורטי נסתפקתי קצת אם יש לכתוב דמתקרי מאחר שעיקר השם הוא מנחם וקונורטי יוצא מלשון מנחם שהוא מענין תנחומין כנודע והוי כמו יאודה ליאון שכתב מרן בסי' קכ"ט סי' י"ו יע"ש.

ועלתה ההספמה לכתוב המכונה יען פינוי זה דקונורטי מצינו שמכנים אותו בכל שם ואפי' למי שישמו אברהם או יצחק ודומיהו ואם כן נמצא דהוי פינוי בפני עצמו ואינו יוצא משם מנחם ולא דמי ליאודה ליאון דאין קוראין ליאון אלא למי שנקרא יהודה כנודע.

ואם כן פינו דברנפא דכינוי זה יש לכתוב המכונה אין ראוי לחלק כשפא פינוי זה בשם מנחם ולכתוב דמתקרי וברור. ועי' להג"פ ז"ל שם ס"ק ס"ד וע"ז וע"ח יע"ש וע' בס' פרח מטה אהרן ח"ב סי' כ"ט ובס' פתי פהונה ח"ב דע"ז.

שוב ראיתי בס' הלק"ט דנ"ה ריש ע"ג בשם מנחם הפהו מ"ש שם וצ"ע ועיין בשמות הגיטין המנדפסי' בסו"ס ג"פ ושם פתוב יאודה המכן' ליאון ונראה שתפס ס' הרב המפ"ה דאף אם יוצא משם העברי פינו שיהוא לעז פותבין המכונה ועי"ש סי' ב' וכ"ב שכתב דמתקרי אשלאן וכדעת מרן ז"ל ובסי' מ"ח פתב ב' גיטין בא' המכונ' באיראם ובא' דמתקרי וצ"ע.

ועי' בשמות שבס"ס מ"מ בסי' פ"ו שכתב נחמיה המכונה קונורטי יע"ש ואף שפינוי קונורטי יוצא קצת משם נחמיה כמוכן ועי"ש בסי' ק"ד שלכאורה צ"ע ואולי משגה הוא. או אפשר שפינו שגט זה לא נכתב פה העירה כ"א בבילו' גראדו גראדו כי כן ראיתי בקו' כת"י שממנו הועתקו שמות הללו מי יודע אם הכשירוהו מפני הדחק והראיה שה'א שפשמ לונה.

ועיין עוד שם בסי' כ"ו שכתבו יוחנן המכן' קונורטי יע"ש. וה' יצילנו משגיאות ונראנו מתורתו נפלאות כ"ר.

שוב נדפס ס' דברי אמת וראיתי לו בקונטרסיו דף קי"ז סי' נ"ז בתוך דבריו שהסכים במנחם או נחמה לכתוב המכונה קונורטי מדברי מהר"ם די בוטון ז"ל יע"ש: (כד) בה' בשבת בשלשה עשר יום לירח שבט בשנת התקי"ו מסר עבדיה בן יוסף ג"ד לאשתו פאלומבא בת יוסף.

ומשפט פתיבת שמות הללו אף שיש בהם קצת ספיקות פאשר יראה הרואה בספר שמות הגיטין. מ"מ סוגיין דעלמא הכי אזלא פאשר יראה הרואה בגיטין שניתנו לפני הרב פ"מ ז"ל שפסו' ס' גט פשוט, ובשמות שבס"ס מ"מ יע"ש וכן נמצאו הרבה מהם בקונט' כ"י שביד הסופר פמשפט הזה וע' לעיל סי' ה' וסי' ט"ו בשם האשה ובסי' נ"ו בשם האי' הלזה.

שוב נדפס ס' יא"ה וראיתי שם מ"ש בשמעבדיה שפן הסכים מהר"י נ' נעים לכותבו חסר וכן ראיתי בקונ' הסופר מרבני אומיר ז"ל שפרן מהרח"א ב"ד זלה"ה פתבו חסר עי"ש סי' ז"ן: (כה) בא' בשבת בשלשה ועשרים לירח שבט בש' התקי"ו מסר יצחק בן מאיר שלשה גיטי פריתות ליד אשתו רוזולא בת ישראל המכונה ג'ליבי.

הראשון בשם יצחק בן מאיר כנז"ל והשני בשם יצחק דמתקרי נאנאי בן מאיר והשלישי בשם נאנאי דמתקרי יצחק בן מאיר. וטעמן של דברים פי האיש הלזה בשעת המילה נק' שמו יצחק ושוב בגדלותו קרו ליה רנבא נאנאי.

והו אמת פי הנה מקום לתלות קריאת שם זה לגנאי יען הלא זה האיש קצר הקומה ובין פתפיו שפן חטוטרת שבלשון לעז איש אשר בזה נקרא נא'נו או נאני קו פנודע. וא"כ מן הראוי הנה שלא לקותבו בגט פלל וכמ"ש מור"ם בסי' קכ"ט סי"ו וע' תשובת מהר"ם מלובלין ז"ל סי' ק"ב יע"ש האמנם לא יצאנו מידי ספק ממה שראיתי שגמץא בגמ' שם זה ויהי אנשים אשר היו נקראים נאנאי פאשר יראה הרואה בפ' האשה שלום דף קט"ו ע"ב וקאמר התם תלמודא דבמחוזא הווי שכיחי טובא בשם זה.

וכן גמץא אמורא שנקרא בן בפ' אלמנה לכ"ג דס"ו ע"ב וכיון שפן איכא למימר דאפשר אסיקו לי' להאי שמה בשם הגדולים וצריף לקותבו בגט ואמטויל הכי נכתב גט א' בשם יצחק לבד כיון דקרוב הדבר דהוי שם גנאי.

ומפני מה שגמץא בתלמוד פדאמרן הווקנו לקתוב גט אחר בהזכרת שם נאנאי לחוש דלמא שם בפני עצמו הוא ומטעם זה נכתב דמתקרי ולא המכונה פמוכן. ושוב חל הספק פדת מה לעשות דמי משניהם קודם לקותבו בגט מי גימא דנאנאי קודם מאחר דכמעט כ"ע קרו ליה נאנאי ואחד מעיר ביצחק יקרא.

ומה גם דהאיש הלזה אינו יודע לחתום פלל ואינו רגיל בעלית ס"ת פי אם יום לשנה ביום ש"ת מבלי הזכרת השם פנודע באופן שאין יודע פי ביצחק יקרא ואם פן יהיה שם נאנאי להקדימו לשם יצחק או דלמא כיון שהוא שם לשון הקדש והכי קרו ליה בעת המילה הוא העיקר בקדימה לשם תרגום דהוא בשם לעז פנודע.

ויכבר פל איש חכם לב מידע ידיע ליה פמה דיות משתפכות בזה וסברות האחרוני' ז"ל בזה רבו פמו רבו הלא בספרתם. ויענין להרב ג"פ בדק"ח וק"ט יע"ש שהאריף בזה ובתשובה פי באה בס' ע"ן יע"ש ואמטויל הכי נסדרו שני גיטין הא' בהקדים שם עברי פאשר הספיק הרב ג"פ שם והשני בהקדים שם נאנאי לשם יצחק ובזה יצאנו מידי פל הספיקות בס"ד: ובמשפט פתיבת שם נאנאי פה עלתה על דעתינו לקותבו חסר אלה בין נון לנון יען פי פן פתוב בההיא דפ' האשה שזכרנו למעלה.

ואע"ג דבסו"ט דמ"ב אמרי' בר מאה פאפי וחד נאנאי ופירש"י זהו אב בלשון פרסי. מ"מ פבר נודע בזה פי הערוף שפי' פלב והדרן לשם גנאי דאין לקותבו וכדאמרן ואף לפירש"י ז"ל מ"מ לא נניח ההיא דפ' האשה שהוא שם העצם ונתפוס ההיא דסו"ט דלאו שמה הוא.

ושוב גמץא אותה דפ' אלמנה שכתבנו למעלה שהוא שם אמורא והוא מלא אלה בין נון לנון וקבר נודע דבכל כה"ג דספיקא בין מלא לחסר טפי עדיף לקותבו מלא כנז"ל: ובענין שם רוזולא חקרנו מפי פל שכנותיה ומפירי האשה הלזו מקטנותה עד היום הנה וכולם העידו דלא ידעי לה פי אם שם רוזולא לבד וע' להרב ג"פ דף ק"ה ע"ג (אמר המ"ל וע' לה' יא"ה שהביא משם הרב מוהר"ש הלוי ז"ל שצריף לקותבו בא' לבסוף וע' להרב

עבודת משא שהביא משם המוהר"ש הלוי ז"ל שצריך לכותבו בקהא לבסוף וע' בית אהרן ז"ל) ומפני שם אבי האשה המכונה ג'ליבי יען הנצרך הדבר לג' גיטין פדבר האמור.

נמסר פל' א' מהם בעידי מסירה בלתי נקודה ואחר כך הושמה הנקודה וחתמו העדים ונמסר פעם שנית וכהוראת מוהר"א ו' חסון ז"ל פאשר כתבתי לעיל סי' כ"ב וה' יצילנו משגיאות שלא יצא דבר בלתי מתוקן מת"י כ"ר: כו) בד' בשבת בי"ג סיון התקי"ז מסר אברהם הלוי בן יעקב הלוי ג"ך ליד אשתו קאדון בת שמריה הלוי ואף שבס' שמות והלק"ט הובא שם זה חסר אלה מ"מ הרואה יראה שבשמות אשר למהריק"ש ז"ל ובגיטין הניתנין לפני הרב פ"מ הובא מלא באלף וכן נמצא בקו' שפיד הסופר וכבר ידעי רבנו דטפי עדיף לכתוב מלא בכל דבר המסופק (אמר המ"ל וע' יא"ה בשם קאדונה ועיין בשמות הגיטין אשר בסו"ס מ"מ אות ק"ג): כז) בא' בשבת בחמשה ועשרים יום לירח תשרי בש' התקי"ח מסר השכיב מרע אליה בן יעקב (נשיא) ג"ך ליד אשתו שמהולה בת מתתיה.

ונמסר בלי שום תנאי וכהסכמת האחרונים ז"ל וכתקון הר"ר יחיאל מפריש ז"ל. ונשבעו שניהם בש"ח בכל תוקף שפשיעמוד מחליו ישאו זה את זה.

ובשם האשה הלזו היה מקום לספק אם בעת העריסה נקרא שמה שמחה ואחר כך לגעוע נקראת שמהולה. וכבר נודע מה שעמדו ע"ז האחרונים נ"נ הלא בספרתם ושלש סברות בדבר הביאם הג"פ ז"ל בס' קכ"ט ס"ק קלב וכמ"ל סי' כ"ב והארכתי בנדון ההוא בתשו' בקונט' מיוחד.

ובדקנו בכתובות האשה הלזו וימצא כתוב שמהולה לבד והסכמנו לתת גט א' בתחיל בשם שמהולה לבד וכהסכמת הג"פ ז"ל שם. ואחר שנמסר אותו גט רצינו לחוש לס' מהרימ"ט ז"ל דהוא מארי דאתרין שהספי' לכתוב בכה"ג דמתקריא אבגלי.

ופשטה הוראה זו פה קושטא בכל בתי דינין ועבדי עובדא בשמות הרבה אשר יספון עלימו פיוצא בזה וסדרנו גט שני בנסח אגת אגתתי דמתקריא שמהולה. ומשום דנהה תקיף ליה עלמא טובא לא חששנו לס' ה' מהר"י בכר דוד ז"ל שכתבתי לעיל בס' כ"ב לכתוב סימולא יע"ש וע' בזכרונותי סי' י"א וה' יצילנו משגיאות.

וקרענו שני הגיטין תיקף אחר המסירה פכל גיטי דעלמא וע' להבח ז"ל בסס"י קמ"ח ובס' הלק"ט דס"ו. ולענין היחוד נעשה מעשה ע"י שמירה פדין ש"מ המגרש על התנאי וע' למוהראנ"ח ז"ל ח"ג סי' ז' וצ"א.

ובס' רב יוסף למהר"י קצבי ז"ל סי' י"ד יע"ש ובס' יאיר נתיב למהר"א הלוי סי' י"ו: כח) בב' בשבת בששה עשר יום לירח פסליו התקי"ח מסר שמואל בן אליה גט פרייתות ליד אשתו שרה המכוננת דודו בת נפתלי הכהן.

נדע שפנינו זה הוא מורגל בבנות הגוים על שם העוף הנקרא טוריקיטי שבלשון תוגרמה נקרא דודו ולרוב בנותיהן בקטנותן קוראין אותן כך לגעוע והאשה הלזו בקטנותה היו קוראים אותה בשם זה ואף אחר שנשאת הוחזקה בשם זה לפעמים אלא דרובא קרו לה שרה בשם העריסה.

והנה ליה פכינוי בוליסה שְהזְכִיר ה' ס' שְמוֹת וְה' ע"ן ז"ל יע"ש (אמר המ"ל ע' לה' עבודת משא ולה' גנזי חיים בגט ס"ז ולקרוב הוראה דב"ד יצ"ו עי"ש): ולענין משפט פתיבתו לא היה מקום לספק כי הדבר פשוט שנקת' כנו"ל ועכ"ז שאֵלנו לבקי בכתיבת הגוים והם אמרו כי זה הוא משפט פתיבתו והמבטא הוא שני הנוין בשורק.

נדע כי המג' הלזה הוא מן המשפחות ששמות האבות הם פינוי לבנים ואף דבכה"ג הספים ה' ג"פ בדרף ק"ג ע"ב לכתוב ראובן שמעון בן שמעון ראובן יע"ש וכן נעשה בע"ק ת"ו פדלעיל סי' ו' מ"מ לאחר ימים האירו על הארץ שלש ספרים נפתחים שחלקו על ה' הנז"ל בזה ה"ה הרב פרח שושן בדנ"א וה' ד"מ חלק ג' סי' י"ב ס"ח וה' פתי פהונה ח"ב דע"ה וכן עשו מעשה פה העירה יע"א לימים ראשונים לכתוב פ' בן פ' ותו לא: כט) בב' בשבת בשלשה ועשרים יום לירח פסלו התקי"ח מסר השליח סעדי בן יעקב ג"ך בלי שום תנאי ליד האשה צפרה בת משה.

שפסר לידו הבעל יצחק בן יעקב במתא אדריאנופולי דיתבא על תלתא נהרי טונג'א ומאריסא וארדא. נדע כי בגט זה נמצאו קצת שינויים ממנהג קושטא וכולם יש להם על מה לסמוך בספרן של צדיקים ומקומות רבים דנהיגי הכי הן הנה היו חסרונהבית במספר הימים והשנים (ע' לעיל סי' י"ב) וחסרון ולא תריהון דאבקהתי וחסרון אנתתי הראשון (ע' לעיל סי' הנ"ל) וחסרון יוד פתיבת בנפשייכי.

ותוספת מן שמי. אף אמנם אחת היא בדרף רחוקה שפתיבו מקדמת דנא.

וכל כי האי מלתא לא נמצא מי שכ' פן לכתחילה ובכל טופסי גיטין הנמצאים בכל הספרים בכלן כ' מן קדמת בב' תיבות ולא אחד בהם. זילת בטופס גט שחרור שכ' ה' כנה"ג בי"ד סי' רס"ז שנמצא מכ"י שם כ' מקדמת יע"ש ואין משם ראיה פלל.

וע' לה' פר"ח ז"ל בפ"י להלכות גיטין סי' קכ"ו ס"ק נ"ז שכ' משם מוהר"מ מינץ ז"ל שלא יכתוב מקדמת ובדיעבד פשי' שיש להכשיר עכ"ל ואין הספר הנז' מצוי אצלי למען דעת שרשן של דברים. שוב בא לידי הספר הנז' ובסי' ט' לא מצאתי דבר מזה אף בס"י ק"ע מצאתי לו שכ' באשה גרושה שכותבין דהות מתרפתא מקדמת דנא או מן קדמת דנא עכ"ל ועוד כ' שיש לכתוב מן דיליה ולא מדילי' יע"ש ועי' בתשו' מהריב"ל ז"ל ח"ג סי' ס"ח בגט הבא מבבל שפתוב מקדמת יע"ש שוב ראיתי דאיתא הכי והכי בדנא'אל ו' פ"א פתיב מן קדמת.

ובעזרא ה' פ"א כ' מקדמת. ועיין במסרה ס"פ שמוות ע"פ ומאז.

ובזוה"ק פתוב מקדמת ע' ח"ב דצ"ו ע"ב. ודצ"ח ע"א וק"ח ע"ב וקנ"ג ע"א וקנ"ד ע"א וקס"ו ע"א ועי' בס' נחלת שבועה דק"ך וע' בס' צנהר התקבה ההפשוט שביין מם שימוש לכשתבא במקומה מן.

עוד זאת ראיתי בגט זה ששלחו גט אחד לבד בנקודה על גימל שבשם נהר טונג'א פנראה שפסכו על מה שנראה פן מהשמות שבסו"ס מ"מ שבשנים או שלשה מקומות דבשעת הדחק כ' גט א' לבד בנקודה.

וילדידהו תמיד נחשב שעת הדחק דאם לא פן לעולם יצטרכו לשני גיטין פמוכן. ועיין
בס' הלק"ט בקונט' סי' נ"ב ועי' בס' בית דוד סי' פ"ו ובס' דב"מ סי' נ"א וילקמן
בזכרונותי: ל) בא' בשבת באחד עשר יום לירח אדר הראשון.

מסר השפיב מרע שפתי הלוי פן משה הלוי דמתקרי מןשקו נ"ה בלי שום תנאי לאשתו
דמתקרית שינייורו בת לוי (זאפ"ר) וגט שני בשם בארונא דמתקרית שינייורו בת לוי.

וטעמן של דברים פי האשה הלזו בעת עריסתה נקראת בארונה ובכתובה גם פן כ'
בארונא דמתקריא שינייורו. האמנם השם הלזו נשתקע ממנה לגמרי וכבר נודע כמה
דיות משתפכות בדין נשתקע אהד מהשמות לגמרי כאשר אסף וקבץ הרב ס' שמות
בתשו' בשם שמחה וע' להרב ס' אליהו סי' י"ד ובס' מ"מ ד"ן ע"ג ובתשו' שבס"ס עז"ן
ובס' דב"מ ח"ג סי' י"ב ס"ח ובס' פתי פהונה ח"ב סי' ל"ו העמיק הרחיב בזה יע"ש ונלוו
אליהם רבים מגדולי האחרונים הלא בספרתם יע"ש ויע"ן פי המגרש הלזו הנה קציר
ורמי בערסיה ולא ידענו אם היה מספיק הזמן לגט שני עלתה ההספמה ליתן בתחילה גט
אהד בנוסח אנה אנתי דמתקרית שינייורו לרמז אל שם אחר שנשתקע וכהורא'
מוהרימ"ט ז"ל הידועה וכאשר סוגיין דעלמא פה קושט'א אלא פנותי' כאשר כתבתי
כמה זמני האמנם כאשר הספיק הזמן לגט שני סדרנו בנוסח הנ"ל ב' ארונא דמתקרית
שינייורו.

פי כיון שכתב שם זה בכתובה לא מקרי נשתקע לגמרי ועיין בשמות שבס"ס מ"מ סי'
ס"א וקמ"ה ובס"ס ס"ג וקל"ח וקמ"ט יע"ש: ושם ב' ארונא פן הספיק לכותבו הרב ע"ן
ז"ל יע"ש טעמו ונימוקו ונכתב ברפ"א על הבית כנר' מדברי מהרש"ך ז"ל ח"א סי' מ"ו
ואף שהרב כנה"ג ז"ל בסי' קכ"ט אות מ' כ' שפב"ית ופ"א אין צורך לרפה.

וכ"כ בכתב ידו למהרש"א ז"ל אשר העתקתי בראשית קונט' זה. מ"מ פבר כתבתי לעיל
סי' כ"ג דסוגיין דעלמא דלא פנותיה ועיין בס' ת"ח ח"ג סי' ע"ו ובס' דב"מ ח"א סי' נ"א
ובס' פתי פהונה ח"ב דף פ"ג יע"ש.

נדע פי מידי עברי בארצות איטלייא שמעתי שאומרים דרף בזיון לאדם פחות ונגבה
בארון בדגושת הבית והניו בחולם וכן לנקה אומרים בארונא. אמר מעתה באתי לכלל
ספק שמה שם ב' ארונא הנז"ל? הנה עיקרו דבר בזיון והוי שם גנאי האמנם אין מקום
לזה יען מבטא שם זה אצלנו הוא הבית רפויה והניו בשורק.

ומ"מ כתבתי זה למען דעת שיש גם פן מקום לשם זה לגנאי כאשר הנה האופן. ובעבור
היות השעה דחוקה נמסר בשתי מסירות פנודע, ובענין פינוי מןשקו אב המגרש ע' מה
שנסתפק ה' עזרת נשים ז"ל האמנם אנו בדידן עין רואה ואנו שומעת דדוקא למי שנקרא
משה קורין אותו מןשקו ולא נמצא פינוי זה בשם אחר וכן נמצא בקונט' שמות שביד
הסופר משה דמתקרי מןשקו ובענין פתיבתו? עיין בתשו' שהשבתתי לה' מהרי"ט סאבאן
ז"ל לברן' שא יע"א בענין שם מןשקולה.

נדע פי נכתב הלוי אחר עיקר השם ולא אחר מןשקו אף שכתב דמתקרי וע' למור"ם
סי' קכ"ט ס"ז. מפני מ"ש ה' ג"פ ז"ל שם בס"ק ל"ה בטעם הדבר יע"ש.

ואחד הרואה יראה דהך דהקא לא רגילי אינשי למחתם ביה ולא לעלות לס"ת אלא שנקתב דמתקרי מפגי שהוא דומה ויוצא מלשון העברי ואמטו להכי נכתב הלוי בתחילה ונמצאו הרבה פיוצא בו במזפרת הגיטין שפינד הסופ' וה' יצילנו משגיאות: ומכאן מודעא מעשה שקהיה פי בגט הראשון כתב הסופר לירח אדר ראשון בלי ה"א ואנכי ערערתי עליו מדוע פכה עשה פי מהרשום בזכרוני ואשר ראיתי מעשה (וכדלעיל סי' ו' י"א י"ד ט"ו) נוהגים לכתוב אדר הראשון או השני וכלישנא דמתני' פ"ח דנדריים מ"ה ואעפ"י שאין קפידא בזה מ"מ פבר כתב הג"פ ו"ל סי' קכ"ו ס"ק ל"ג דלכתחילה יש לכתוב פן וכן פתבו כל מסדרי הגיטין (המ"ל אומר ע' להלק"ט בקונט' לגיטין סי' ס"א דהוא סיידר לכתוב בלא ה'א) וע' בדרשו' מהרי"ל ו"ל סוף ה' פורים.

ונלע"ד סמך לדבר ממאי דאמרינן בפ"ק דפסחים דף ה' ראשון מעיקרא משמע דאמר קרא הראשון אדם תנולד ושללו וטרו דהכתיב שבעת ימים מצות תאכלו מה שביעי לחג אף ראשון לחג ומשני אם פן נכתוב ראשון מאי הראשון פדאמרו.

דבר הלמד דראשון הוא ראשון למנין והראשון מעיקרא משמע וכיון דחדש ניסן נקרא ראשון אם נכתוב אדר ראשון יקה נשמע שהוא ראשון למנין החדשי אמנם פשנכתוב אדר הראשון פירושו הקודם לאדר אחר כמו הראשון אדם וכיון שהוצרכנו לכתוב הראשון נכתוב גם השני ואעפ"י שאין ראיה לדבר סמך לדבר ועפ"י הדברים האלה צויתי לו לכתוב בגט שני אדר הראשון וכן עשה.

אמנם ליום מחר פה הראני שני גיטין מש' התק"ב ובשניהם כתוב אדר ראשון ובמזפרת הגיטין מאביו ו"ל מש' הת"ס ואילך ששימש בבתי דינים גדולים ועצומים מארי דאתרא הדין בכל השנים המעופרות פתבו אדר ראשון ואדר שני ואשתומם על המראה באין מבין מה ראו על פכה ומה הגיע אליהם.

ואחר החיפוש ראיתי בס' דב"מ ח"א סי' ע"א אות ג' הוא העד שבקושט' אין נוהגים לכתוב הראשון בה'א שפן ראה כתוב בגט שפא מהקא להתם. ומ"מ נרתעתי לאחורי ומכאן ואילך בע"ה לא אמנע לעשות את פבר אשר עשוהו לכתוב בלא הא גם אני אפחר דרפם פי בנדאי טעמם ונמוקם עמם (אמר המ"ל וע' להרב שמן המשחה בגט ז"ך וס"ד וקפ"ו וקפ"ח וקפ"ז ורכ"ז ורכ"ט ור"ל שבכולם כתוב בהא והוא ה"א התל'מה מאחר פי מנהג קושטא הוא לכותבו בלא ה'א) ולענין פתיבת שם שיניינו עי' בס' אדמ"ק סי' מ"ז לא) בד' בשבת בכ"ח יום לירח אדר ראשון התקי"ח גירש משה בן אהרן (ויטוריא) את ארוסתו בנסח דמתקרי סיטולה בת דמתקרי אברהם (ביג'אג'ו) בארבעה גיטין פאשר תבאר הנה הארוסה הלזו היתה קטנה פחות מבת עשר דסוגיין דעלמא להצריכ' שני גיטין חד כלפי דידה וחד כלפי האב פנודע הסכמת רובא דרבנותא והוחזקו להיות עושין פן בכל מקום.

ופה העירה קושט' יע"א נהגו שהגט כלפי דידה נמסר תחי' ליד האב ושוב נמסר ליד הקטנה במעמד אביה וע' לה' מ"מ דף ע' וע"א ועוד נהגו שתחז' נותנין הגט דכלפי דידה ואח"כ הגט דכלפי האב וטעמן של דברים פי גט דכלפי האב חומרא בעלמא הוא שהחמיר הר"ן ו"ל ועי' להרב הנז'שם ובדף פ"א וע' בס' הלק"ט בקונט' אחות קטנה וע' בס' מגן גבורים סי' פ"ג וכן נראה מריהטא דלישנא דכולהו רבנותא אשר דברו בזה.

והוצרכתי לזה ממה שראיתי בס' אדמ"ק ח"א דף קי"ו שסהספים להיפך יע"ש. ולא כן
אזלא סוגיין דעלמא כפאשר כתבתי וכן נעשה מעשה שוב ראיתי בפנקס הסופר מאביו
החר"י גנדור ז"ל והנם מועתקים אצלי שנהגו לתת תחילה גט דכלפי האב ואחר כך
דכלפי דינדה זולתי באחד בש' התס"ה שכתוב חד כלפי דינדה וחד כלפי האב ועוד שנים
אחרים בש' התס"ו ושניין דא מן דא שם סמוך ונראה: ובענין השמות היו פאן מבוכות
רבות כי נפל הספק אם בעת העריסה נקראת סיטי ואחר כך קראוה סיטולה או מעולם
לא נקראת בשם סיטי.

ובחקור דבר מפי אביה ואמה וקרוביה הם אמרו כי לא ידעו לה שם סיטי כלל זולתי
אחד מקרוביה שהוא אמ' כי כמדומה לו שבעת העריסה קראו לה סיטי. ואמטול הכי
לצאת ידי ספק נכתב בכל הגיטין דמתקריא סיטולה וכאשר הארכתי בזה לעיל סי' כ"ב
בשם שמחולה יע"ש.

גם מהטעם הזה נכתב בשם האב דמתקרי אברהם פי ההוא אמר שמחמת חולי שינו שמו
חיים אמנם מעולם לא קראוהו בשם חיים כלל ותיכף נשתקע אלא שאחת מקרובותיו
פעם ביובל קראתהו בשם חיים.

ואף על זה כבר נודע כמה דיות משתפכות וכבר רמזתי מקצתם בס' הקודם ומקומות
אחרים בענין נשתקע ועיין להרב דב"מ ח"א דקע"ג ע"ג שכ' שבשכיל איש אחד או
אשה פרטית שקורין לו כך אין לכותבו בגט אפי' לטפל יע"ש.

ואין הכי נמי שאם היתה שעת הכושר היינו מצריכים שני גיטין לצאת ידי ספק אמנם
בנ"ד אם היינו באים לחוש לזה לחומרא בעלמא היו נעשים שמונה גיטין וכן לא יעשה.
ועי' להרב ג"פ בס' קכ"ו ס"ק פ"ב וסי' קכ"ט ס"ק מ"ד ובכנה"ג שם אות ס"ב.

ועל כן גם בזה עשינו פהוראת הרב מוהרימ"ט ז"ל הידועה לכתוב דמתקרי אברהם
לרמז אל השם המושקע ונמצא כזה גם בשם האב בשמות שבס"ס מ"מ וע' מ"ש
בזכרונות משם ה' מוהרד"ך ז"ל: אמנם בענין כתיבת שם סיטולה רבתי המבוכה.

דהנה הדבר פשוט פי הוא נגזר משם סיטי כמו משרה שרולה ומרבק' רבקה ומהנה
חנולה ודומיהן. וכמו שכתבתי לעיל.

והנה בשם סיטי רבו עליה האחרונים ז"ל פי ה"ה מוהרימ"ט ז"ל הובאו דבריו בס' שמות
הספים לכותבו בתיו כי הוא מלשון אדנות בלשון ערבי וכן העתיק בס' בית שמואל ועי'
במהריק"ש. וכן נמצא בגיטין שנתנו לפני הרב פ"מ ז"ל ובשמות שבס"ס מ"מ סי' ו'
וק"ל ואף שטעות הנזכר יש שם משם סיטי כתוב בטי' וסיתולה בתיו והוותרתי דסתרן
אודיע דברי פי בדיקתי בקונט' מכ"י שביד הסופר שממנו הועתקו להדפיס וראיתי
ששניהם נכתבו בתיו ושגגת המדפיס היא בשם סיטי (אמר המ"ל עי' בס' יא"ה ובס' מים
שאל יע"ש) וכן נראה מדברי ה' עזרת נשים ז"ל בשם איסתייתה יע"ש וכן הספים בס'
דב"מ ח"ג בחא"ה סי' י"ב יע"ש.

גם זה לעומת זה רבים ונכבדים דס"ל לכותבו בטי' הנה הנם ה' כנה"ג ז"ל בשער
השמות סי' ס"ג וה' ג"פ ז"ל בד' ק'ף אחר שהביא דברי מהרימ"ט ז"ל כתב אמנם יש
נשים שקורין סיטי וכותבין בטי'.

ונתן טעם דאולי על שם אומה מבני מגוג יע"ש וקרב ס' שמות ז"ל אף שיהביא דברי מוהרימ"ט ז"ל בפנים העתיק אותו בטיית וכן העתיק בס' הלק"ט וכן הובא בס' הגט לקהר"ש יפה ז"ל מכ"י ננדפס בס"ס ג"פ ובס' בני דוד דל"ו ובס' דב"מ סי' הנז' כ' שה' כמוהר"י דוד ז"ל הנהיג לקנותו בטיית וכן העיד בס' בארות המים סי' נ"ה וע' בס' מטה יוסף ח"ב סי' א' יע"ש.

הנה רואה להקת הנביאים מערכ' מול מערכה החולקי' בכתיבת שם זה ובקו' שביד הסופר נמצא כתוב שה' מוהריב"ד ז"ל סידר שני גיטין הראשון בטיית והשני בתינו ועוד נמצא שם שה' הנז' סידר גט אחד לבד בשם סיטולה בטיית.

ונקדים הכתוב בטיית מאשר כבר נודע כי בכל כה"ג טפי עדיף לכתוב טית וכמו שכ' מור"ם ז"ל בסי' קכ"ט סקל"א וכן נראה דעת מהריב"ד ז"ל הנז' באותות שתיים. ועל פן נסדרו שני גיטין אחרים חד כלפי דידה בשם דמתקריית סיטולה בת דמתקרי אברהם וקמזנבר.

וחד כלפי האב דמתקריית סיטולה ואף שמי שהוצרך לקנותו בתינו כתבו חסר יוד בין סמך לתינו כי כן משפטו אם הוא נגזר מלשון ערבי. מ"מ אחד הרואה למוהר"א אלפאנדארי ז"ל בסי' ק"ל עיניו יחזו שכתבו מלא וע' בדב"מ סי' הנז' ל שהסכים פן ולא היא אלא ספק כבר נודע דטפי עדיף לכתוב מלא ובעבור פן נכתב מלא ביד בין סמך לתינו (אמר המ"ל ע' בס' מים שאל דכ"ה ע"א שהעלה פן לכתוב שם סיטולה ביו"ד אחר הסמך ובתינו אף זו היא שקשה בדבריו שיחס לה' דבר משה ז"ל מהסוכרי' שיש לקנותו בלא יוד ולא כן הוא פאשר המעיין יראה וכאשר הרב ז"ל הבין בדבריו פן): ודע כי בנסח הנכתב כלפי האב באתי לכלל ספק יען וביען מחמת הספק הנמצא בשם האב בדבר האמור למעלה הספמנו לכתוב דמתקרי אברהם לרמז אל השם המשונקע פמזנבר והנה נכון הדבר בגט כלפי דידה אשר יאמר בו אנת ארוסתי וכו' בת דמתקרי אברהם שהדברים מגיעים אל האב בלשון נסתר אמנם בגט דכלפי האב שכל הדברים הם המדברים לנוכח אם פן אין הלשון נופלאנת דמתקרי שהוא לשון נסתר וכבר נודע מה שכ' הרב ג"פ ז"ל בסי' קכ"ו ס"ק ע"ח במאמר דמתקריית דעדיף טפי ממאמר דמתקרי' פיון שמדבר לנוכח אשתו יע"ש והכי אזלא סוגיין דעלמא לכתוב דמתקריית אמור מעתה חל הספק בענין זה פדת מה לעשות והנראה בזה לכתוב בנסח זה ותרוכית ית ארוסתי דמתקריא סיטולה ברתא דידה אנת דקרו לה אברהם כי דקרו לה לזכר הוא על משקל דמתקריית לנקבה.

והכי הוא לישנא דתלמודא בפ' הפועלים דף פ"ה ובפ"ק דע"ז דף יו"ד ובפסחים דמ"ט ובתענית דל"א ובמגילה די"ח וביבמות דכ"ג ורבים כמוהו בדוכתי אחרוני וכן נעשה מעשה. ונכתב מלת דקרו חסר אלף בין קוף לריש פי כן נכתבה בגמ' במקומות הנז"ל.

ואף שמצינו ודקארי לה מאי קארי לה וכיוצא מ"מ על הרוב באו בגמ' חסרי האלף ובתר רובא אזלינו. ועוד בה פ' מאמר דקארו באלף יש במשמע לשון קושיא כמ"ש בפ' המניח ד"ל ע"ב וע' בערוף ע' אר ובש"מ לפתובות ר"פ האשה שנתארמלה ד"ג ע"א ואין זה משמעות קריאה פמובן.

וע' תשוי' מהריב"ל ז"ל ש'הביא ה' ג"פ ז"ל שם בס"ק פ"ג ונדחק הרבה ב'ישוכן של דברים וע' בהלק"ט ח"א סי' רמ"ב וח"ב סי' ש"י וה' יצילנו משגיאות כל הימים אכ"ר. שוב נדפס ס' ג"מ למהר"מ בולה ה"י וראיתי לו שם בדף קל"א ס"ק ז' מה שכ' בנותן טעם למה שאין פותבין דקרו לי יע"ש: לב) בא' בשבת בששעה עשר לירח אב התקי"ח גרש שלום בן יצחק את אשתו בשני גטי פריחות הראשון בנס' אנת' אנתתי דמתקרת שולטאנה בת יוסף והשני בשם אנשטה דמתקרת שולטאנה וטעם הדבר יען פי שם העריסה היה אנשטה והחזקה בשם זה במקומה ושוב אחרי כן באתה לכפרינו ומחמת שנקנסה לשרת בבית אחד מהגבירים והיו שם שפחות נקראות בשם זה שינו את שמה וקרו לה שולטאנה ומההוא יומא עד האינדא זה שלשים שנה החזקה בשם שולטאנה וליפא דקרו לה אנשטה כלל.

ועל כן נכתב גט ראשון בנסח דמתקרת שולטאנה לרמזו אל השם שנשתקע כבודע. ועוד גט שני בשם אנשטה כנז"ל.

ומוצא דבר כפר פתבתי לעיל בכמה נדונים דומים לזה ואעפ"י ש'ככנוי בכורה כ"ע ידעי שאין זה עיקר שם העצם ויש לה שם אחר ונמצא שלא נשתקע מ'דיעה לגמרי ב'רם הקא ש'שניהם שמות מן חלקים הם ומאן דקרי לה שולטאנה לא ידע ליה שיש לה שם אחר הני נשתקע ביותר כמובן.

ובענין שם שולטאנ' כ' נהגו לקותבו פה העירה בבתי דינין גדולים של חכמים ושל סופרי' והארבתי בזה בתשובתי לה' מהרי"ט סאבאן ה"י שנשאילתי ממנו על שם שולטאנה הלא היא פתובה אצלי.

ובתשוי' שהשכתי על גט שפי'דראי גרופ'ון החר"ש הלוי וע' בתשוי' מהר"ם מלובלין ז"ל דף ע"ו. ושם אנשטה כ' עלתה הסכמת ה' ס' שמות וס' עזרת נשים זל יע"ש.

ומה ש'פקפק שם על ענין השי"ן הנה כ' נודע מחלוקתן של ראשוני' ז"ל בזה והארבתי גם בזה בתשובתי הנז' ובתשוי' אחרת לו על שם מושקולה. ואולם פה קושטא הוקבע להלכה לכת' ש'ין והראיה משם העיר קושט'דינה ושולטאנה ש'נקתבים בשין וגם שם אנשטה בתרבייהו גריר.

ושם שלום נכתב מלא על פי הסכמת ה' גט פשוט דף קי"ח ובס' עזרת נשים שהסכים לקותבו מלא וכן הסכים בס' נחלת שב'עה בקוט' השמות יע"ש (אמר המ"ל וע' בס' נקרא מנהגי מצרים בשמו' הגיטין אשר שם בשם שלום פי מנהג מצרים עתה לקותבו מלא ב'ויו ובלא נקודה פאשר הסכימו קצת מרבניה): לג) בב' בשבת בכ"ד לירח אייר התקי"ט גירש חיים בן יוסף (מיוחס) את אשתו שולטאנה בת יהודה הפהן בשני גטין הראשון בנסח אנא דמתקרי חיים.

והב' בנסח אנא אברהם דמתקרי חיים יען פי המגרש הלזה בעת המילה נקרא אברהם ובעודו קטן בן חמש שנים שינו את שמו מחמת חולי וקראו לו חיים ונשתקע ממנו שם אברהם לגמרי דליפא דקרו ליה הכי ואפי' פורתא.

ואפי"ה נכתב בראשון דמתקרי לרמז אל השם הראשון פנודע. ובעבור שנמצא פתוב
בכתובה חיים אברהם וכן חתם שמו שם אף כי הוא אמר שלא חתם עוד בשם אברהם
קלל.

אעפי"כ הוצרכנו גט שני בנסח הנ"ל (אמר המ"ל בטר דלחיפנא עפרות רגליו אמינא
דלפי קוצר ענינו דעתי מן הראוי הנה לכתוב אנא חיים דמתקרי אברהם להיות כי הוא
השם שנקרא בחוליו והוי עיקר פנודע ועיין לקמן סי' נ"ו האשה הלזו היתה בת שתיים
עשרה שנה ושמונה חדשים ובדקנוה בדעתה והנה היא שלימה ושפויה פאחת הגדולות
וקבלה היא גיטה וכדעת פולהו רבנוטא ז"ל הלא בספרתם: לד) בה' בשבת בששה עשר
יום לירח אב התק"ט מסר דמתקרי יוסף בן יום טוב (סאבאן) שני גטי פרישות בלי
שום תנאי לשלוחו שפתי בן שמואל (סאגיס) להוליקם לאשתו הראשון בשם ריינא
המכונית בכורה בת שפתי והשני בנסח אנתא אנתתי דמתקריית בכורה בת שפתי ודע כי
המגרש הלזו בהיותו בעיר אחרת אשר נולד בה הווי קרו ליה בכינוי ג'ליבי שלא לקרותו
בשם אבי אביו ז"ל ואח"כ בבואו לעיר בר' שא נשתקע ממנו כינוי זה וכ"ע קרו ליה
יוסף ואין גם אחד שמפיר ויודע אותו בשם ג'ליבי כי לא ידעו אם יש לו כינוי זה.

פי ע"כ באנו לכלל ספק כדמ"ל ובתחילי ההשקפה הנה נראה להצריך שני גיטין האחד
בשם יוסף לבד והא' בשם יוסף המכונה ג'ליבי וכמ"ש מוהר"ם מינץ סי' ס"ד. האמנם
כאשר ראינו כי גם בשם האשה זו רעה חולה שפעת העריסה נקראה בשם ריינא ושוב
נשתקע ממנה שם זה לגמרי וכ"ע קרו לה בכורה דבכה"ג סוגיין דעלמא פה קושטא טא
להצריכה שני גיטין כאשר כתבתי פעמי' רבות ואם היינו מצריכין ב' גיטין גם בשם
המגרש פדבר האמור היינו מוכרחים לכתוב ארבעה גיטין דחילוק יש בין נשתקע דידי'
לנשתקע דידה.

ומפני הנקודה על הגימל שבג'ליבי הנה מן ההכרח לכתוב עוד שנים אחרים כי מפיו
שהנה על ידי שליח א"א לעשות תקנת המסירות פנודע והיו נעשים ששה גיטין וכן לא
יעשה בפרט על ידי שליח הא פדון נסתפקנו מי נדחה מפני מי ועלתה ההספמה לדחות
השני גיטין בשם המגרש מטעמא דכיון דכינוי זה אין גם אחד מבני העיר שמפיר ויודע
שנקרא בן ואינו מוכיח מתוכו שיש לו כינוי אחר מאחר דנקרא הוא בשמו העיקרי.

מה שאין בן בשם בכורה דכ"ע ידעו שבכורה אינו שם העצם ועכ"פ יש לה שם אחר
דבכה"ג הא איכא מאן דס"ל דלא חשיב נשתקע פנודע ותו דבשם המגרש אעיקרא
דמלת' המשוקע הוא הכינוי דמדינא אין צריך לכותבו ומנהגא בעלמא הוא מאי דכתבינו
ליה כאשר יראה הרוואה בדברי מרן ז"ל סי' קכ"ט ס' י"ט וע' להרב ג"פ שם ובמקומות
אחרים וק"ו הדברים היכא דנשתקע שאין לחוש לו.

ברם בשם האשה המשוקע הוא עיקר השם פמובן. ועוד אחרת היתה בזה שאם באנו
לפוטרה בגט אחד בשם האשה כאשר הנה האופן צריך לדעת איזה מהם עדיף דהנה
נמצא בזה בשמות הגיטין שפכו' שביד הסופר שבשעת הדחק בשמות פינוצא באלו היו
פוטרין אותה בגט אחר בנסח אנתא אנתתי דמתקריית בכורה ואף שפשהיו נותנים שנים
היו מקדימים הפתוב בנסח אנת' פ' המכונית בכורה מ"מ פשהוכרחו לגט אחד היו נותנין
בנסח האחר ועיין בזכרונותי.

האָמנם מדבֿרי מהרח"ש ז"ל סי' כ"ו וְהֵרַב פֶּרַח מ"א ח"ב סי' ל' וְרַבִּים אֲשֶׁר אָתֶם נִרְאָה דס"ל דְּהַעֲיָקָר לְכַתּוֹב אַנְתּוֹ פ' שֵׁם הַעֲיָקָר אַף שֶׁנִּשְׁתַּקַּע הַמְּכֻוֹנֵית פ' וע' בס' בְּתֵי פְהוֹנָה ח"ב סי' ל"ו וּבְשִׁמּוֹת הַגִּיטִין שֶׁנִּתְּנוּ לַפְּנֵי הָרַב פ"מ ז"ל ובס"ס מ"מ ובס' דב"מ סי' נ"ו.

ועל פֿל אֵלֶּיךָ דְּהוּוּ בְּחֵרְנוּ לְכַתּוֹב בְּשֵׁם הַמַּגְרֵשׁ דְּמִתְקַרֵּי יוֹסֵף לְרַמּוֹז אֶל פִּינּוּי גְּיָלִיבֵי שֶׁנִּשְׁתַּקַּע וּכְהוֹרָאת מֵהַרִּימ"ט ז"ל הַיְדוּעָה וְאֵף שֶׁיֵּשׁ לְדַחּוֹת דְּלֹא מְצֻאָנוּהוּ דְּעַבְדֵי בְּהַ עוֹבְדֵי אֵלָּא כְּשֶׁבֵּא לְרַמּוֹז שֵׁם אַחַר מִשְׁמוֹת הַעֲצָם אֲבָל לֹא לְרַמּוֹז פִּינּוּי כַּה"ג דְּנִידוֹן דִּינֵן.

מ"מ קוֹשֵׁטָא דְּמִלְתָּא נִרְאָה שְׂאִין חִלּוּק בֵּינֵיהֶם וּמָה לִי שֵׁם וּמָה לִי פִינּוּי. וְאֵף אַת"ל שֶׁלֹּא נִכְלָל בְּזֶה הָרִי הוּא נִכְלָל בְּנֶכְלָל שׁוֹם וְאֵעִיָּקָרָא אִין צוֹרֵךְ לְקוֹתְבוֹ מִן הַדִּין וּכְמַש"ל אִין לְפַקְפַק דָּאם כְּנִים הַדְּבָרִים אֵינְתֵּר לָן מְאַמֵּר דְּמִתְקַרֵּי מֵאַחַר דְּלֹא נִרְמַז בּוֹ שׁוֹם דְּבַר.

שְׁהֵרִי עֵיָקָר הוֹרָאת מֵהַרִּימ"ט ז"ל הִיא הֵיט' בְּמִלְתָּא דְּסַפִּיקָא אִם נִגְזֵר מְאַבְיָגִיל כְּפִנּוּעַ. וְאֵף שְׁהֵאֲחֻרוּנִים ז"ל הַשִּׁיגוּהוּ בְּזֶה כְּפִנּוּעַ פְּדָאֵי הוּא מְרֵן מֵהַרִּימ"ט ז"ל לְסַמּוֹךְ עָלָיו בְּשַׁעַת הַדְּחַק וְעַפ"י כֹּל אֵלֶּה הַדְּבָרִים נִכְתְּבוּ הַשְּׁנֵי גִיטִין בְּשִׁמּוֹת הָאֵשֶׁה פְּדָרָה הָאִמּוֹר דְּהֵכִי אֲזֵלָא סוּגִיָּן דְּעֵלְמָא לְאַפּוֹקֵי נִפְשֵׁיהוּ מִפְּלוּגְתָּא: וְדַע כִּי הַשְּׁלִיחַ הַנּוֹז"ל הוּא הֵיט' אֲבִי הַמִּתְגַּרְשֵׁת וְאֵף שֶׁכְּתִיבוּ הַפּוֹסְקֵי ז"ל שֶׁטוֹב הַדְּבָר שֶׁלֹּא יִהְיֶה הַשְּׁלִיחַ קְרוֹב כְּפִנּוּעַ מ"מ יַעַן וּבִיַּעַן לֹא נִמְצָא שְׁלִיחַ אַחַר בְּנִקְלָה נַעֲשֶׂה כֵּן וְנִמְצָא בְּקוֹנֵט' שֶׁבִּיד הַסּוֹפֵר דְּרַבְּנָן קַמָּאֵי ז"ל עַבְדֵי עוֹבְדֵי הֵכִי וְאֵפִי בְּתוֹךְ הָעִיר מִפְּכָר לְכַפֵּר כְּנִרְאָה דְּלֹא חָשׂוּ לָהּ כְּלָל.

וע' לְהַר"ן ז"ל בְּקִיּוּשֵׁי דְּרַח תְּרַכ"ה וּבְתַשׁוּבוֹתֵי סִי' מ'. וְה' יָאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתוֹ: שׁוֹב אַחַר עֲבוּר יָמִים מוֹעֲטִים בָּא הַשְּׁלִיחַ הַנּוֹז' לְפִינּוּ עִם בְּתוֹ הַמִּתְגַּרְשֵׁת פֶּה הָעִירָה כִּי מִחֲמַת סְבוּת לֹא הֵיט' בְּאַפְשָׁרִי לְמִסְרָם בְּיָדָה שֵׁם בְּעִיר בְּרוּ' יַע"א וּמִסְרָם בְּפִינּוּ בְּיוֹם שְׁנֵי כ"ז לְיִרַח אֲב הַתְּקִי"ט פְּדַת שֶׁל תוֹרָה: לֵה) בְּד' בְּשַׁבַּת בְּעֵשְׂרִים יוֹם לְיִרַח אֵלּוּל הַתְּקִי"ט מִסֵּר הַמוֹרֵר אֲבָרְהָם בֶּן דָּוִד (יְחִיָּא) ג"כ בְּלִי שׁוֹם תְּנַאֵי לִיד הַשְּׁלִיחַ מְצֻלִיחַ בֶּן אֲבָרְהָם (עֲמָנוּ) הַשְּׁמֵשׁ לְהוֹלִיכּוֹ לְאַרוּסָתוֹ שְׂרָה בֵּת שְׁמוּאֵל (יִיאָנִי) לְכַפֵּר קוֹשְׁקוֹנִי וְיַע"א.

וּמִפְּנֵי סִיבוֹת לֹא קִבְּלָתוּ הָאַרוּסָה הַנּוֹז' מִיַּד הַמַּגְרֵשׁ הַמוֹרֵר וְהוֹצֵרֵךְ הַדְּבָר לִיְתָנוּ ע"י שְׁלִיחַ. וְקוֹדֵם כְּתִי הֵגֵט עֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ סְתָם.

וע' לְהַרְבֵּי פְּנֵי מִשְׁהָ ז"ל ח"ב סי' ל"ח וּבַס' בְּתֵי פְהוֹנָה ח"א סי' ח' וּבַס' דְּב"מ ח"ג סי' ט"ו. וְאַחַר שֶׁנִּכְתַּב הֵגֵט מְסֻרוֹ לִיד הַשְּׁלִיחַ פְּעַם רִאשׁוֹנָה בְּזִיכּוּי וְכָף אָמַר אַתָּה מְצֻלִיחַ בֶּן אֲבָרְהָם זָכָה בְּגֵט זֶה לְאַרוּסָתִי שְׂרָה בֵּת שְׁמוּאֵל וְקִבְּלָ אוֹתוֹ לָהּ וּבְקִבְּלָתָךְ גֵּט זֶה תִּהְיֶה מְגוֹרְשֵׁת בּוֹ מִמֶּנִּי וּמִל"א.

וְשׁוֹב נִטְלוּ מִיָּדוֹ וְעֲשָׂאוּ שְׁלִיחַ הוֹלְכָה כְּכֹל חֻקוֹתָיו וְכָכָל מִשְׁפָּטָיו וּכְהוֹרָאת ה' תַּה"ד ז"ל שֶׁפְּסָקָה מְרֵן ז"ל בְּסִי' ק"מ וּקמ"א וְהוֹחֲזָקוּ לְהֵיחֵד עוֹשִׁין כֵּן בְּכָל דֵּינֵין. וְנִמְסֵר בְּיָדָה בּוֹ בְּיוֹם בְּכַפֵּר קוֹשְׁקוֹנִי הַנּוֹז"ל וְאֵי לֹא דְּמִסְתְּפִינָא לְעֲשׂוֹת חֲדָשָׁה בְּאַרְצְ הֵייתִי עוֹשֶׂה בְּגֵט מוֹרֵר כַּה"ג שְׁהֵאֵשֶׁה תַּעֲשֶׂה שְׁלִיחַ קִבְּלָה גְּמוּרָה כְּדִינוֹ דְּכִינּוֹן שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הָעִיר עֲצָמָה מִפְּכָר לְכַפֵּר בְּקָל נִמְצָא שֶׁיְהִי חֲתִימוֹת שְׁטַר הַשְּׁלִיחוֹת נְפֻרוֹת לְב"ד אוֹ יְבוֹאוּ הָעֲעִדִים

עצמם וייעדו לפני ב"ד הנתינה על השליחות דעדיף טפי או האשה עצמה תבא לב"ד ולפניהם תעשה שליח בעדים.

וע' לה' מ"מ דף כ' ע"ג ובתשו' ב"ח ז"ל סי' ה' נזה דרף ישר לענ"ד להנצל מענין הזיכוי אשר אינינו מן הצל מגמגומי דברים לדעת הר"ן ז"ל פנודע. ועוד בה ממה שכתב הרב פ"מ ז"ל בח"ב סי' ל"ח יע"ש לענין שליחות מומר.

ומה שיש לעמוד ע"ד ממה שגט מומר כותב אותו הסופר עי' דת ודין סי' ט' ובס' דברי אמת דס"ד. ואם לא אמרוה הרבני הקודמים חלקם בחיים הזינו משום שהאשה היא בעיר אחרת ואז באנו לכל החומרות שהחמיר רבינו פרץ ז"ל פנודע אמנם בעיר אחת וכדאמרוהו היא נדאי לענ"ד הכי עדיף טפי.

ושדי במרומים כי אחר פן בא לידי ס' בארות המים ושם בסי' ס"ד העיד שעשו מעשה כדבר הזה רבני שלוניקי ז"ל לחוש לס' הר"ן ז"ל יע"ש. שוב ראיתי בדבר הזה לה' דב"מ סי' פ"א וע' לה' בית דוד סי' פ"ט.

ואולם ה' שער אפרים בסי' ק"ח מקהי בה למנהג האשכנזים יע"ש וע' בשמות שבס"ס המכתב סי' ע"ח וראיתי בקו' כת"י שממנו הועתקו שבשטר קבלה הלזה חתמו בו ה' המחבר ז"ל והרב המופלא פמהר"י רוזאניס ז"ל: לו) בא' בשבת בכ"ח יום לירח אב בש' התק"ך מסר משה בן אריה דמתקרי ליב ג"כ בלי שום תנאי לשלוחו אריה דמתקרי ליב בן יהודה להוליכו לאשתו זיסל בת יונה נדע כי אעפ"י שגט זה הולך הוא לערי פולין ושם אפשר שנוהגים כס' מור"ם ז"ל בסי' קכ"ט סי"ו לכתוב בכה"ג המכונה ליב מ"מ פבר הספים ה' גט פשוט ז"ל בסוף ס"ק ס"ד דכיון דבמקום הפתיכה רגילים לכתוב דמתקרי טפי עדיף לכתוב פן אף שהולך למקום שכותבין המכונה פיון דמתקרי הוא יותר לשון פולל יע"ש (אמר המ"ל ע' לה' ג"מ בולה בסי' נ"ג אות י"ג שעמד במה שראה בגיטין שניתנו בב"ד של מהר"א אלפאנדארי ז"ל הכתובים בדמתקרי ונמצא ג"כ גט פתוב בהמכונה וכמו כן יש לעמוד בגיטין המובאים בסו"ס ג"פ שפעמים כ' בדמתקרי ופעמים בהמכונה והם שמות אשכנזים ולא עוד אלא כי אף בשם ספרדי נמצא פתוב גירש ואודה המכונה ליאון בן יום טוב ומלתא דתמיהא היא כי על פרוף מוכרחים אנו לומר שהיא טעות הדפוס וליכא לאזכורי פלל מזה וכמו שהרב ז"ל הוכיח כי נמצא טעויות הרבה מהדפוס להכתב שנעתק ממנו וע' לה' שמן המשחה בסי' קכ"ד ובגט ש"ף וע' לה' הוראה דב"ד יצ"ו בשם יהודה) ועוד דרבי מגדולי האשכנזים ז"ל סוברים פדעת מרן ז"ל לכתוב בכה"ג דמתקרי הלא המה מהר"ש ז"ל ונדעמיה.

ושם האשה הנה נמצא כזה בס' שמות ובס' בית שמואל ובס' נחלת שבועה ז"ל יע"ש: (לז) בה' בשבת בתשעה ימים לירח אלול התק"ך מסר שפתי המכונ' ג' ליבון בן שפתי (פרוץ) ג"ד לאשתו לונא בת צדיק המכונה קונורטי ובבעבור רפ"א שעל גימל ג' ליבון נכתב גט שניברפ"א.

שם צדיק כ' בס' שמות ובס' עזרת נשים יע"ש. ועל מה שהיה שם המגרש פשם אביו אין קפידא להצריף לשלש (אמר המ"ל דבריו באו סתומים וחתומים כי לא ראינו שהצריכו לשלש אלא בדבר שישטעה הרואה שיש צד פיסול קורבה בין המגרש

והמתגרשת והעדי' ובכאן במה יבואו לטעות ועוד בה אפי' אם ה'ה האופן שהיינו באים לטעות פאמור פינן שהראשון הוא שפתי המכונה ג'ליבון והשני שפתי לבד בזה יספיק שלא יטעו) וכבר נמצא פן בקו' שביד הסופר שבא מעשה פזה קמי רבנן קמאי ז"ל ולא שלשו: לח) בד' בשפת בשנים עשר יום לירח מרחשון בש' התקכ"א מסר משה פן גבריאל (עובדיא) ג"ך ביד שלוחו מצליח פן אברהם (השמש) לאשתו סולטאנה בת יהודה המכונה בכור וכגו"ד צריף לאודועי שהאשה הלזו המירה דתה והנה היא בעיר אחרת והבעל הנז' רצה לישא אשה פה העירה ועל פן נעשה פתיקון ה' תה"ד ז"ל פנודע שבתחילה זיפה על לה גט על ידי שליח הנז' פכתוב לעיל סי' ל"ה ואחר פה גטלו מידו ונעשה שליח הולכה פדת וכתחז"ל ונכתב בפטר השליחות איף נעשה פדבר הזה וע' בס' דרכי נועם סי' מ"ח (אמר המ"ל ועי' לה' יאיר נתיב למוהרא"ה ז"ל סי' כ"א וע' לה' פתחי תשובה בסי' ק"מ סקי"ג שהוא הולף בסברת ה' יאיר נתיב יעו"ש) ועתה פבואי פה אנמיר יע"א הנה עובדא כה"ג מי שהמירה אשתו ורצה לישא אחרת וחקרתי על המנהג נודע אלי פי לא נהגו פן להצריף גט בכה"ג וכבר נודע דאיפא אתרי דלא נהיגי הכי כמ"ש מור"ם בסי' א' מא"ה וע' עבודת הגרשוני סי' ל"ז וזכרון יוסף דף ב"ן והוי יודע פי בעבור שגט זה הולף לעיר אשר האשה שם ושם נוהגים לכתוב סולטאנה בס'מ'ף בעבור זה פתבנהווי בס' פמנהג עיר הנתינה.

ארף שבקוש'טא נהגנו לקותבו בש'ין וכמש"ל סי' ל"ב וכן נמצא בקו' הסופר פי לימים הראשונים עשו פן רבנן קמאי ז"ל בגט הנשלח לצובה יע"א וכתבו סולטאנה בס'מ'ף בעבור מקום הנתינה דנהיגי הכי עוד נכתב בגט זה אחר שם האשה בכל מקום שאת עומדת ואף שאין פן מנהג קוש'טא לכתוב בגט הנשלח אל מקום אחר כ"א לדלג תיבות העומדת היום וכותבין תיקף אחר שם האשה וכל שום וכו' מ"מ יען שבמקום הנתינה מידע ידיע לי שכותבין פן הנתינה לקותבו.

ועוד נכתב פנוסחו ואנש לא ימחא בידייכי מן שמי מן יומא וכו' ואף שאין פן מנהג קוש'טא מ"מ מנהג מקום נתינת גט זה לקותבו. ודע שעל פי הדברים האלה הנה מן הראוי שלא להוסיף בית במנין הימים והשנים ושלא לכתוב ולא אתריהון דאבהתיכי פן מנהג מקום הנתינה אלא שאחר שפבר התחיל הסופר לכתוב וכו' תיבות אלו פדרכו עלה פזכרוני שינויים אלו וכבר נודע דבכל פי הני מילי אין קפידא וע' לה"ה מהר"ם גאלאנטי ז"ל סי' קכ"ד ובמה שפכתתי לעיל סי' י"ב יעש"ב לט) בה' בשפת בכ"ג יום לירח אדר שנת התקכ"ב מסר יוסף פן אברהם (פואינטיס) שני גטי פריתות פיד אשתו דבורה המכונה מירקאדא בת משה.

הראשון כנו' והשני בשם דברה (חסר וי"ו) המכונה מירקאדה (בה'א) וטעמן של דברים פי הנה נמצא פלוגתא דרבנותא ז"ל בכתובת שמות הללו גם שניהם שהנה ה' ס' שמות ז"ל כ' משם ה"ה מהרימ"ט ז"ל והחר"י קאלדירון נ"ע שמשפט פתיבת שם דברה הוא חסר וי' וכן הסכים הוא ז"ל שם וכן העתיק בס' הלק"ט.

האמנם הרב ס' שמות שם פכתב משם הרב זכרון משה וה' דמשק אליעזר ז"ל ומהר"ש"ל ז"ל והלבוש ז"ל פי משפטו לקותבו מלא וי' גם ה' עזרת נשים ז"ל הסכים פן וכן העתיק בס' בית שמואל וה' כנה"ג ז"ל בפער השמות אות ל"ב כ' שמשפטו מלא ובשמות הגיטין

שְׁנֵיתָנוּ לְפָנֵי הַמַּ"מ וְ"ל רָאָה רְאִינוּ אֶךְ בַּחֲלָקוֹת שְׁבָסִי פ' כָּתְבוּ מְלֵא וּבָסִי קִי'ד כָּתְבוּ חֶסֶר וְכֵן הוּא בְּקוּנָה שְׁבִינְד הַסּוֹפֵר שְׁמַמְנוּ נְדָפְסוּ שְׁמוֹת הַלְלוּ אֲמַנְם בְּגִיטִין שְׁנֵיתָנוּ לְפָנֵי ה' פ"מ ו"ל ה"ה סו"ס ג"פ נִרְאָה בְּעֵלִיל שְׁפֹתָב שְׁנֵי גִיטִין הֶרְאִישׁוֹן מְלֵא וְהַשְׁנֵי חֶסֶר כְּנִרְאָה שְׁחֻשׁ לְשֵׁתֵי הַסְּבָרוֹת וְלֹא הִכְרִיעַ וּמִי יָבֵא אַחֲרֵי הַמְּלִיךְ לְהַקְלִל וְלִסְמֹךְ עַל אַחַת מִשְׁתֵּי הַסְּבָרוֹת וּלְפָנִיטְרָה בְּגִט אֶחָד פִּי עַל כֵּן נִסְדְּרוּ שְׁנֵי גִיטִין כְּנִז"ל (אָמַר הַמַּ"ל ע' לַה' יֵא"ה וְלַה' פָּאֵת יָם דָּף ס"ח ס"ו ע"א וּמָה שֶׁכ' בְּסו"ד ס' ע"ן לְמוֹהַר"י פּוֹלֵי הָא וְדָאֵי הוּא הַשְּׁמֻטָּה הַקְּלוּמוֹס פִּי הוּא לְהֵרֵב כְּמוֹהַר"מ וְ חָבִיב וְ"ל וְע' לוֹ בְּד' ס"ד ע"א ד"ה בְּחֻמִּישֵׁי בְּשִׁבְתָּ וְע' לַה' עֲבוּדָת מִשָּׂא וְע' לַה' הוֹרְאָה דְב"ד יצ"ו וּבְמָה שֶׁכ' בְּסו"ד כִּי הִנְכוֹן הוּא שְׁסֻמְכוּ עַל הוֹרְאָת ה' ע"ן אֲמִינָא אֲנָא הָא אִיכָא עוֹד מִרְבְּנֵי הַסְּפָרִידִים שְׁסוּבְרִים לְכוֹתְבוּ מְלֵא וְהֵם הַכְּנֵה ג' בְּשִׁעַר הַשְּׁמוֹת אוֹת ל"ב וְה' כְּמוֹהַר"א מוּטָל וְה' כְּמוֹהַר"ש וְנִיטָא ל"ו לְ וְהִבְיָאָם יֵא"ה ע' שָׁם) וְטַעַם קְדִימַת הַמְּלֵא הַדְּבָר פְּשוּט דְּכָלִּל גְּדוּל בְּיַדְנֵנוּ דְּכָל דְּאִיכָא לְסִפּוּקֵי בֵּין מְלֵא לְחֶסֶר מְלֵא עֲדִיף טְפִי וְתוֹ דְּבַנ"ד הֵן רַבִּים עֲתָה הַסּוּבְרִים שְׁמֻשְׁפֻּט כְּתִיבְתוּ מְלֵא וְכַמְדוּבָר וּבְעֵינֵי פִּינּוּי מִירְקָאָדָא גַם בְּזָה נִמְצָאוּ גְּנוּסְחָאוֹת שׁוֹנוֹת.

וְהֵלֵא זֶה הַדְּבָר דְּלִפּוּם כְּלָלָא דְּכִינִיל לֵן מָרְן וְ"ל שְׁתַּפְּשׁוּ בּוֹ כָּל הָאֲחֵרוּנִים וְ"ל כְּנִזְדַּע וְע' בְּס' ע"ן וּבְס' הַלֵּק"ט דָּף ס"ד הִנֵּה מִשְׁפֻּט כְּתִיבְתוּ הוּא בְּאֵלָף לְבָסוּף כְּמִשְׁפֻּט שְׁמוֹת הַלְעֻז. וּבְשְׁמוֹת הַגִּיטִין שְׁבָסו"ס מ"ק וְ"ל הִנֵּה הֵנָּם כְּתוּבִים בְּה'א וּבְקוּנָה גִיטִין מִרְבְּנֵי קַמְאֵי שְׁבִינְד הַסּוֹפֵר יֵשׁ מֵהֶם כְּתוּבִים בְּאֵלָף וְיֵשׁ מֵהֶם בְּה'א וְאֲנַחְנוּ לֹא נִדְעָ מֵהֶרָאוּ עַל כָּכָה וּמָה הִגִּיעַ עֲלֵיהֶם.

וְאֵי מַמָּה שְׁפֹתוֹב בְּס' בְּנֵי דָּוִד ה' גִּירוּשִׁין דָּף מִשָּׁם ה"ה מוֹהַר"ר יֵאוּשַׁע בְּנִבְנֻשָׁת וְ"ל דְּבַכְנוּיָם וְשְׁמוֹת שְׁיֵשׁ כִּינְצָא בְּהֶם לְזָכַר כְּוַתְבִּין בְּה'א וְאֵף שְׁהוּא שָׁם לְעֻז הִנֵּה מְלִבְד מַה שְׁגַמְגָם עַל כָּלִּל זֶה ה' הַמְּחַבֵּר וְ"ל שָׁם אֲתָה תְּחַזֵּה בְּגִטֵי ה' מ"מ וְ"ל וְעֵינֵינוּ הֶרְאוֹת בְּקוּנָה שְׁבִינְד סּוֹפֵר בְּשְׁמוֹת קוּנְפִרָאָדָא וְאִישְׁטְרוּנָא וְדוּמִיָּהוּ שְׁפֹתוֹב בְּאֵלָף וְאֵף שְׁיֵשׁ כִּינְצָא בְּהֶם לְזָכַר כְּנִרְאָה שְׁלֵא תִפְסוּ זֶה לְהַלְכָה.

וְעֵי בְּס' פְּרִי הָאֲדָמָה ה' גִּירוּשִׁין שְׁפֹתוֹב שָׁם מִירְקָאָדָא בְּאֵלָף לְבָסוּף. וְאֵף שְׁטַעוֹת הַנִּזְכָּר מֵהַדְּפּוּס יֵשׁ שָׁם כְּמִבְּנָאָר.

וְעַפ"י הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַסְּפָמְנוּ לְכַתּוּב בְּכָל א' מֵהַשְׁנֵי גִיטִין אֶחָד בְּאֵלָף וְאֶחָד בְּה'א וְאֵף דְּבָכֵל כַּה"ג אִם בָּאֵנוּ לְחֻשׁ הִנֵּה צְנוּרָה לְאַרְבַּעָה גִטִין מ"מ הַדְּבָר פְּשוּט דְּבַנ"ד אֵין צְנוּרָה לְזֶה דְּהִנֵּה בְּשָׁם דְּבוּרָה אֶחָד הֶרְאוּהָ בְּדְבָרֵי הַרְבֵּ ס' שְׁמוֹת וְ"ל עֵינֵינוּ יַחְזוּ דְּמַרְוִיָּהוּ כְּשֵׁרִים וּמֵאֵן דְּעֵבֵד כְּמַר עֵבֵד.

גַּם בְּעֵינֵי מִירְקָאָדָא בְּה'א אוֹ בֵּא' גַם בְּזֶה הַדְּבָר יְדוּעַ דְּלִיכָא קְפִידָא לְעִיכּוּבָא וּבְכָל גְּוֹנָא הוּא כְּשֵׁר כְּאֲשֶׁר מְפֹרֵשׁ יוֹצֵא מִדְּבָרֵי ה' ע"ן שָׁם. וְטַעַם קְדִימַת הַנְּכַתֵּב בְּאֵלָף מְפָנֵי כִּי הוּא הֶעֱיָקַר אֲצִלְנוּ לְפּוּם כְּלָלָא דִּידוֹן בְּשְׁמוֹת הַלְעֻז מַה שְׁאִין כֵּן בְּה'א כִּי לֹא אֲתָנוּ יוֹדַע טַעְמָא דְּמִלְתָּא וְה' יִצְלִינוּ מִשְׁגִּיאוֹת וְע' לְהֵרֵב יֵא"ה וְ"ל בְּשָׁם מִירְקָאָדָא מַה שֶׁכ' בְּסוּף דְּבָרֵינוּ עַל גִּט מֵהֶרָא"א וְ"ל הַכְּתוּבִים בְּה'א שְׁלֵא יְדַע לְמָה יַע"ש וְלֹא זָכַר הוֹרְאָת מְהַר"י בְּנִבְנֻשָׁת וְ"ל הַכְּתוּבָה בְּס' בְּנֵי דָּוִד.

אף שאין זה מספיק וכדבר האמור (אמר המ"ל וע' לה' פאת ים בד' ס"א ע"א) מ' בד' בשבת שמנה ימים לירח שקט ש' התקכ"ה בלונדון מתא דיתבא על נהר טאמש דמתקרי טאמישיש מסר חיים בן יצחק (אלבעלי) ג"ך בלי שום תנאי ביד שלווחו יוסף בן ישראל (אשכנזי) להוליכו לאשתו רחל דמתקרית וידא בת ישעיה (דאלב'ה) שם העיר הנז' כף רגילים לכתוב בכתובות וג'טין ואף שהספרדים קורין אותה לונדריש מ"מ עיקר שמה היא לונדון וכן הוהזקו לכותבה ונקראת כן בפי רוב ההמון בכל מדינות אלו.

ואחרי שובי אל ביתי ראיתי בס' דבר שמואל סי' שע"א שפקפק על כתיבת עיר לונדון יע"ש ומלבד פי מי יוכל לשנות ממנה העיר שהוהזקו בזה וקרוב הדבר להוצאת לעז על ג'טין הראשונה עוד אחרת פי גם ישראל הכי קרו לה התם ובכל מדינות אשכנז זולתי הספרדים קרו לה לונדריש.

ושנא דא ממה שכ' מור"ם בסי' קכ"ח ס"ג. ואף שבמקומותינו נהגינו לכתוב במתא פ' וכמו שכ' מור"ם בסי' קכ"ח סוס"ב מ"מ אהד הרוואה בסו"ס הגט בנסח שכתב מור"ם ז"ל בקאז'מיר מיר מתא וע' להג"פ שם ס"ק כ"ד בס' נחלת שבועה אות י"ג גם נכתב פעם שנית שמות הנזהר במאמר העומד היום בלונדון כו' אעפ"י דאנו לא נהגינו הכי מ"מ מאחר שמנהג העיר הזאת לכתוב כן פאשר עיני ראו בג'טין אחרים לא רציתי לשנות וע' בטופס הגט למור"ם ז"ל ולהג"פ סי' קכ"ח ס"ק ל"ד נכתב רחל דמתקריא וידא יען וביען לפי הנראה ששם העיריסה היתה רחל ואחר כף שינו שמה לשם וידא ומהנראה שלא נקראת ולא הורגלה בשם וידא.

פי אנכי הרוואה בשטר שליחות קבלה דשלחו מתם הרבנים המובהקים מעיר אומיר יע"א זה ימים פתבו רחל דמתקריא וידא וכן פתבו אלי באגרת אשר שלחו לי לשמי על דנא פתגם ונחתימי עלה רבני העיר היו וכדנא פתיב בגוה שם רחל לעיקר ושם וידא לטפל גם סדרתי לכתוב דמתקרית אף שלפי הנראה מדברי מרן ז"ל בסי' קכ"ט ס"ט הנה נראה לכתוב המכוננית מאחר שאינו יוצא משם העברי פלל וגם לדברי מור"ם ז"ל שם דתלי מלתא בין שם עברי ללעז ה' דהכא לעז הוא כמבואר.

מ"מ הסכמתי לכתוב דמתקרית ממה שכ' הג"פ ז"ל בס"ק ע"ו דכל החלוקים הללו לא נאמרו אלא בכינויים ונקא אבל כשהשם השני הוא שם העצם בכל גוונא כותבין דמתקרי והאריף שם בנותן טעם יע"ש"ב ועוד בה ממאי דחזינא להו לרבנן רבני אומיר יע"א בשטר שליחות הנז' שכתבו רחל דמתקריא וידא ובנדאי דמהה טעמא הסכימו לכתב' כן.

ואף שבאגרת אשר פתבו אלי כתוב המכוננית אמינא ודאי דשלא בדקדוק נכתב וטעותא דספרא הוא ולא חשו לה רבנן. וטפי דייקי רבנן בשטר שליחות הנשלח לארץ רחוקה ונדאי ידעי רבנן שמשדרי הגט מתוכו ילמדו פדת מה לעשות.

אמנם בכתבם לי לשמי לא דקו בהאי מלתא. והעד על זה פי בשטר מחילת פתובה מהאשה הנז' לבעלה הנז' דשלחו מתם לידי לא נכתב פי אם שם רחל ונקא ושם וידא לא הוזכר.

וגם בהא נמי לא ירדו לדקדק דלאו להכי הוא דאתו. ותו דכבר נודע מה שכ' מור"ם ז"ל בתשו' סי' פ"ד ומייתי לה ה' ג"פ ז"ל בס"ק ס"ד וע"ב ובשאר מקומות דבכל ספק

שִׁסְתַּפֵּק בְּעֵינַי פְּתִיבַת דְּמַתְקָרִי וְהַמְכוּנָה טְפִי עֲדִיף לְכַתּוֹב דְּמַתְקָרִי שֶׁהוּא לְשׁוֹן כּוֹלֵל
בֵּין לְשֵׁם בֵּין לְכִינּוּי מֵה שְׂאִין פֶּן הַמְכוּנָה יַע"ש.

וע' סי' ל"ו. ועל כל אליו דהווי סדרתי לכתוב דמתקריית.

וּנְכַתֵּב בְּגֵט בְּכָל מְקוֹם שְׂאֵת עוֹמְדַת עַפ"י ס' מֵהֲרִיק"ש ו"ל סי' קכ"ח וכו' הַג"פ ו"ל בְּסִי
קכ"ח ס"ק כ"ו וְבְסִי קכ"ו ס"ק מ"א וְשֶׁפֶן מְנַהֵג עִי"ה ק יְרוּשָׁלַם ת"ו וְגַם אֲנֹכִי זְכוּרָנִי
שֶׁפֶן מְנַהֵג עַה"ק צֶפֶת ת"ו וע' לְעִיל ס' ל"ח וְאֵף שֶׁבְּקוֹשׁ'טָא לֹא נִהְגוּ פֶן וְכִמּוֹ שֶׁפְּתַבְתִּי
שֵׁם מ"מ חֲשִׁשְׁתִּי שְׂמָא בְּעִיר אֲזַמִּיר נוֹהֲגִין לְקוֹתְבוּ וְאִם לֹא יוֹעִיל לֹא יִזְיק.

גַּם לֹא נִכְתַּב מֵאֲמַר וְלֹא תִרְכִּי מֵמָה שְׂכ' הָרַב הַנּוֹז' שֵׁם. גַּם סְדֵרְתִי לְכַתּוֹב מוֹשְׁמִי אֵף
שְׂאִין מְנַהֵג הָעִיר הַזֹּאת לְקוֹתְבוּ וְכֵן בְּקוֹשְׁטָא אֵין פּוֹתְבִין אוֹתוֹ מ"מ רְשׁוּם בְּזַכְרוּנִי שֶׁה'
כְּנֵה"ג ו"ל בְּטוֹפְס הַגֵּט אֲשֶׁר לוֹ פֶתַב פֶּן וְכָבֵר יְדוּעַ דְּאֲזַמִּיר אֲתֵרִיָּה דְמַר הוּא.

וְדַע שְׂאֵף פִּי עָלָה בְּזַכְרוּנִי שֶׁה' הַנּוֹז' כ' בְּנִפְשָׁכִי חֶסֶר יוֹד מ"מ יַעַן וְיַעַן לֹא נִמְצָא בְּעִיר
הַזֹּאת הַסֵּפֶר כְּנֵה"ג לֹא רְצִיתִי לְסַמְּךָ עַל זְכוּרָנִי וְהַסְכַּמְתִּי לְקוֹתְבוּ מְלֵא יוֹד מֵאֲחַר
שֶׁמְנַהֵג הָעִיר הַזֹּאת לְקוֹתְבוּ מְלֵא פֶאֶשֶׁר עֵינֵי רְאוּ וְע' לֵה' ג"פ ו"ל בְּסִי קכ"ו ס"ק כ"ב
וְה' יִצְיָלִינוּ מִשְׁגִּיאוֹת וְכַגוֹן דָּא צָרִיף לְאוֹדְעֵי פִי שֵׁם הָעֵד הַשְּׁנִי שֶׁחֲתַם מְרַדְכִי אֲלִיעֶזֶר
הַפֶּהן פֶּן אֲהָרוּ יַעֲקֹב הַפֶּהן יְדַעְתִּי בְּבִירוֹר פִּי שְׁנֵי שְׁמוֹת נִקְרְאוּ לוֹ בְּעַת הַמִּילָה וְכֵן בְּשֵׁם
אָבִיו דְּמִידַע יְדִיעַ לִי פִי רֹב בְּנֵי אִיטְלִיָּא נוֹהֲגִים פֶּן לְקֵרוֹת ב' או' ג' שְׁמוֹת בְּבַת אַחַת
וְהָעֵד הַזֶּה הוּא מִיְלִידֵי אִיטְלִיָּא.

עוֹד אַחֲרַת צָרִיף אֲנִי לְהוֹדִיעַ בְּעֵינַי עַדִּי הַהֲרַשָּׁאָה שֶׁהֵן הֵן עַדִּי הַגֵּט וְכָבֵר נוֹדַע שְׂשִׁשׁ
מְנַהֲגִים שׁוֹנִים בְּזֶה וְאֵף שֶׁגַּם בְּזֶה תְּלִי"ת נִזְפָּרְתִי הַלְכָה שֶׁהָרַב כְּנֵה"ג ו"ל הַסֵּפִים שְׁעַדִּי
הַגֵּט לֹא יִהְיוּ עַדִּי הַהֲרַשָּׁאָה הַנְּכַרְחֵתִי לַעֲשׂוֹת פְּדָבֵר הַזֶּה יַעַן לֹא נִמְצָאוּ עַדִּים אַחֲרִים וּמֵאֵן
דִּידִיעַ לִיָּה פְּמָה הַרְפַּתְקִי דְּעַדוּ בְּדִין עֶסֶק בִּישׁ וּבְפֶרֶט מְצִיאוֹת סוֹפֵר וְעַדִּי מִחֲמַת שְׁנֵאת
הַמְּגַרֵשׁ בְּכָל בְּאֵי שְׁעַר עִירוֹ פְּנוֹדַע יְבִין לְאֲשׁוּרוֹ פִּי לֹא יִהְיֶה בְּאִיפְשָׁרִי בְּאֵןפֶן אַחַר וְאֲנִי
תְּפִלָּה יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי שְׂלֵא אֶכְשַׁל בְּדָבָר הַלְכָה מַעַת' וְעַד עוֹלָם כִּיר"א: מֵא) בֵּא'
בְּשַׁבַּת בְּשַׁבְּעָה יָמִים לִירַח כְּסֵלוֹ ש' הַתַּקְכ"ז מְסַר דְּמַתְקָרִי אֵלֶיָּה בֶּן יֵאֲשִׁיָּהוּ (מְזַרְחִי)
ג"ך בִּיַד אֲשֵׁתוֹ בַת שְׁבַע בַת חַיִּים בְּלִי שׁוּם תְּנָאִי.

הַמְּגַרֵשׁ הַלְזוֹ אֲמַר שֶׁבְּקִטְנוֹתוֹ שִׁנּוּ אֶת שְׁמוֹ לְחַיִּים אֲבָל מֵעוֹלָם לֹא קְרָאוּהוּ בְּשֵׁם חַיִּים
וְנִשְׁתַּקַּע לְגַמְרִי וּבְעַבּוּר זֶה נִכְתַּב דְּמַתְקָרִי. בְּשֵׁם הָאִשָּׁה נִכְתַּב בְּתִיבָה אַחַת נִרְאִית מְעַט
כְּשִׁתִּי תִיבּוֹת וּבְשִׁטָּה אַחַת כְּמִשְׁפָּט שְׁמוֹת הַלְלוּ דְשֵׁם טוֹב וְיוֹם טוֹב וְדוּמִיָּהן וְע' לֵה"ג"פ
ו"ל בְּדָף קכ"ג וע' לֵהכְנֵה"ג ו"ל בְּסִי קכ"ט אוֹת ר"ג דְּאֵיָּתִי רְאִית מוֹהֲר"ם דִּי בּוּטוֹן
ו"ל מֵהֵיָּא דְּסִנְהֶדְרִין יַע"ש וְרְאִיתִי בְּקוֹנָט' שֶׁפִּיַד הַסּוֹפֵר חר"י גְּנָדוֹר ס' ק"ח שֶׁפְּתַב
שֶׁלְכַתְּחִילָה נִכְתַּב שֵׁם בְּתִיבָ' אַחַת בְּלִי הַפֶּרֶשׁ פֶּלֶל עכ"ד וְהַנְּרָאָה דְּרַבְּנָן קַמְאֵי ו"ל סְמָכו
עַל רְאִי זֹו לַעֲשׂוֹת מַעֲשָׂה (אֲמַר הַמ"ל וע' בְּנִימוּקֵי ה' אֲשֶׁר בְּס' בְּרַף מְשָׁה עַל הַכְּנֵה"ג
אֵה"ע ס' קכ"ט אוֹת ר"ג וע' בֵּית אֲהָרֹן וְע' לֵה' טִיב גִּיטִין מֵה שֶׁהָאֲרִיף בְּזֶה): מֵב) בֵּא'
בְּשַׁבַּת בְּעֶשְׂרִים יוֹם לִירַח סִינּוֹן בְּשַׁנַּת הַתַּקְכ"ח מְסַר אַבְרָהָם בֶּן אֲהָרֹן (מְטָרָאֲנִי) שְׁנֵי גִטֵּי
פְּרִיתוֹת בִּיַד אֲשֵׁתוֹ הָאֶחָד בְּשֵׁם דְּמַתְקָרִית שִׁינְיִירוֹ בַת אַבְרָהָם (קוֹרְדוּבָה) וְהַשְּׁנִי בְּשֵׁם
סוּלְאוֹרוֹ דְּמַתְקָרִית שִׁינְיִירוֹ בַת אַבְרָהָם וְטַעְמָא דְּמִלְתָּא פִּי שְׁמִסוּל אוֹרוֹ הוּא שֵׁם

העריסה אמנם מעולם לא נקראת פי אם בשם שינייורו לביד אלא שפכתנבה נכתב סול אורו דמתקריא שינייורו ובעבו זה נכתבו שני גיטין על האופן הנז' וכמתבאר בסימנים הקודמים בדומה לזה וט' בסי' ל' יע"ש לענין פתיבת שם שינייורו פן נכתב בסי' הנז' וע' בס' אדמת קדש סי' ולענין פתיבת שם סול אורו אם בש' או בס' מה הנה פבר נודע פלוגתא דמוהרשד"ם ומוהרימ"ט ז"ל הובאו דבריהם בס' שמות בשם סול וע' להג"פ ז"ל בדק"ך שחילק בענינים אלו בין היכא דשכיחי ונדשו בהו רבים לכותבם בש' או ס' יע"ש ואנכי הוואה בקונט' השמות להפ"מ ז"ל שבס"ס ג"פ ובשמות לה' מ"מ ז"ל דהווי מארי דאתרא הדין פולם כתבו בס' מה יע"ש וכן נמצא בקונט' שביד הסופר הן בשם סול לבידו הן בשם סול אורו פולם כתובים בס' מה.

וזאת היתה לנו שלא לשנות את אשר כבר עשוהו עפ"י הוראת מוהרימ"ט ז"ל.

איברא דהיה לבי נוקפי מאחר שאנו פותבין בגט זה שם שינייורו שהמבטא הוא בש' שמאלית שעל זה וכיוצא בזה נחלקו אבות העולם פנודע ואנחנו רגילין לכותבם בש' וכאשר רמזתי לעיל בסי' כ"ו והארכתי בתשובתי למוהריט"ס ז"ל אם פן פשאנו פותבין סול אורו בס' מה שינייורו בש' הוי תרתי דסתרו אהדי בגט אחד.

שוב התבוננתי דבלאו הכי הווי תרתי דסתרו מאחר שמחלוקת זה ישנו גם בשמות הערים ברושא ואישקופינא ושאלוניקי ודומיהו וסד מנייהו היא העיר הגדול' קושטנדינה ואנו רגילין לכותבה בש' פנודע ואעפ"י כ לא חשו פת הקודמין לזה ולא נמנעו מלכתוב סול וסול אורו בס' מה אמור מעת' אף אנו נמי נעביד פנותייהו ואף שאנו פותבין שינייורו בש' פמוכן.

ושם סול אורו נכתב בתיבה אחת נראית פשתי תיבות וכהסקמת ה' ע"ן בשם אורו סול וכן נמצא בקונט' שביד הסופר שפן נהגו לכתוב פת הקודמין ז"ל בשם סול אורו לכותבו בשתיים נראי פאחת.

מג) בד' בשבת בעשרה ימים לירח שבט שנת התקכ"ט מסר השכיב מרע שלמה בן משה גט על תנאי לארוסתו בוו בת משה וכו' אמר לה בעת מסירת הגט מידו לידה הרי זה גיטך והתקבלי גטך זה על מנת ותנאי פן פתנאי בני גד וב"ר שאם לא מתי מעכשיו ועד סוף יום חמשה ועשרים לירח אדר ראשון משנתנו התקכ"ט לבריאת עולם ויום חמשה ועשרים בכלל לא יהיה גט זה גט.

ואם מתי מעכשיו ועד סוף יום כ"ה לירח אדר ראשון משנתנו התקכ"ט ויום כ"ה בכלל ?הא גט זה גט מעכשיו ונהרי את מגורשת בו ממני מעכשיו ומותרת לכל אדם ותהיה את נאמנת עלי לומר שלא נתיידיתי עמה ושאם פניסתיך כל זמן שלא יעידו שני עדי פשרים שנתיידיתי עמה.

ואם לא מתי מעכשיו ועד סוף יום כ"ה לירח אדר ראשון משנתנו הנזכרת ויום כ"ה בכלל לא ?הא גט זה גט ומעכשיו הוא בטל בתנאי זה אם לא מתי מעכשיו ועד יום כ"ה לאדר ראשון מהשנה הנזכרת ויום כ"ה בכלל נוסח זה הוא מתקון ויפה עפ"י מה שפצאתי בפנקס הסופר מרבנו קמאי ז"ל ומדברי ה' בתי פהונה ז"ל בח"ב יעש"ב שפנוסח זה מתקנים כל הפקפוקים שפקפק הוא ז"ל שם.

נדע כי אף שמתקנת ר' יחיאל מפריש ז"ל אין לסדר גט על תנאי פנודע פנדון זה לא נתרצה הש"מ בשום אופן לתת גט פריחות כי אם על תנאי דוקא והוכרח הדבר להעשות פו. וכבר אזלא סוגיין דעלמא פה העירה לסדר גט על תנאי פעמים רבות: מד) בג' בשבת בי"ד יום לירח מרחשון בשנת חמשת אלפים וחמש מאות ושלשים וכו' בפפר דמתקרי ק'ורו גי'שמי הסמוך לקוש'טא וכו' מסר אברהם בן יעקב שני גטי פריחות לארוסתו מורינא בת אהרן חד כלפי דינדה וחד כלפי האב מפני שהיתה בת עשור שנה וחצי.

המגרש הלזה בעון בצעו הושלף לדוגיאות מצד המלכות פמנהג והיה נתון בכבלי ברזל בתוך הדוגיא אשר היתה לפני הפפר הנז'. וינען פי העיגון רב מאד והדוגיא היתה נוסעת לאחת מאי הי' הוכרחתי לעשות משפט פתוב.

והנה בפפר הנז' מרגלא בפומייהו דכולהו אינשי מפל העמים להקרא בשם קורו גי'שמי. האמנם הקול נשמע שהרבנים הקודמים לא סדרו גט שם מפני שלימים ראשונים היה נקרא בשם בגל ונדיר והנה נמצא ס' גל של אגוזים שנדפס בביל ונדיר וכמדומה פי זה הוא ובעבור זה לא רצו להכניס ראשון בספק שינוי השם.

ואולם לעת פזאת פנדון הלזה שהיה בלתי אפטר לסדר הגט במקום אחר פי הגוים השומרים לא היו מניחים אותו להתרחק מהדוגיא וכמה טרחות טרחנו עד שנתרצו להוציא אל היבשה הוכשר הדבר לתמן הענין בתוספת מאמר דמתקרי הרומז אל שם אחר שנשתמע ככל אשר אנחנו עושים בשמו' האיש והאשה וכמו שכ' בסמנים הקודמים כמה פעמים.

ושוב נמצא בס' יא"ה ד"ן ע"ג הובא מכתב אחד למהר"ש הלוי ז"ל וכתוף דבריו כ' שהרבנים הגדולים מהר"ר יחיאל באשן ז"ל ומהר"ח אגוזי ז"ל ומהר"ש ז' וילייסיד ז"ל שסדרו גט בכפר קורו גי'שמי ונסתפקו במאמר דעל פיך וכו' יעש"ב כי מפני ש יוצא שלא נסתפקו בשם אחר ואעפ"כ נכתב דמתקרי מאחר דלעתות כאל מפי השמועה הזאת יצא הקול שהיה לו שם אחר וכמדובר.

השם מורינא חקרנו פי הוא לה שם העריסה ונכתב בא'לף כמשפט שמות הלעז וכן נמצא בשמות שבס"ס ג"פ סי' י"ו ונ"ח וכן נמצא רבים בקונט' שפינד הסופר וע' בס' יא"ה בשמות בדרף קכ"ז שהספים לקותבו בא'לף וע' למרן הג"פ ז"ל בד' נ"ט ע"א ובס' ע"ן והוא פללא דכנייל מוהר"י בנבנשת ז"ל הובאו דבריו בס' בני דוד פבר פתבתי לעיל סי' ל"ט דכמדומה לית דחש לה בהרבה שמות שנמצאים מהם לזכר פאשר הארכתי שם וינען אחר שנכתב הגט דכלפי דינדה ומסרו המגרש ליד אביה ולידה במעמד אביה כמשפט לא הניחו הגוים השומרים שיעמוד המגרש שם פי היום פנה לערוך ופחדו משם הדוגיא והוכרח הדבר להעשות שצוה לסופר לכתוב גט שני כלפי האב ולעדים לחתום ומינה שליח גמור ככל משפטיו למסור הגט בידי אבי ארוסתו וקבל עליו שלא לבטל הגט ואת השליחות פסוגיין דעלמא.

וילף לו אל הדוגיא מקום אשר אסירי המלך אסורים. ותיכף נכתב ונמסר בו פיום בידי אבי הארוסה ולא נמנענו לכתוב העומד היום בפפר וכו' מפנין שהי' שם בתוף הדוגיא קרוב ליבשה בתוף עיבור של הפפר הנז' (אמר המ"ל עי' לגאון עוינו הרב חק"ל אה"ע

סי' נ"א) ומפני הנקודה שעל שם הפפר נמסרו פעם אחת בע"מ בלי נקודה ועוד פעם שנית ובנקודה וכן נעשה בכל המסירות שני פעמים: מה) בג' בשבת בשני ימים לירח אדר בשנת התק"ל מסר שמואל המכונה קייאמאל בן משה (צ'רפתי) ג"ך ביד ארוסתו אסתר בת משה (בונסיניור) מידו לידה בש"ת נדע שאף שבס' דב"מ דף קפ"ו ס"ג פקפק בשם המגרש ששמו כשם חמיו יע"ש ומינה דה"ה נמי כששמות האבות שנים כנ"ד מ"מ לא חששו לזה להצריף לשלש פי אעיקרא דמלתא אין דמיונו עולה יפה להיא דבס' הלק"ט שרמזו שם וכמו שהשיג עליו בס' פה"א דס"ז ע"ד דהיכי תיסק אדעתא שושא בתו ובכה"ג דנ"ד שייאמרו שושא אחותו הא ודאי לא יעלה על לב לעולם.

ונמצא פיוצא בזה בשמות הגטין שנתנו לפני הרב פ"מ ז"ל ולפני ה' מ"מ ז"ל הן בשם המגרש כשם חמיו והן בשמות האבות שנים וע' להג"פ דקי"ט בענין שם בנימן במגרש ששמו כשם חמיו וכן נמצאו הרבה מאד בקונטרס שביד הסופר.

וגדולה מזו נמצא בשם אבי המגרש יעקב הפהן ושם אבי המתגרשת יעקב הפהן ולית מאן דחש לשלש. ולענין מה שכ' בס' הלק"ט אם שם המגרש ואביו כשם אחד מהעדים עי' בס' ג"מ דט"ז מה שמ"כ שהצריכו לשלש יע"ש ובשם אבי המגרש כשם אבי העד עי' פה"א ח"ג דל"ב סע"ב ודל"ד ע"ד ובח"ד דף י"ב ע"א בשם אבי המתגרשת (אמר המ"ל וע' להרב בית אהרן אה"ע מע' הש"ן אות כ"ט וע' פה"א ח"א דס"ז ע"ד ותיים שאל ח"א סי' ט"ל אות א' שפיתבו פן בפירוש וע' גנזי חיים ועיין הוראה דב"ד בשם דוד): בד' בשבת באחד עשר יום לירח אלול התקל"א מסר יצחק בן חיים דמתקרי חידאר ג"ך בש"ת ביד אשתו מזל טוב בת משה אבי המגרש הלזה היה ידוע וניכר לכל בכנוי חידאר שהו' פירוש חיים בל' תוגרמה פנודע ובנו המגרש הלזה היו קוראים אותו התורגמים חידאר אוג'לי ולפעמים גם היהודים בעלי מלאכתו היו קוראים אותו בשם יצחק ונלזה עמו חידאר פי בזה היה ניכר ונבדל מיצחק אחר ככל פנוי המשפחות ולכן בחרנו לכותבו פן כמובן ויען פי כעת לא נמצא פנוי זה בדברי האחרונים בעלי השמות ואף לא בקונטרס הסופר חקרנו ודרשנו מפי בקי בגופן שלהם ונכתב באותיות אלו ואף פי בפיהם המון הוא איד'אר בא'לף מ"מ עיקר כתיבתו וקריאתו הוא בחזית ועי' להרב פ"מ ז"ל ח"ב סי' ק"ל בשאל' ובתוף התשובה אלא שיש שם יו"ד נוספת כמובן.

שם האשה נכתב בשיטה אחת ובתיבה אחת נראית כשתיים כמשפט שמות פיוצא באלו פנודע וכמש"ל סי' מ"א וע' בס' פה"א ח"ג דל"ג ע"א: מז) בה' בשבת בי"ו לירח אדר ראשון בש' התקל"ב גירש אברהם בן שמואל (ייאני) את ארוסתו סול בת יוסף (פינטו) בג"ך על ידי שליח מצליח בן אברהם ומסרו לה השליח בו ביום בכפר קורו ג'ישמי.

בענין שם האשה כבר נודע ס' מהרשד"ם ז"ל ודעמי' לכותבו בש"ן ומה שערער עליו ה"ה מהרימ"ט ז"ל הו"ד ב' שמות וע' לה' ג"פ ז"ל דק"ך ע"ב שהסכים גם הוא דטפי עדיף לכותבו בס'מף יע"ש. וחסנין לרפני עירינו חלקם בחיים ה"ה הפ"מ ז"ל בגטיו שנסדרו לפניו ה"ה בס"ס הנז' סי' ל"ו שנקתב בס' גם הרב מ"מ בגיטין סי' פ"ח פתבו בס'מף ולמצאו כמותם בקונטרס שביד הסופר שהחזיקו לכותבו פן ואע"ג דבשמות פיוצא בזה הורגלו לכתוב בש"ן והעד על זה קושטנדינה וכמש"ל סי' ל"ב.

כָּבֵר כְּתַבְתִּי בְּסִי מ"ב בְּשֵׁם סוּלְאוֹרוֹ דְּכֵתֵר רַבִּינָן קַמְאֵי ו"ל אֶזְלִינָן וְעָלִינוּ לַעֲשׂוֹת פְּאֻשָׁר הִנְהִיגוּ. וְעַתָּה נִלְע"ד דְּלֹא הוּוּ תַרְתִּי דְּסִתְרִי בְּגִט אֶחָד דְּשִׂאֲנֵי שֵׁם זֶה דְּמַצִּינָן לְמִטְעֵי בְּיָה כַּמ"ש מֵהֵרִימ"ט ו"ל מַה שְּׂאִין כֹּן בְּשִׂאֵר הַשְּׂמוֹת אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְעֵינֵירוֹת דְּלִיכָא לְמִטְעֵי בְּהוּ פָּלֵל וְע"כ הִנְהִיגוּ לְכֹתְבָן בְּשִׂין כְּנַלְע"ד וְעַתָּה פְּבוֹאֵי פֶּה אֶזְמִיר רְאִיתִי בְּמִזְכְּרַת הַגִּיטִין לַה"ה פְּמֶהָר"י הַפֶּהֶן זֹלַה"ה שְׂכַתְבוּ בְּשִׂין וְכֹן רְאִיתִי בְּזִכְרוֹנֵי הַסּוֹפֵר הַח"ח אֲבִירוֹ נ"ע שְׂנִכְתַּב בְּשִׂין וְע' בְּס' יֵא"ה בְּאוֹת הַשִּׂין (אֶמֶר הַמ"ל וְע' בְּס' שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ בַּד' ג"ל בְּגִט הַנְּשַׁלַּח מִנְּא"א יַע"א לַעֲי"ת אֶזְמִיר יַע"א ע"י הַרְבַּ הַמַּסָּד פְּמֶהָר"ש חָזָן ו"ל שְׂפִינְדֵר לְכֹתְבוּ בְּס'מֶה מֶה בְּאוֹמְרוֹ שְׂאֻפְשָׁר שְׁגַם בְּמ"ק (הִיא אֶזְמִיר) הַמְּנַהֵג לְכֹתְבוּ בְּס'מֶה וְהִיתָה הָעֲלָמָה מְמַנּוּ מַעֲשֶׂה רַב מְרַבֵּי עַה"ק יְרוּשָׁלַם ת"ו בְּגִט שְׂנִשְׁלַחַעֲל יָדָם לַעֲי"ת אֶזְמִיר יַע"א הַמּוֹבָא בְּס' מְזַבַּח אֲדָמָה בַּד' מ"ה ע"ד שְׂכַתְבוּ בְּשִׂין כִּי כֹן הוּוּ מְנַהֵג אֶזְמִיר אַף שְׁבַע"ק יְרוּשָׁלַם תו"ב פּוֹתְבִין בְּס'מֶה ע"ש): מַח) בַּה' בְּשַׁבַּת בְּתַשְׁעָה יָמִים לִירַח מְרַחֲשָׁן מִש' הַתְּקַל"ג מְסֵר דוֹד הַלּוֹי כֹּן יִשְׂרָאֵל הַלּוֹי הַמְּכַוְּנָה קִיּוּפִילֵי בְּיַד אֲשֶׁתוֹ שְׁנֵי גִיטֵי כְּרִיתוֹת הָרֵאשׁוֹן בְּנוֹסַח דְּמַתְּקֵרִית אוֹרוֹ בַּת אֲבָרְהָם (נִיגְרִי) וְהַשְּׁנֵי בְּנוֹסַח דְּמַתְּקֵרִית אֶסְתֵּר בַּת אֲבָרְהָם.

וְטַעַם הַדְּבָר כִּי הָאִשָּׁה הַלּוֹי נִקְרָאָה בְּשֵׁם הָעֵרִיסָה אוֹרוֹ וְנִשְׂאָת לְאִישׁ אַחֵר בְּבִאלֵאֻט בְּשֵׁם אוֹרוֹ וְנִתְגַּרְשָׁה מִמֶּנּוּ בַּג' בְּשַׁבַּת בִּי"ט לִירַח סִינּוֹן בְּש' הַתְּכַכ"ו בְּשֵׁם אוֹרוֹ. וְאַחֲרֵי כֹן בָּאָה פֶּה כְּפָרִינוּ וְנִכְנָסָה לְשִׁרְתַּת בְּבֵית בַּעַה"ב א'.

וְיַעַן הָיָה שֵׁם בְּבֵית אִשָּׁה אַחֲרַת שְׂשֻׁמָּה אוֹרוֹ הַסְּבוּ אֶת שְׂמָה אֶסְתֵּר. וְיֵהִי מֵאִז כ"ע דְּפָה כְּפָרִינוּ קָרוּ לָהּ אֶסְתֵּר וְלִיכָא מֵאֵן דְּקָרִי לָהּ בְּשֵׁם אוֹרוֹ וְכָבֵר כְּתַבְתִּי כַּמָּה פְּעַמִּים בְּסִימְנִים הַקּוֹדְמִים בְּנִדּוּנִים כִּינְצָא בְּזָה דְּעַבְדִּינוּ עֹבְדָא בַּכַּה"ג בְּשִׁנֵּי גִיטִין בְּתוֹסַפְתַּת תִּיבַת דְּמַתְּקֵרִית לַהוֹרוֹת עַל הַשֵּׁם הָאֶחָד כְּנֹדַע.

וְאוּלָם רְאִינוּ לְהַקְדִּים הַגִּט בְּשֵׁם אוֹרוֹ לְהִיּוֹתוֹ שֵׁם הָעֵרִיסָה וְגַם שְׂכַתְבוּ נִתְגַּרְשָׁה פְּעַם אַחֲרַת בְּשֵׁם הַזֶּה כְּמִזְכְּרֵי. וְגַם שְׂכַתְבוּ עִתְּוֹתָה עִם הַבַּעַל הַזֶּה הַשְּׁנֵי נִכְתַּב אוֹרוֹ וְעוֹד אַחֲרַת שְׂאֵף לְאַחֵר שְׂנִקְרָאת אֶסְתֵּר לֹא נִמְנָעוּ קְרוּבֵי וְכָל יוֹדְעָה מְלַפְנֵים לְקַרְא אוֹתָהּ בְּשֵׁם אוֹרוֹ וְעַל כָּל אֵלִין דְּהוּוּ הַקּוֹדֵם שֵׁם אוֹרוֹ כְּמִזְכְּרֵי.

בְּכַנּוּי קִיּוּפִילֵי צְרִיף לְאוֹדוּעֵי כִּי עֵיקָר הַכַּנּוּי הַזֶּה הִי הַמְּגַרְשׁ שְׂהַעִידוּ שְׂהִיָּה לוֹ נְזָם בְּאֶזְנוֹ וְעַל כֶּף הָיוּ מְכַנְּיִם אוֹתוֹ קִיּוּפִילֵי דְּהִינּוּ נוֹשֵׂא הַנְּזָם כְּנֹדַע. וְאוּלָם אֲשַׁתְּרַבּוּבֵי הוּוּ דְּאֲשַׁתְּרַבּ בְּפִי הַהֶמוֹן לְכַנּוּת כֹּן גַּם לְכַנּוּי אַחֲרֵי אֵלָא שְׂבַמְקוֹם אֲשֶׁר יֵאָמֵר לָהֶם קִיּוּפִילֵי אוּגְלֵי לְפַעְמִים הָיוּ מְכַנְּיִם אוֹתָם בְּכַנּוּי קִיּוּפִילֵי לְבַד וּבַעֲבוּר זֶה נִכְתַּב הַמְּכַוְּנָה קִיּוּפִילֵי אַחֵר שֵׁם הָאֵב שְׂהוּוּ הָעֵיקָר וְיִוְכַל לְהַתְּפֵר' דְּקֵאֵי נְמִי לְכֹן.

וְע' לְמוֹר"ם ו"ל ס' קכ"ט ס"ט וְלַהֲג"פ ו"ל ס"ק מ"ז וְלִיכָא לְאַקְשׁוּנֵי דְּהִכָּא עַבְדִּינוּ עֹבְדָא בְּהִיפּוֹף בְּכַנּוּי הַלּוֹי דְּכַתְּבִינוּ לִיָּה תַרְי זִמְנֵי כִּי שְׁנִינָן דָּא מִן דָּא נְרַב הַמְּרַחֵק. אֲנִפֹן כְּתִיבַת הַכַּנּוּי הַלּוֹי נִמְצָא בְּשְׂמוֹת שְׁבַס"ס מ"מ ס' קמ"ה: מַט) בּו' בְּשַׁבַּת בַּעֲשָׂרָה יָמִים לִירַח מְרַחֲשָׁן בְּש' הַתְּקַל"ג מְסֵר יוֹחָנָן כֹּן אֲבָרְהָם (וִינְטוּרָא) ג"ד בְּיַד אֲשֶׁתוֹ פּוֹשְׁטִירָה בַּת יִצְחָק (פְּאַרְסִי) מִיָּדוֹ לִיָּדָה בְּש"ת וְאַף דְּאִמּוֹר רַבִּינָן שְׂיִישׁ לִיָּדָה שְׂלֵא לְסַדֵּר גִּט בַּע"ש הַנּוֹכַרְח הַדְּבָר לְהַעֲשׂוֹת כֹּן כִּי הַבַּעַל הָיָה נִחְפָּז לְלַכֵּת וּבְקוֹנְשֵי גְדוֹל הוֹצִיאָוּהוּ מִתּוֹךְ הַסְּפִינָה וְאַף אִם יוֹם אוֹ יוֹמִים יַעֲבוּר תִּשְׂאֵר הָאִשָּׁה בַּעֲגוֹן רַב.

ומאן דקרי ותני טעם הדבר למניעתו בע"ש עיניו יחזו דכל כמה דאיכא ביה טעמא להקרות סדורו בע"ש שפיר דמי להעשות פו. וע' ב"ד סי' פ"ז שהי' בע"ש.

שם האשה ע' בס' שמות שכתבו בא'לף ומשם קונט' החרי"ק פתבו בה"א יע"ש ועיין הלק"ט וע' להג"פ ו"ל בדק"ך ע"ב שיטה נ"ד דמילתא אגב אורחיה לענן הש"ן פתבו בה"א לבסוף יע"ש. ונראה דידעי לה רבנן דנגזר מלשון יוני הוא.

וע' בס' יא"ה בקונט' השמות ותמהני שלא הזכיר דברי הרב ס' שמות ו"ל. ומה שכתוב שם בס' נרא' דתלי בפלוגתא עתיקא בש"ן ו' פ' וצא באלו נאנן פתבינו קושטנדינה וכן קל דדמי לה בשמות.

ומפני היות השעה דחוקה כמזון לא נכתב גט שני בעבור נקודת הפ'ה אמןם נמסר שתי פעמים וכהוראת מהר"א ו' חסון ו"ל וקסוגיין דעלמא אשר פתבתי בס' הקודמים: (ו' בד' בשבת באחד עשר יום לירח סיון בש' התקל"ג מסר וינטורה פן מאיר (אשפנזי) ג"ך בש"ת ביד שלוחו נסים המכונ' בכור פן יצחק (פאלינשייא) להוליכו לארוסתו רבקה בת משה (רומאנו) שם המגרש הנז' נמצא בס' שמות בשמות הנשים באות הב'ית והי"ו וע"ש שהספיק לכותבו בו'ו בתחילת השם וע' בשמות שבס' יא"ה באנשים ובנשים.

ולענן משפט כתוב בסוף השם אם בא'לף או בה"א הלא תראה שבס' שמות הביא משם מהרימ"ט ו"ל בה"א. ואולם הוא ו"ל הספיק לכותבו בא'לף וכ"כ ה' ע"ן ו"ל וכן נמצא בקונט' שביד הסופר שכתב וינטורה אמןם זאת מצאנו בקונט' הנז' שתי פעמים שכתב בה"א ויהיב טעמא כי כן היה חותם המגרש בה"א ובגדון הנה פאן נמצא וכהן היה שראינו חתימתו שהוא חותם בה"א ועל פן נכתב בה"א.

ודע שאף ששם זה באנשים מהנראה שהוא לעז שעיקר שמו גד וכן נמצא בקונט' שביד הסופר גד דמתקרי וינטורה. מ"מ בענין הלזה חקרנו על עיקר שם זה והגיד לפנינו אביו שמעולם לא נקרא בשם גד ובעת המילה נקרא וינטורה על שם זקנו אבי אביו שהיה נקרא פו.

וגם העיד לפנינו על אביו שמעולם לא נקרא בשם גד כ"א בשם וינטורה וכן היה חותם וכן נמצא בקונט' הנז' שתי פעמים שכתב בשם וינטורה לבד: נא) בג' בשבת בט"ו יום לירח אייר בש' התקל"ד מסר הש"מ בנימין פן נפתלי (מזרחי גורג'י) ג"ך בלתי שום תנאי ביד ארוסתו שרה בת משה מידו לידה.

בכתיבת שם המגרש הנז' ידעי רבנן דבר המחלוקת פי רבו שה' תה"ד סי' רל"ג כ' שיש לכותבו חסר יו"ד בתרא וכ"פ מרן ו"ל בס' קכ"ט ס' ל' וכ"כ בס' הגט למוהר"י מינץ וכ"כ הלבוש ומהרשד"ם סי' ק"ה והמבי"ט ח"ב דקכ"ח וכ"כ בשמות השננים שבמוהריק"ש ו"ל וכ"כ הכנה"ג בס' הגט בשער השמות וע' להרב יד אהרן נר"ו בשמות האנשים שכתב שפן נהגו באזמירמהרש"ל ו"ל ומהר"י ו' נעים ו"ל וכן ראיתי בגטי ה"ה מהר"י הפהן ו"ל בס' ט"ו וא"ך.

ואולם רבים לוחמים וס"ל שיש לכותבו מלא ה"ה מהרש"ל ו"ל הוכאו דבריו בס' שמות וקצת הם בים של שלמה למס' גיטין שנז"מ. וכן כ' מארי דאתרין ה"ה מהרימ"ט ו"ל הוב"ד שם בס' שמות.

וכן כ' מְהַרִּי"ל ו"ל בסי' ק"ז בְּשֵׁם מַהֲרַח ו"ל וכו' ה' כְּנַה"ג בסי' קכ"ט הגב"י אֹת קפ"ח
שְׁהוּא בְּעַל א"ז יע"ש וכן כ' מְהַרִּי וַיִּלְל ו"ל מְשֻׁמוּ ס' ק"ץ וכן הִבִּיא ה' ס' שְׁמוֹת מְשֻׁם
מַהֲרִי"ב וּמְהַרִּי מְרַגְלִית וּמְהַרִּי שְׁחִיֹּת ו"ל.

וְהָרַב ס' שְׁמוֹת ו"ל אַחַר שְׁהַעֲמִיק הִרְחִיב בְּעֵינָיו הַסְּפִים דְּטָפִי עֲדִיף לְקוֹתְבוֹ מְלֵא וְע'
בַּהֲלֵק"ט דס"ד וכן הַסְּפִים בַּס' נִחְלַת שְׁבַעַה דְקַל"ה ע"ג וכן כ' ה' בֵּית שְׁמוּאֵל ו"ל ס' ס'
קכ"ט ס"ק מ"ו מְשֻׁם הַד"מ וְע' לֹו שְׁם בְּשְׁמוֹת וְע' בַּס' דְּבַר מְשֻׁה ס' ע"א אֹת יוֹד וְה'
ג"פ בסי' קכ"ט דקי"ט.

וּבַס' עֲזַרְתָּ נְשִׁים ו"ל אֶף שְׁהַסְּפִים לְדַעַת הַסּוֹבְרִים לְכַתּוֹב חֶסֶר כ' דְּאֲזַלְיָנוּ בְּתַר חֲתִימָתוֹ
יע"ש וכו' עוֹד שְׁם בַּס' ע"ן פִּי בְּכָל מְקוֹם כּוֹתְבִין פְּפִי מְנַהֵג הַמְּקוֹם יע"ש. וּמַעֲתָה נִחְזִי
אֲנִי מְנַהֵגָא דְאַתְרִין אִיף עֲשׂוֹ גְדוּלֵי הַדּוֹר שְׁלַפְנִינוּ.

וְחֲזִינוּ בְּגִיטִין שְׁנִימָנוּ לְפָנֵי ה' פ"מ ו"ל בסי' י"ט וסי' מ"ז כ' ב' גִּיטִין הֶרְאִשׁוּן מְלֵא וְהַשְּׁנִי
חֶסֶר וְכֵן כ' בַּס' הַלֵּק"ט דנ"ז ע"ג שְׁעֲשׂוּ בַּאֲנַדְרוֹנוֹפּוּלִי. וְאוּלָם ה' מ"מ ו"ל בְּשְׁמוֹתָיו ס'
ל"ז וְע"ב וְע"ו וּקמ"ד וּקמ"ח כ' גַּט אֶחָד מְלֵא בְּלֶבֶד וְאֶף שְׁבַסִּי ל"ז בְּדַפּוּס כְּתוּב חֶסֶר
הָיוּ יוֹדַע פִּי טְעוֹת הַדַּפּוּס הוּא פִּי בְּדַקְתִּי בְּקוֹ שְׁבִיד הַסּוֹפֵר שְׁמִמְנוּ הַנּוֹעֲתָקוּ וְהָרִי הוּא שְׁם
מְלֵא.

שׁוֹב רְאִיתִי שְׁפֵן כ' ה' דְּבַרִּי אֶמֶת ו"ל בסי' ג'. גַּם בְּקוֹנֵי הַנּוֹז נִמְצָא לְרַבְנֵי הַדּוֹר ו"ל פִּי
לֹא הִשְׁוּוּ מִדּוֹתֵיהֶם יֵשׁ מִי שְׁכַתְּבָ גַּט אֶחָד מְלֵא בְּלֶבֶד וַיֵּשׁ מִי שֶׁכ' ב' גִּיטִין א' מְלֵא וְאֶחָד
חֶסֶר וּבְגִיטִין שְׁנִימָנוּ לְפָנֵי הָרַב הַמְּנֹפֵלָא מוֹהַר"י רוֹזַאנִישׁ ו"ל נִכְתָּב מְלֵא וּבְגַט אֶחָד וְכֵן
בְּגִיטִין שְׁנִימָנוּ לְפָנֵי מַהֲרַח"א וְ' שְׁנַגִּי ו"ל וּבְגִטִי מְהַרִּי בְּכַר דָּוִד ו"ל נִמְצָאוּ פְּנֵלָם בַּב'
גִּיטִין אֶחָד מְלֵא וְאֶחָד חֶסֶר וְאֶף שְׁבַתְּשׁוּכְתוֹ בַּס' דְּבַרִּי אֶמֶת ס' ג' נִרְאָה שְׁהַסְּפִים לְקוֹתְבוֹ
מְלֵא.

מ"מ לְמַעֲשֵׂה נִרְאָה שְׁהַחֲמִיר לְהַצְרִיף גַּט ב'. וְאוּלָם שְׁם נִמְצָא בְּגַט ש"מ דְּהוּא תַּקִּיף לִיה
עֲלָמָא שֶׁכ' גַּט א' מְלֵא וְתוֹ לֹא וְעוֹד נִמְצָא שְׁם שְׁאֲחַר שְׁכַתְּבוּ ב' גִּיטִין מְלֵא וְחֶסֶר הַנּוֹצְרֵף
עוֹד גַּט שְׁלִישִׁי מְחַמַּת סֶפֶק בְּשֵׁם הָאִשָּׁה וְנִכְתָּב בּוֹ מְלֵא בְּאִנְפֵי דְטָפִי עֲדִיף כְּמוֹכֵן וְעַל כֵּל
אֵלִין דְּהוּוּ בַּנ"ד שְׁהִיָּה שֶׁכ"מ וְתַקִּיף לִיה עֲלָמָא פְּטֵרְנוּהָ בְּגַט א' בְּשֵׁם בְּנִימִין מְלֵא וְה'
יִצְיָלְנוּ מְשֻׁגִיאֹת: נב) בַּה' בְּשַׁבַּת בְּשַׁבְעָה יָמִים לִירַח תַּמּוּז בְּשַׁנַּת הַתַּק"ל וְאֶרְבַּע מְסֵר
בְּרוּף בֵּן דְּמַתְקָרִי אֵלִיָּה (קַאסְטוֹרִיָּאנוּ) ג"ך בַּש"ת בְּיַד אֲשֶׁתוֹ פְּאוּוָא בַּת יַעֲקֹב (שְׁאוּל)
בְּשִׁנֵּי גִיטִין הָא' פְּסֻדָּר הַנּוֹז"ל וְהַשְּׁנִיבְנוּסַח בְּרוּף בֵּן חַיִּים דְּמַתְקָרִי אֵלִיָּהוּ.

וְהִנֵּה עַל רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן בְּשֵׁם אָבִי הַמְּגַרְשׁ לֹא חָל הַסֶּפֶק כָּלֵל בְּשֵׁם אֵלִיָּהוּ אֶף דְּכָבֵר נוֹדַע
מֵה שְׁיֵשׁ בְּזָה מִן הָאֲרִיכוֹת בְּסַפְרֵן שֶׁל צְדִיקִים וְאֶחָרוֹן אֶחָרוֹן ה' ס' שְׁמוֹת ו"ל וְכוּלְהוּ
רַבְּנֵי דְבַתְרִיָּה ו"ל וְחֲזִינוּ לְמַהֲרַח"א אֶלְפָּאנְדָּאִרִי ו"ל בְּשְׁמוֹתָיו שְׁעַל הָרוּב כ' שְׁנֵי גִטִין אֶחָד
בְּשֵׁם אֵלִיָּה וְאֶחָד בְּשֵׁם אֵלִיָּהוּ וְע' לֹו בסי' קכ"ו שֶׁכ' דְּאַתְקָרִי אֵלִיָּה.

וּבְקוֹן הַסּוֹפֵר נִמְצָא בְּרוּבֵן בְּנוֹסַח דְּמַתְקָרִי אֵלִיָּה וּמְסַתְמָא נִרְאָה דְּמַחְמַת הָךְ סְפִיקָא אֶתָּא
לְמַכְתָּב הָכִי לְרַמּוֹז אֵל שְׁם אֵלִיָּהוּ כְּמוֹכֵן מ"מ כְּבָר נוֹדַע דְּהִיכָא דְנִתְבָּרַר שְׁאִין לֹו פִּי אִם
אֶחָד מֵאלוֹ לִית לָן לְסַפּוּקֵי בְּמִיָּדֵי וְכִמוֹ שֶׁכ' מוֹר"ם ס' קכ"ו סכ"ב וְע' לְהַג"פ שְׁם.

ואתה תחזו למהר"א אלפאנדארי ו"ל שם בשמותיו סי' קי"ב שכ' גט א' בשם אליה ונתן טעם פי נתברר שהיה שמו אליה וע' שם סי' קל"ג וקל"ט וקמ"ט. גם בשמות ה' פ"מ ו"ל שבס"ס ג"פ בסי' ד' וה' נכתב בשם אליה לבד וע' לעיל סי' כ"ז וע"ח ומ"א ומ"ז.

והכא בנדון זה בדקינו בגברי ושמינו דכ"ע לא ידעי ליה כ"א בשם אליה וכן ראינו בחתימת ידו וגם בעלית ס"ת הועד לפנינו פי היה עולה בשם אליה וכן כ' בכתובת המגרש הלזה ובכתובת אחרת הנשואה באופן שלא בא לכלל ספק כלל בשם אליה: ואולם הוכפלו הגיטין מחמת שראינו בחתימת ידו חיים אליה וכן נכתב שמו בשטר אחד מעסק שהיה לו עם אחרים וכן נכתב בכתובת בתו אמנם נראה דשם זה מחמת חולי הי' פי כ"ע לא ידעוהו בשם חיים כלל וגם בעלית ס"ת לא היה עולה כ"א בשם אליה לחודיה.

ומ"מ הןכשר הדבר בב' גיטין כנז"ל הראשון כנז"ל פי הוא העיקר בשגם נשתמע מקריאה ומדיעה וסגי לזה בתוספת מלת דמתקרי לרמז אל שם חיים המשוךע ובעבור חתימת ידו ודברים שכתב הוצרכנו לגט שני בנוסח הנז"ל בקדימת שם חיים פי הוא שנוי מחמת חולי בנודע וע' בס' דב"מ ח"ג סי' י"ב ובשאר מקומות אשר הם פתובים לעיל בשמות שנסתקעו הדומי לזה: בענין שם האשה לא נמצא פמוהו בספרי קמאי ו"ל אמנם ה' דב"מ בח"א סי' ע"ב סקל"ה כ' משם מהר"א מוטל ו"ל לכותבו בשני וי' ו'א'לף אחר הפ"א ולבסוף.

והעיד שפן כ' ה' מר אביו ו"ל אף שבס' בארות המים דף רי"א סותר עדותו והוא עד שכתבו בוי' אחת ע"ש ואולם בשמות לה' מ"מ ו"ל בסי' נ"א נכתב בשני וי' ו'א'לף וכתב מהר"א מוטל ומתקרי ו"ל בעדות בנו ו"ל.

וה' יא"ה ו"ל בקו' השמות כ' פן משם ה' מהר"י ו' נעים ובהספמת מהר"י בנבונשת ו"ל יע"ש. וכ' פן משם מהר"ש ויטאל ו"ל בשם פאנוא יע"ש וכן הובא שם זה בקונט' הלק"ט יע"ש וע' להכנה גז"ל בי"ד סי' פ"ב בהגב"י אות ל"א לענין העוף הנקרא פאון יע"ש וכן ראיתי בקונט' הסופר מרבנו קמאי בעירנו זאת שכתבו בשנת התס"ג והת"ק פאוה.

ועל כל אליו דהו וחספיו בזה נכתב פן. ואף שכתובה היה פתוב פאב'ה לא חששו לזה פי טעותא דספרא הוא וידעו ביה אשר לא ידע ולא שכתבו סברות פולהו רבנותא ומעשה רב ממארי דאתרין מפני טעותו של סופר בדבר שאינו נזכר במבטא הלשון לאזן שומעת ואין בו שינוי בקריאה כלל כמובן וה' יצילנו משגיאות: נג) בג' בשבת בכ"ה יום לירח אב בש' התקל"ד מסר מנחם הפהן פן חסדאי הפהן (מאיננימיט) ג"ך בינד ארוסתו דמתקרי' הנולה בת יהודה הפהן האשה הלזו נתגרשה מאיש אחר ועל לא הודע נסתבלה עם הפהן הלזה ובהודע הדבר כתב לה ס' פרישות ונתן ביזה בענין שם האשה הלזו טעם פתיבת דמתקריא פבר ידוע פי הוא זה סברת רבני עירנו ו"ל שהחזירו גט אחד שפא ממצרים בשם הנולה לבד ועכבו מלתתו בינד האשה פי חששו פי שם זה נגזר מחנה והנהיגו לכתוב דמתקרית הנולה פאשר הדבר מבואר בס' מטה יוסף ח"א א"ה סי' א' ורמזתיו לעיל סי' י"ו: אף את זה רחש לפי לבאר פי מאחר שאנו מצריכים לכתוב דמתקרי מחשש פי נגזר הוא משם חנה פמדובר אם פן יחויב בהכרח שכתוב בה"א

לבסוף כמו אם היה נכתב חנוּלה שבוּדאי הוא בְּה'א בְּשׁוֹרֵשׁ הַשֵּׁם אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ חוֹצֵב דְּוִמְיָא
דְּשָׂרָה שְׁרׁוּלָה רְבָקָה רְבָקוּלָה וְדוּמְיָהוֹן וְע' לה' ג"פ דקכ"ד ובס' ע"ן בְּשֵׁם אֶסְתֵּר יע"ש.

וכן נמצא בקוּנְט' שְׁבִיד הסוּפֵר סי' רל"ה ורע"ה וע' בְּשִׁמּוֹת שִׁבְס"ס מ"מ בסי' ק"י
שְׁנַכְתָּב הַנּוּלָא בְּאֵלֶיךָ וְסִימָא שֵׁם ז"ל וְשֵׁם הַנּוּלָא כָּךְ בָּא פְּתוּב שֵׁם עכ"ל כְּלוּמַר כִּי לֹא
הָיָה כֵּן מִשְׁפֵּט כְּתִיבְתוּ שְׁהָיָה צְרִיךְ לִיְפָתֵב בְּה'א.

ואולם כִּינּוּן שְׁבָא פְּתוּב כֵּן לֹא נִמְנָעוּ מִלְתַּתּוּ כִּי אֵין דְּבַר זֶה פּוֹסֵל כְּנֻדְעָה וְהָיָה יוֹדֵעַ כִּי זֶה
הוּא הַגֵּט שְׁנֹאֲמָרוּ בּוּ דְבָרֵי הָרַב מִטָּה יוֹסֵף ז"ל וְנִשְׁמַט מִהַדְּפוּס תִּיבַת דְּמַתְּקָרְיָא וְלִדְיָדִי
חֲזִי לִי הַקּוּנְט' אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ הִנְעִתְקוּ הַשִּׁמּוֹת אֵלּוּ וְכָתוּב בּוּ דְּמַתְּקָרְיָא.

ובְּשֵׁם הַמְּגָרֵשׁ נִכְתָּב בּוּ שְׁהוּא מִמְּשַׁפְּחַת יַעֲבִיץ פְּכָתוּב בִּס' מִטָּה יוֹסֵף. וְאֵיךְ שְׁיִהְיֶה נִרְאָה
דְּנִכּוֹן הַדְּבָר לְכָתֵב בְּה'א לְבִסּוּף אֲמָנָם חֲזִינָא בְּקוּנְט' שְׁבִיד הַסּוּפֵר סי' ס"ח שְׁכָתְבוּ שְׁנֵי
גִיטִין וְהָיָה גִט קִטְנָה וְכָתְבוּ חַד כְּלָפֵי דִיָּדָה וְחַד כְּלָפֵי הָאֵב בְּאֵלֶיךָ לְבִסּוּף וְעוֹד גִּט ג' כְּלָפֵי
הָאֵב בְּה'א לְבִסּוּף וּמַחֲמַת סָפֵק בְּשֵׁם הַמְּגָרֵשׁ הַנּוּכְרָחוּ לְכָתוּב עוֹד שְׁנֵי גִיטִין כְּלָפֵי דִיָּדָה
וְכָלִפֵי הָאֵב וְכָתְבוּ בְּהֵם הַנּוּלָה בְּה'א בְּאֵןכֵּן דְּבַחֲמִשָּׁה גִיטִין אֲשֶׁר הָיוּ שֵׁם נִכְתָּב בְּשִׁנְיָהֶם
בְּאֵלֶיךָ וּבְשִׁשְׁלֹתֵיבְה'א.

וְאֵינִי נְבוּךְ בְּזֶה הַרְבֵּה מֶה רָאוּ עַל כָּכָה לְהַצְרִיךְ כְּפוּלִים בְּזֶה וְכָלֵל גְּדוּל בְּיָדֵינוּ דְּבַכָּל מְקוֹם
שְׁיִסְתַּפֵּק בְּזֶה כְּתִיבַת הַה'א עֲדִיךָ טְפִי וְכֹאֲשֶׁר הַסְּכִים ה' ג"פ שֵׁם ס"ק קל"ח וְאִם עָשׂוּ כֵּן
מִמָּה שְׁנִמְצָא בִּס' שְׁמוֹת הַגִּיטִין בְּשֵׁם חֲנוּלָא לְמַהֲרִימ"ט ז"ל עמ"ש ה' ג"פ ז"ל שֵׁם בִּס"ק
קל"ו שְׁעפ"י דְּבָרֵינוּ ז"ל בְּדַעַת מַהֲרִימ"ט ז"ל דְּלַעוּלָם הוֹלְכִים אַחַר עֵינְקָר מְדוּת הַשֵּׁם
הַנּוּכּוֹן הוּא לְכָתוּב לְכַתְחִיל' בַּה' א כְּמַבְרָאָר.

וְאִם מִמָּה שְׁנִמְצָא בִּס' שְׁמוֹת שֵׁם הַנָּא יע"ש הָרִי הָרַב ע"ן כ' עֲלִיו שְׁבִקוּנְט'ס מַהֲרִיק"ש
ז"ל כ' גַּם כֵּן בְּה'א וְיֵשׁ לְהַסְתַּפֵּק בּוּ אִם מִלְשׁוֹן עֲרָבִי הוּא וְצ"ל בְּה'א וְהַסְּכִים דְּרָאוּי
לְכָתְבוּ בְּה'א יע"ש וְעוֹד שְׁהָרִי ה' מִטָּה יוֹסֵף כְּתָב שְׁאֲפִשֶׁר שְׁשֵׁם הַנּוּלָה נִגְזַר מִשֵּׁם הַנָּה
שְׁפַתְרוּנוּ בְּלִשׁוֹן עֲרָבִי שְׁמַחָה יע"ש וְאִם כֵּן מִן הָרָאוּי לְכָתְבוּ בְּה'א כְּמוֹכֵן (אָמַר הַמ"ל
כְּתַר דְּלַחֲיִכְנָא עֲפָרוֹת רַגְלִיו אֲמִינָא כִּי הָיָה לוֹ לְהַבִּיא מ"ש הָרַב מִטָּה יוֹסֵף ז"ל שֵׁם סְמוּדָה
וְנִרְאָה כִּי אַף שְׁהוּא לִשׁוֹן עֲרָבִי נִרְאָה לְכָתְבוּ בְּאֵלֶיךָ לְבִסּוּף לְפִי שְׁיֵשׁ לְכָתְבוּ ע"ד
הַסְּפָרָדִים לְלוּעֲזִים בְּלַעַז שְׁלָהֶם שְׁפּוֹתְבִים אֵלֶיךָ בְּסוּף ע"ש וע' יָאִיר נְתִיב סי' כ"ג אוֹת
ל"ב וּמְוַכְרָחִים אֲנוּ לוֹמַר כִּי דְבָרֵי הָרַב מִטָּה יוֹסֵף ז"ל לֹא נִרְאוּ בְּעֵינָיו לְהִיּוֹת כִּי עֵינְקָר
רָאִיתוּ הוּא מִדְּבָרֵי ה' ס' שְׁמוֹת וְהוּא ז"ל בִּסּוּף דְּהַעֲלָה דִּישׁ לְכָתוּב דְּוִקָא כְּפִי מְדוּת
הַלְשׁוֹן אֲשֶׁר חוֹצֵב מִמֶּנּוּ הַשֵּׁם וע' כְּרָם שְׁלֵמָה סי' ג'וֹן) אֲמָר מַעֲתָה לֹא יִדְעָתִי מְדוּעַ
הַנּוּצְרָכוּ לְכַפּוֹל הַגֵּט מַחֲמַת זֶה וְהִיּוֹתֵר קָשָׁה לְהַקְדִּים הַנּוּכְתָבִים בְּאֵלֶיךָ לְנִכְתָּבִים בְּה'א.

וְאִמַּת הַדְּבָר כִּי לְעֵיל בִּסִי' י"ו כְּתָבְתִּיו בְּאֵלֶיךָ בְּגִט שְׁנִימָן בְּח'אֵס קִיו' אִי בִש' הַתְּקִי"א
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם נִכְתָּב כֵּן בְּגִט אוֹ אֲנִכִי שְׁגִיתִי בְּכְתִיבְתוּ כִּי זֶה הָיָה מַעֲשֵׂה בַתְּחִילַת בִּיאָתִי
אֵל הַמְּקוֹם הַזֶּה וְלֹא אֲדַעֲתָאִי וּמ"מ הַנּוּכּוֹן לְכָתוּב גִּט א' בְּה'א לְבִסּוּף וּמָה גַּם כִּי כֵּן
נִתְגַּרְשָׁה אִשָּׁה זֹו בְּאֵןכֵּן זֶה.

וְהִי"מ מַעו"ע: (ד) בְּב' בְּשַׁבָּת בִּי"ו יוֹם לִירַח טַבַּת בְּשַׁנַּת הַתְּקַל"ה מְסַר סְעֵדֵי הַמְּכַוְנָה
כּוּנְרִטִי כֵּן מֵאִיר ג"ךְ בִּיד אֲשֶׁתּוּ בְּנוֹסַח זֶה אֲנָתְי אֲנָתִי דְּמַתְּקָרִית נְהַמָּה בַת זְרַחְיָה

המְכַנֵּה בְּכוֹר (צאלאח) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי עַל רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן בְּשֵׁם הָאִישׁ הִנֵּה שֵׁם סְעָדִי נִמְצָא בְּקוֹנָט' הַשְּׁמוֹת לֵה' יֵא"ה ז"ל וְכֵן נִמְצָא בְּס' הַלֵּק"ט דָּף נ"ה וְעֵינֵן לְעִיל סִי' כ"ט וּמְבַטְּאוּ הַס' וְהַעִין בְּפִתְחַ וְהַדְּלִית בְּחִיר' יֵק וְנִלְע"ד שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַק' וְנִגְגַר מֵעֵנֵן וְסְעָדוֹ לְבָכֶם שֶׁפִּירוּשׁוֹ סְמָךְ וְכַמ"ש הַרְד"ק בְּשִׁנְרֵשׁ סְעָד וְיִהְיֶה פִּירוּשׁוֹ בְּתוֹסְפַת הַי"ד לְכַנּוּי הַיְחִיד הַמְדַבֵּר בְּעָדוֹ סְעָד שְׁלִי עַל מִשְׁקַל כְּבוֹדִי עֲזָרִי מְגִינִי מִשְׁגָּבִי מְנַסִּי מוֹשִׁיעִי וְרַבִּים כְּמוֹהוּ וְיִתְכַן עוֹד פְּתָרוֹנוֹ מִלְשׁוֹן עֲרָבִי וּפִירוּשׁוֹ עוֹשֵׁר שְׁלִי כְּמוֹ עוֹשֵׁרִי בְּלֵה"ק עַל מִשְׁקַל כְּבוֹד עֲשֵׂרוּ לְנִסְתֵּר יִהְיֶה לְמַדְבֵּר בְּעָדוֹ עוֹשֵׁרִי כִּי הָעוֹשֵׁרֵבֵל' עֲרָבִי הוּא סְעָד וְתוֹסְפַת הַי"וד לְכַנּוּי וְע' לֵה' ע"ן דְּכ"ח בְּשֵׁם אִם סְעָד וְאָף שֶׁמְבַטְּאוּ מְלֵה זֶה בְּעֲרָבִי אֵין הָעֵין נִרְגָּשֶׁת בְּתַנּוּעַת הַפִּתְחַ וְכַמְעַט נִרְאֶה מְבַטְּאוּ בְּשִׁנְא' נַח מ"מ עֵין רוֹאֶה לֵה' הַנּוֹ' דַּט"ו בְּשֵׁם סְעָדָה כְּתַב שֶׁמְבַטְּאוּ הָעֵין בְּפִתְחַ יַע"ש וְאוּלַי הוּא כֵן בְּשֵׁם אִישׁ מְבַטְּאוּ הַדְּלִית בְּצִי'רִי כִּי זְכוֹר אֲנִי שֵׁם כְּזֶה בְּאִשָּׁה סְעָדָה וּמְבַטְּאוּ הַסְּמָךְ בְּפִתְחַ וְהָעֵין בְּשִׁנְא' נַח וְהַדְּלִית בְּפִתְחַ.

וְע' בַּהֲלֵק"ט בְּקוֹנָט' סִי' ה' דָּף נ"ב סְעָד וְכַמ"ג ג"פ דָּף צ"ב. וְאִיךָ שֶׁיִּהְיֶה מֵאַחַר שֶׁמְצִינּוּ בְּשֵׁם אִישׁ הַסְּמָךְ וְהָעֵין בְּפִתְחַ וְכַמּוֹ שֶׁכ' הָרַב הַנּוֹז"ל אִם כֵּן לֹא דְבָר רַק הוּא לֹאמַר שֶׁגַם שֵׁם סְעָדִי כְּמוֹהוּ וּמֵעֵנֵינוּ וּמִמָּה שֶׁתִּדְעָהוּ כִּי מְבַטְּאוּ שְׁמוֹת הַלְלוּ בְּעֲרָבִי הֵם מְלַעִיל מִשֵּׁא"כ בְּשֵׁם סְעָדִי כִּי מְבַטְּאוּ בְּכִי הַכֵּל מְלַרַע וְעֵינֵן בְּס' פְּרִי הָאֲדָמָה ח"א דָּף פד ע"ד שֶׁהַנּוֹזְכֵר בְּשֵׁאֲלָה שֵׁם זֶה סְעָדִי וּבְעֵדוֹת הַגְּוִיָּה בֵּל' הָעֲרָבִי קִרְאָה אוֹתוֹ סְעִיד כִּי מִשְׁנֵרֵשׁ אֶחָד נִגְזְרוּ.

וְאָף שֶׁיֵּשׁ לְדַחוֹת כִּי הַגְּוִיָּה טוֹעִים בְּדַמְיוֹנָם לְהַשְׁוֹתָם זֶה לְזֶה. וְאִיךָ שֶׁיִּהְיֶה בֵּין הַכִּי וּבֵין הַכִּי לֹא נִפְקָא לָן מִיָּדִי כִּי מִשְׁפֵּט כְּתִיבְתוֹ הוּא כְּאֲשֶׁר כְּתִיבְתוֹ.

וְלִיכָא לְמִימַר דְּאִיפְשָׁר שֶׁהוּא קִיצוֹר מִשֵּׁם סְעָדָה וּבְאֵנוּ לְסַפֵּק אִם צָרִיךְ לְכַתּוֹב גַּם עֵינֵךְ הַשֵּׁם דְּהָא סְמָךְ סְעָדָה בְּשִׁנְא' זֶה בְּפִתְחַ וְחִירִיק הַדְּלִית אֵין לֵה' שֶׁיִּכְוֶת עִם שֵׁם סְעָדָה קָלִל. וְדַע כִּי אֶלְמָלָא שֶׁנִּמְצָא בְּשֵׁם הַזֶּה בַּהֲלֵק"ט וּבְקוֹנָט' ה' יֵא"ה ז"ל.

הֵיךָ אֶפְשָׁר לְהַסְתַּפֵּק שֶׁמָּא מִשְׁפֵּט כְּתִיבְתוֹ בְּצִי' וְהוּא מִן תַּרְחִיב צְעָדִי תַחְתִּי וְאָף כִּי רְחוּק הַדְּבָר לְשׁוֹם אֵת שֵׁם זֶה וְאֵין בּוֹ טַעַם. אֲמַנָּם מֵאַחַר שֶׁנִּמְצָא כֵן בְּסְמָךְ פְּמִדְוֹבֵר אֵין לָנוּ לְבַדּוֹת מִדְּעַתְיָנוּ לְבֹא לְכָלֵל סְפֵק.

וּמִן הָאֵמּוֹר בְּזֶה תוֹרָה יוֹצֵאָה דְּלִיכָא לְסַפּוּקִי נְמִי שֶׁמָּא הוּא מֵעֵנֵן עֵדוֹת מִן וְשִׁדְדִי בְּמִרוּמִים. תְּדָא דְּהֵתָם כְּתוּב בְּשִׁין וְהָא.

וְהִנֵּה שֵׁם זֶה מְצֻאָנוּהוּ בְּסְמָךְ וְעֵין פְּמִדְוֹבֵר. וְגַם בְּנִקְוֹדַת הָהָא נִמְצָאוּ סְפָרִים רַבִּים בְּשִׁנְא' קִמְצָא אָף שֶׁמְדַבְּרֵי הַרְד"ק ז"ל בְּשִׁרְשׁ וְהָרַב מְנַחֵם שִׁי ז"ל נִרְאֶה שֶׁהוּא בְּשִׁנְא' פְּתַח יַע"ש. וּמ"מ הָרִי אֵינוֹ בְּדוּמָה לְשֵׁם זֶה כְּמוֹכֵן. וְע"כ אֵלֵין נִכְתַּב סְעָדִי וְכֵן הֵיךָ כְּתוּב בְּשִׁטְר הַפְּתוּבָה וְכַס' בְּאֵרוֹת הַמַּיִם דָּף ק"ף רֵאִיתִי שֶׁכ' סְהָדִי.

וְאוּלַי הַנּוֹבֵר שֶׁכֵּן הֵיךָ שְׁמוֹ וְהַכִּי הִנֵּה חֲתוּם: וּבְשֵׁם הָאִשָּׁה כְּבָר נֹדְעוּ דְּבָרֵי ה"ה מוֹהַרִימ"ט ז"ל בְּזֶה הוּבָאוּ בְּס' שְׁמוֹת וְהַסְפַּמַת הָרַב הַמְחַבֵּר ז"ל לְכַתּוֹב נִהְיָה בְּתוֹסְפַת דְּמִתְקַרִּית יַע"ש וְע' בְּס' יֵאִיר נְתִיב לְמַהֲרָא הַלּוּי דָּף י"ט וּמִטָּה יוֹסֵף ח"א א"ה סִי' א' וְכ"כ בְּשְׁמוֹת הַגִּיטִין שְׁבַסו"ס מ"מ ז"ל סִי' ק"א וּקְכ"ד נְעוּד נִמְצָא לוֹ כֵּן בְּקוֹנָט' כ"י בְּמָה שֶׁהַנְּשִׁמְט מִהַדְּפוּס בֵּין סִי' ק"ד לְסִי' ק"ה וְכֵן הוּבָא בְּקוֹ הַלֵּק"ט יַע"ש.

וכן נמצא בקונו' כ"י שפינד הסופר סי' ק"ז ורמ"ב ועוד שם בש' התק"ב ונאם ראה תראה
בסי' קמ"ז שפתיבו ב' גטין א' בשם נהמה ואחד בשם נחמה מבואר הדבר שהיה שם מקום
ספק דאיכא דקרו לה הכי ואיכא דקרו לה הכי.

ועי' בס' בארות המים דף רי"א ע"א וע"ד שנקתב בלתי מאמר דמתקריית: ושם זרחה
כן הוא בעזרא סי' ז' פסוק ד' ובסי' ח' פסוק א' ובד"ה א' סי' ה' וסי' ו' ועיין עז"ן בשם
זרח וכן נמצא בקו' כ"י סי' ר"ח ועיין בשיגרי והקדמת הר"ן ה"ל לס' המאור.

ואף ששם נמצא זרחהו בתחילת ההקדמה מ"מ בטר הנבא אזלינן ואתברר לנא בשם זה
דאבי המתגרשת שלא נקרא זרחהו פלל: נה) בד' בשפת בשנים ועשרים יום לירח אדר
ראשון בש' התקל"ה מסר המומר יהודה בן יעקב המכונה ג'ליבי ג"כ בלי שום תנאי פינד
שליח קבלה חיים בן אליה (סאראגוסי) שמנתה אותו שליח קבלה פהוגן ותחז"ל רבקה
בת יצחק (ד"מ) ארוסת המומר הנז' הלא מראש מלתא פדנא להעשות שליח קבלה בגט
מומר שומא היתה בלבי מזה רבות בשנים לעשות פן מאחר שהמגרש והמתגרשת
תרוניהו קיימי בתוך העיר ואין פאן שום מקום לחששת הראשונים ו"ל ועילא מנהון
הר"ר פרג' ו"ל פנודע.

ועדיף טפי מענין הזכוי וההולכה כי לא ימלטו מן הגמגום כל חד מינייהו.

וכאשר פתתי לעיל בסי' ל"ה ובפרט בענין גדון זה כי רחוק היה הדבר שיתרצה למסור
הגט שני פעמים כי קשה הוא ובכח גדול וטרחא יתרתה נתרצה לעשות פדבר הזה
ואולם הנה בעי לעשות פן והוא עומד על רגליו בקיצור מןפלג באשר הענין מפורסם
למאן דינדע את האיש ואת שיחו ואיכא למיחש טפי חששת בטולו עד שיבא הגט ליד
הארוסה.

ואף שיוקדם אליו מעשה זכוי מ"מ לדעת הר"ן ו"ל ופסקו מור"ם סי' ק"מ ס"ה חוב
הוא לה ואינה מגורשת עד שיגיע לידה: כי על פן הספמתי שתמנה הארוסה שליח קבלה
בפני עדים ולרוחא דמלתא הנה המינוי גם פן בפני ב"ד דפקיעי ואחר כך באו העדים
עצמם ביום מסירת הגט והעידו על מנוי השליחות בפני מסדר הגט ודעמינה ונתקבל
עדותם פהוגן.

ומבואר הדבר דבכה"ג אגודו להו פל החששות ואף לטעמו של הרב הלבוש ו"ל שפא
תנשא קודם קבלת הגט מלבד דמחו אמוחא כמבואר בתשו' הרב ב"ח ו"ל סי' ק"א. עוד
בה דבתוך העיר איכא למיחש להכי כי מיום אל יום ומבקר לערב נעשים המינוי וקבלת
הגט ומלבד מה שפתתי שם בסי' ס"א דעבדי בה עובדא רבנו בתראי ו"ל.

הלא עתה ראיתי להרב דברי אמת בדק"ח דעבד עובדא הכי במומר ואף אל מחוץ לעיר
שהוצרכו לכתובה ונתימה ועי' בס' בארות המים דף ר"דועאכ"ו כי נכון הדבר לעשות
כן בהעזאת העדים ומפיהם ולא מפי פתבם.

ומראשית כל בכורי פל נתקבל עדות על שנות הארוסה כי היא פבת חמש עשרה שנה
מפי אנשים פשרים ועוד נבדקה ע"י נשי פדת מה לעשות. ואח"כ נעשה מינוי השליחות.

ומפני דוחק הענין פאָשר דברתי הסכמתי לפוטרה בגט אחד לבד בנקודה האב ג'ליבי וכאשר הכי אזלא סוגיין דעלמא פה העירה וכמ"ש בזכרונות סי' ב' ועיין בג"מ דף פ"ז: הגט הלזה נכתב ונחתם ונמסר במתא גאלאטה הסמוכה לקוישטנדינה דעל כ"ף ימה רבה מותבה פי כן רצה המומר לבלתי בא אל מקום אחר אחר המסירה ביד השליח קבלה נכתב ונחתם מעב"ד על כל אשר נעשה וגם הודאת המגרש בחתימתו על דבר אמת ועיין בס' דבר משה סי' פ"א: לשון המגרש בעת המסירה אפה חיים בן אליהו שליח קבלת גט ארוסתי רבקה בת יצחק התקבל גט זה לארוסתי רבקה בת יצחק ובקבלתו גט זה הרי היא מגורשת בו ממני ומותרת לכל אדם.

(אמר המ"ל ועיין להרב יאיר נתיב סי' ד' ס"ב ולהרב יא"ה דף קמ"ב ע"ג ולהרב חסד לאברהם ח"ב דף כ"ג ע"ד ותראה שינויים הרבה שביניהם): נו' בה' בשבת ב"ב יום לירח אלול בש' התקל"ה גרש שפתי בן בנימין (קאנדיוטי) את אשתו דמתקריא וידא בת יצחק (באסאן) בשני גיטין הראשון בנסח אנה אנתתי וידא דמתקרית סול בת יצחק.

והטעם שהאשה הלזו בעריסתה נקראת בשם סול וגדלה בשם זה. ואח"כ שינו את שמה מחמת חולי לשם וידא ונשתקע שם סול לגמרי עד אשר אין גם אחד יקראנה בשם סול.

העל אלה נכתב על האופן הנ"ז. ומוצא דבר כבר כתוב למעלה בהרבה מקומות, וטעם קדימת שם וידא גם בגט השני היינו מכיין שהוא מחמת חולי כבר נודע שלעולם הוא ראשון בקדימה.

ולבעבור היות הצורך שני גיטין הסכמנו לכתוב בשניהם שם בנימין מלא ועיין לעיל בסי' נ"א שהארבתי בזה ובשם סול ע' לעיל סי' מ"ז: